

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

As Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai
Ingyen kapják.

Nem tagnak előfizetési díj:

Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre
6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

As egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadónival:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Közteleken.

- 1912 április 15. (hétfő) d. u. 4 órakor. Irodalmi és tanügyi szakosztály ülése.
" " 16. (kedd) d. u. 4 órakor. Szociális bizottság ülése.
" " 17. d. u. 4 órakor. Számvizsgáló-bizottság ülése.
" " 18. d. u. 4 órakor. Egyesületi tanács ülése.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Előkészületek az Országos Kukoriczakiállításra. — Darányi husvétii cikke. — A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége 1911-ben. — Agrárprogram — proletárprogram. — A népesedés problémája.)

A mezőgazdasági helyzet a jelenlegi rossz időjárás folytán hova-tovább komolyabb aggodalmakra ad okot. A mult hetek tartós esőzései fölös vízmennyiséggel telítették a talajt, úgy hogy sok helyen a vetések sárgulásnak indultak s a tulságos nedvesség, ha melegebb idő nem köszönt be, a növényzet fulladását fogja okozni. De visszavetette a fejlődést a hideg idő is. Tulajdonképpen tavasz lenne, de bizony tavaszi időjárásban még alig volt részünk, el is maradtunk a normális fejlődéstől. A földmivelésügyi miniszter szombaton teszi közzé vetésjelentését és abban előreláthatólag kifejezésre fog jutni az az aggodalom, melyet fennebb vázoltunk. De nemcsak nálunk, hanem a külföldön is hasonlóan kedvezőtlen időjárás uralkodott, bár a legujabban közölt vetésjelentésekben ennek még csak kisebb mértékben van nyoma. Németországban 2-3 az őszi osztyalozása, tehát ebben a legutóbbi napok hatása még nem jutott kifejezésre. Ellenben az Egyesült-Államok hivatalos vetésjelentése már magán hordja a kedvezőtlen tavaszi időjárás bélyegét, amennyiben csak 80°6 értékszámot érték el az őszi,

amíg a mult esztendő hasonló időszakában határozottan kedvezőbb osztályozást kaptak.

A tőzsdének e héten csónka hete volt. Kedden volt csak üzlet, csütörtökön a nemzeti ünnep miatt pedig ismét szünetelt az üzlet. A husvétii ünnepeken úgy látszik behatóbban tájékozódott a tőzsde is a mezőgazdasági helyzet felől, mert az ünnepek utáni első napon folytatódott a mult hét végén felszínre került intenzív szilárdság. A készáru csak kisebb mértékben került kínálatra és azt is szívesen vásárolták, legkivált a tengerit. A határidőüzletben nagy forgalom volt, vásárlások és fedezések követték egymást. Fölmondásra aránylag kisebb tételek kerültek, melynek nagyrészt át is vették, míg más részéért 8—15 fillér prolongációt fizettek. A szilárdságot elősegítették a külföldről érkezett szilárd jelentések. Anglia fogyasztása tartózkodó állásfoglalását feladta, miután az Unióból, de az orosz kikötőkből is aránylag csekély készáru kerül piacra. Az utóbbi csekélyebb elhajozás oia, hogy az orosz exportőrök kedvezőbb árakra spekulálnak. Argentínából ugyan nagyobb készletmennyiség került elhajozásra, de itt a minőség körül vannak hibák. Az időjárásnak is nagy szerepe van a nemzetközi piacok szilárdságában, amint most már mind erősebben fogja az időjárás befolyását a nemzetközi piacok irányzatában érvényesíteni.

A kukoriczatermesztés terén Európában vezető szerepünk van, hiszen ha jó a termésünk, mi látjuk el Nyugateurópa szükségletét, ahol a kukoriczaszemtermesztéssel csak most kezdenek ugyszólván foglalkozni. A kukoricza minőségét tekintve még szintén első helyen állunk, de tagadhatatlan, hogy e téren még sokat kell cselekednünk, nemesítéssel és gondos mivélési eljárással javítani kell egyrészt a minőséget, másrészt pedig a hozam nagyságát is növelni kell. Az első országos kukoriczakiállítás hivatása lesz utmutatóul szolgálni, hogy mely irányban kell a termesztést fejleszteni. Ma már a mezőgazdasági termesztés sikere és jövedelmezősége is technika, amelyet éppen úgy ki kell

próbálni, mint akár a gépek használhatóságát. Nincs okunk kételkedni abban, hogy gazdáink a kiállítás jelentőségét felismerve, lehetőleg nagy számban fognak résztvenni azokban a termesztési kísérletekben, amelyek eredménye a kiállításon okulás czéljából kerül bemutatásra. A kiállítás rendező-bizottsága e hét végén küldi szét nagyobb kukoriczatermesztőinknek azt a felhívást, amely a kiállításon való részvételre szólít fel és előzetesen tájékoztat a részvételi módozatról. Amerikában minden esztendőben van egy-egy kukoriczakiállítás, mindig más és más városban, amelyek valóságos agrárünnepszámba mennek. Az Egyesült-Államokban éppen oly jelentős szerepe van a kukoriczatermesztésnek, mint nálunk és ha az amerikai farmerek a kukoriczatermesztés javítása és fejlesztése érdekében mindent elkövetnek, teszük ezt abban a biztos meggyőződésben, hogy az újabb versenytársat, Argentínát és a kontinensbeli versenytársakat a nemzetközi piacon csakis a javított fajttal és a javított hozammal lehet legyűrni. De nekünk más hivatásunk is van. Javított kukoriczafajtáinkkal az európai kukoriczatermesztéshez vetőmagot kell produkálnunk és a magyar kukoriczavetőmagnak piacot kell teremtenünk. Gazdáinkon mulik az első országos kukoriczakiállítás sikere és azon, van-e egy kis gyakorlati kereskedelmi szellem bennök, amely azt sugallja, hogy a kiállításon való részvétel haszonnal is jár.

A „Gazdaszövetség” husvétii számában nagy érdeklő vezető cikket közöl Darányi Ignác tollából. A nagyérdemű gazdavezér fejtegetései során pragmatikusan ismerteti a Balkán-államokkal legujabban kötött kereskedelmi szerződéseink történetét és megállapítja, hogy az előzetesen, mezőgazdasági érdekeinknek megfelelő mértékben megszabott husbehozatali összkontingensnek a szarvasmarhánál évi 12,000, a sertésekénél évi 50,000 darabbal való túllépése, a montenegrói szerződésben engedélyezett vámentes élőállatbehozatal, a Bolgárországnak engedélyezett határszéli forgalmi kedvezmény és a bolgár szerződésnek a lemondott magyar

Szövetkezeti bizományi sertéshizlalótelepének ismertetőjét

érdeklődőknek megküldi a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Telepvezetőség:

Budapest, Kőbánya, Szállás-u. 20-22.

kormány részéről való megkötése mind csupa kár és vereség agrárérdekeinkre.

Ha kormányunk már most ennyi vonatkozásban kénytelen volt feladni azt, amit elődjétől egyezményileg biztosított leltárral vett át, teljes joggal kérdezi Darányi Ignác, vajjon 1917-ben mezőgazdasági érdekeink minő érvényesülésére számíthatunk, amidőn Ausztriának teljesen szabad keze lesz velünk szemben. Már pedig ha védtelenül megyünk a küzdelembe, el lehetünk rá készülve, hogy Ausztria megbolygatja mezőgazdasági terményeink és állattenyésztésünk mai vámvédelmét, ami Magyarországot valóságos katasztrófába döntené. Vámpolitikai védelem biztosítása és értékesítési viszonyaink javítása nélkül a többtermelés programja meg nem valósítható s ezért a Magyar Gazdaszövetség nagydíj elnöke arra buzdítja gazdátársait, hogy készüljenek a jövő küzdelmére és a meggyőződés bátorságával szálljanak sikra a magyar föld érdekeiért.

A Magyarországi Szövetkezeti Szövetség most adta ki multévi működéséről szóló beszámolóját. A jelentés adatai szerint meglevő hitel- és fogyasztási szövetkezeteink megerősítésének a munkája immár tulszárnyalja az új alakulásokat és szervezkedéseket. Közgazdasági életünkben is mindinkább érezhető a szövetkezetek működésének üdvös befolyása s a szövetség harmadik esztendejének csendes munkálkodása a szövetkezeti mozgalom erősítésének s egyes még ki nem fejlett szövetkezeti ágak fejlesztésének szolgálatába szegődött.

A mult év szövetkezeti mozgalmainak, a szövetkezetek ellen folytatott hajsza egyes mozanatainak, a tanítók és lelkészek szövetkezeti munkásságának ismertetése után beszámol a jelentés a szövetkezeti érdekvédelem, a szövetkezeti oktatás és a szövetkezeti irodalom terén kifejtett tevékenységéről, valamint a külföldi rokonintézményekkel való összeköttetések ápolásáról. A szövetség tagjainak száma 519-re emelkedett, az idei költségvetés 18 ezer koronát meghaladó bevételt és kiadást irányoz elő, az utóbbiba beleértve a folyó év őszén rendezendő II. országos szövetkezeti kongresszus költségeit is. A szövetség számos mezőgazdasági szövetkezeten kívül más fogyasztási és hitelszövetkezeteket is soroz tagjai közé, így például az ország valamennyi nagyobb vasutasszövetkezetét.

A szociáldemokrata párt évek óta töri a fejét egy agrárprogram kidolgozásán, de a husvét országos gyűlésen Csizmadia elvtárs nagy elégedetlenség közben kénytelen volt bejelenteni, hogy még mindig nem tudtak megbirkózni a kérdéssel. Igen nagy bajuk, hogy nem tudják bebizonyítani, amire szükségük volna, hogy t. i. a mezőgazdaságban a kisüzem nem életképes. A Marx elmélete itt megbukott, mert a mezőgazdasági kisüzemek világszerte győzedelmesen helytállanak és a magyar kisbirtokososztály is szemlátomást halad a vagyonosodás útján. Ennek az osztálynak törekvéseivel sehogy sem egyeztethető össze a

szociálistizmusnak az a tana, mely a termelési eszközök közös tulajdonbavételét hirdeti s viszont a szociálistizmus antikapitalisztikus hivatásával sem fér össze, hogy egy kétségtelenül kapitalista osztályt támogasson a tőkegyűjtés útján. De eltekintve az elvi nehézségektől, a gyakorlati életben a kisgazda mint munkaadó természetes érdekként áll a földmunkással s ez az ellentét semmivel sem enyhébb, sőt a valóságban élesebb és gyógyíthatatlanabb is, mint a nagyüzemekben. Mert míg a több száz munkással dolgozó gazdával szembe lehet állítani a sztrájk győverét, addig az egy-két segédmunkással dolgozó kisgazda ugyszólván minden presszió kivül áll, noha ő maga a legkiadósabb munkateljesítést követeli. Eszerint képtelenség összehozni olyan agrárprogramot, mely János gazdára is, Matyi kocsisra is, Pali munkásra is felszabadítást és jobb korszakot jelentene. Ezért vallott kudarcot mindenütt az a törekvés, hogy a nincstelen proletárokat és a János gazdákat egy s ugyanazon program sivege alá hozzák. Az életerős és haladóképes kisgazda a szociálistizmus szempontjából tökéletes kapitalisztikus jelenség, kit az az áthidalhatatlan szakadék választ el a proletár világnézettől, hogy nem akar proletár lenni s az az eszme választ el a nemzetköziségtől, hogy meg akar maradni a nemzet hű fiának. Ezért nem sikerült még sehol sem összehazudni olyan agrárprogramot, mely a kisgazdákat szociáldemokratákká, vagy a proletárokat agráriussá tehetné. Méltatlanság tehát éppen Csizmadia elvtársat vádolni azzal, hogy ehhez a kitaláláshoz ő sem elég igaz ember.

Az OMGE. szociális bizottsága f. hó 16-án Mailáth József gróf elnöklete alatt ülést tart, melynek főtárgya Katona Bélának, a „Pesti Hírlap” közgazdasági szerkesztőjének előadása a népesedés gazdasági és politikai jelentőségéről. Ez az előadás kiindulási pontja kíván lenni egy széleskörű társadalmi mozgalomnak, mely arra irányulna, hogy oknyomozó adatgyűjtés útján hatoljon a mélyére népesedési mozgalmainknak s ne csak a jelenséget, de az okot is derítse fel, hogy helyenként miért nagyobb vagy kisebb a halálozások, illetve a születések aránya, mennyiben befolyásolja és zavarja népesedésünk fejlődését és helyes eloszlását a kivándorlás, a városba özőnlés, az egygyermekrendszer stb. s végül milyen orvoslási eszközök alkalmazhatók a kívánatos fejlődést akadályozó vagy zavaró okok és bajok ellen. Csakis eme körülmények felderítése nyomán szerezhetünk biztos irányítást a szükséges beavatkozások tekintetében, már pedig nincs fontosabb feladat, mint az, hogy a nemzet szempontjából a legnagyobb értékfejlődést: a népszaporulatot, a gazdasági, társadalmi és kulturális munka minden erejével fenntartani és biztosítani törekedjünk. E nagy feladat munkabavételének módjára nézve tesz javaslatot Katona Béla, aki nem tartozik az agrártáborba, de rendelkezik a kérdés megértéséhez szükséges teljes készültséggel s előadása méltán igényt tart a legszélesebb körök érdeklődésére.

Mezőgazdasági irányzatu hétosztályu polgári iskolák gazdasági tanítása.

A GEOSz. végrehajtó-bizottsága hozzájárult az OMGE. irodalmi szakosztályának ahhoz az előterjesztéséhez, mely egyes mezőgazdasági jellegű városokban és községekben mezőgazdasági irányzatu hétosztályu polgári iskolák létesítését hozza javaslatba.

Az Országos Polgári Iskolai Egyesület felhívására az irodalmi és tanügyi szakosztály f. hó 15-ikén tartandó ülésén arról kíván véleményt mondani, hogy a kísérletképpen átszervezendő új típusu polgári iskolákban a gazdasági szaktárgyakat milyen mértékben és milyen beosztással tanítsák.

Két alternatívával kell számolnunk. Az egyik az, hogy az új típusu polgári iskolák egész tantervét átalakítják és az előadandó szaktárgyakat a három felső osztály között osztják fel, figyelemmel lévén arra, hogy a szaktárgyak megértéséhez szükséges alapismeretek tanítása már az alsó négy osztály általános ismeretanyagának kereteiben helyet foglaljon. Ez a helyes és kívánatos megoldás a sikeres gazdasági oktatás szempontjából.

A másik lehetőség az, hogy a hat osztályu polgári iskolák mai tantervének érintetlenül hagyásával, a hatodik osztály fölé egyéves mezőgazdasági tanfolyamot állítsanak s ez esetben az összes szaktárgyakat ebben a hetedik osztálynak megfelelő gazdasági tanfolyamban fogják tanítani.

Alábbi javaslat a tantervtervezet kidolgozásánál mind a két megoldást számításba vette.

Az OMGE. az előadón kívül Ormándy János gazdasági akadémiai tanárt is megbízta a gazdasági tanítás tervének kidolgozásával, kinek munkálata szintén az irodalmi és tanügyi szakosztály elé kerül.

Az előző javaslat a következő:

A mezőgazdasági irányzatu polgári iskolák mezőgazdasági oktatásra vonatkozó tantervtervezete.

A tanítás célja.

A tanterv megállapításánál a mezőgazdasági ismereteknek olyan mértékben való tanítását kell célba venni, hogy az iskolából kikerülő ifjak képesek legyenek kisebb gazdaságok okoszerű kezelésére és a haladó kor követelményeinek megfelelő vezetésére.

Elméleti oktatás.

Alapismeretek.

A tulajdonképpeni mezőgazdasági elméleti tanítás az V., VI. és VII. osztályokra szorítkozik. Azonban a szakismeretek sikeres elsajátítása szempontjából már az első négy osztály tantervét úgy kell megállapítani, hogy az általános műveltség emelésére szolgáló tanterv keretében a szaktárgyakkal összefüggő alapismereteket is tanítsák. Ilyen beillesztendő *alapismereti tárgyak*: a földrajznál az éghajlat, a mértanál a földmérés, a

Tények és tapasztalatok igazolták

a **CASE** járvaszántó gőzekék

lettlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírási óránként 2-3 hold. ❖ Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezérképvislet: **Hahn Arthur és Társai** Budapest, VIII., Üllői-ut 52/K

természettannál az erömütán, a vegytannál az ásványtan és földisme, a természetrajznál a gazdaságra káros és hasznos állatok és növények tana.

Szakismeretek.

A szakismereti tananyag a felső három osztályban következőképpen osztható be:

V. osztály:

1. Talajismeret és általános növénytermesztés	heti 3 óra
2. Kertészet, szőlőmivelés, borkezelés, erdőszet	" 2 "
Összesen	heti 5 óra

VI. osztály:

1. Különleges növénytermesztés	heti 3 óra
2. Általános állattenyésztés (a takarmányozás alapvonalai)	" 2 "
3. Mezőgazd. gépészet és építéset	" 2 "
4. " kereskedelem és áruisme	" 1 "
5. " jogismeret és közigazgatás	" 2 "
Összesen	heti 10 óra

VII. osztály:

1. Rét- és legelőművelés	heti 1 óra
2. Különleges állattenyésztés, tejgazdaság, tejszövetkezetek	" 3 "
3. Apró háziállatok tenyésztése	" 1 "
4. Állategészség és járványtan	" 1 "
5. Mezőgazdasági technológia	" 1 "
6. Üzemtan:	
a) jószágberendezés, kezelés és becslés	" 1 "
b) számtartás	" 2 "
7. Közgazdaság és pénzügytan	" 2 "
Összesen	heti 12 óra

Tehát a felső három osztályban a gazdasági tanítás céljaira összesen heti 27 óra esnek.

Szemléltető és gyakorlati oktatás.

Laboratóriumok.

Az elméleti oktatás támogatására szükséges a növényteni, állatbonctani, növénytermesztési, állattenyésztési és gépészeti laboratóriumoknak oly módon való felszerelése, hogy a tanulók minden fontosabb ismeretről szemléleti alapon, mindjárt az anyag előadása alkalmával szerezhessek tudomást.

Kert és kísérleti tér.

A szaktárgyak sikeres tanítása szempontjából a gazdasági gyakorlatok mellőzhetetlenek.

Az alsó négy osztályban kertészeti gyakorlatokkal kell a növendékeket foglalkoztatni, hogy a kert növények s gyümölcsfák természetével és ápolásával megismerkedjenek s a velük való foglalkozást megkedveljék.

A felső három osztályban az elméleti oktatással parallel haladó gyakorlatokat kell a növendékeknek végezniök, a termelés technikájának elsajátítása céljából.

Évégből az iskolának hozzá közel eső helyen 10—12 kat. hold területet kell tulajdonba venni, hol a mindennapi gyakorlatok és kísérletek bármikor zavartalanul végezhetők. Ebből a területből 4 hold a kertészetre, 6—8 hold a kísérleti tere esnek.

Mintagazdaság.

Hogy az ifjuság a tervszerű s jövedelmező gazdálkodás menetét s a gazdaság életmüködését

a való életben is állandó figyelemmel kísérhesse, e célból kívánatos az iskolát kapcsolatba hozni egy olyan nagyságu és termelési irányu gazdasággal, mint amilyen majd a jövőben a tanuló ifjuság nagy átlagának működési szintere lesz.

Ez magángazdaság is lehet, de mintaszerűen rendezendő be, hogy az ifjuság az okszerű s jövedelmező gazdálkodás elsajátításához kellő anyagot és utmutatást találjon.

A VII. osztály mint speciális gazdasági tanfolyam.

Amennyiben olyanformán kívánnának mezőgazdasági irányzatú hét osztályú polgári iskolákat létesíteni, hogy a hetedik osztálynak megfelelő tanfolyam tisztán a mezőgazdasági szakoktatás rendelkezésére állana, azonban a jelenlegi hat osztályos tanterv érintetlenül hagyandó, ez esetben a javaslat következőképpen módosul.

A hatodik osztályban a mai tanterv szerint a heti óraszám csak 24 s ebből 2 óra a mezőgazdaságra van felvéve. Ezt a 24 órát 28-ra ki lehet egészíteni s így már a hatodik osztályban is heti 6 órát lehet felhasználni a mezőgazdasági ismeretek elméleti tanítására. Ugyanezen célra a VII. osztályban heti 20—24 óra állana rendelkezésre.

A rendelkezésre álló idő kihasználásával tanítandó:

A VI. osztályban:

1. Kertészet, szőlőmivelés, borkezelés, erdőszet.
2. Apró háziállatok tenyésztése (baromfi, hal, méh, selyemhernyó, házinyul).
3. Mezőgazdasági technológia.

A VII. osztályban:

1. Talajismeret, általános és különleges növénytermesztés. Rét- és legelőművelés.
2. Általános és különleges állattenyésztés és takarmányozás.
3. Tejgazdaság és tejszövetkezetek.
4. Állategészségügy és járványtan.
5. Üzemtan:
 - a) jószágberendezés, kezelés és becslés;
 - b) számtartás;
 - c) mezőgazd. kereskedelem és áruisme.
6. Mezőgazd. gép- és eszközüismeret.
7. Mezőgazdasági építéset.
8. Gazdasági jogismeret és közigazgatás.
9. Közgazdaság és pénzügytan.

Gazdasági és laboratóriumi gyakorlatok.

A VI. osztályban heti 2 óra;

a VII. osztályban heti 6 óra.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A lóherének védőnövény nélküli vetése.

☒ A luczernát különösen az igazi luczerna-földeken már igen sok gazda védőnövény nélkül szokta vetni, mert azt tapasztalta, miszerint a

védőnövény terméséért bőségesen kárpótolja az, hogy az egymagában vetett luczerna biztosabb szokott lenni, azonkívül már a vetés évében számottevő termést ad, amellet jobban beállott és erőteljesebb fejlődésű lesz, ami azután a következő években is annyiban jut kifejezésre, hogy a tisztán vetett luczerna gyakran többet terem és hosszabb életű lesz.

Mikor a néhány év előtti kedvezőtlen időjárás miatt hazánkban szeltében a lóheretéseket nem igen akartak sikerülni, felmerült az az eszme, nem sikerülne-e jobban a lóhere, ha azt úgy, mint a luczernánál sok gazdaságban szokásos, védőnövény nélkül vetnők.

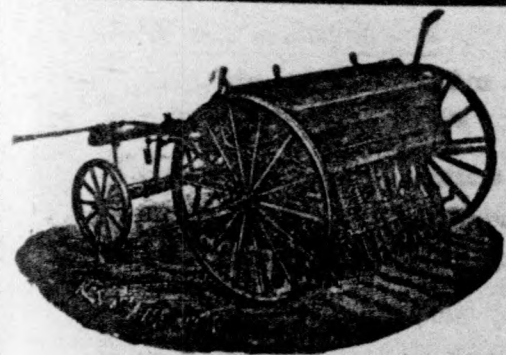
E kérdés tisztázására az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás 1908. évben felkért gazdaságokat, hogy összehasonlítással a rendes módon védőnövény nélkül vetett lóherén kívül a lóheretáblának egyrésze vessenek lóherét védőnövény nélkül és a kétféleképpen vetett lóherével tett tapasztalataikat közöljék az állomással. Több gazda vállalkozott is erre, de abbéli ígérétének, hogy az eredményről beszámol, csak kevesen tehettek eleget, mert a lóherét hol az egér, hol a szárazság tönkretette.

De ama gazdák közül is, hol az abnormis szárazságban a lóhere tönkrement, többen közölték azt a megfigyelést, hogy a tisztán vetett lóhere jobban kelt és jobban fejlődött úgy, hogy a védőnövény lekerülte után a tisztán vetett lóhere sűrűbb és magasabb volt, de nyáron vele is végzett a szárazság, ha valamivel később is, mint a védőnövény nélkül vetett gyengébb herével. Egyes helyeken azután a védőnövény nélkül vetett lóhere nem adott termést, míg a védőnövény nélkül vetett igen, de ez a termés is csak 180, 560 kg.-ot tett ki zölden két helyen, további két helyen pedig 10 és 11 q-t szárazon. Az utóbbi helyen azt is említette a kísérletező, hogy a tisztán vetett lóhere gyomosabb volt, mint a védőnövény nélkül vetett. Másutt, ha nem is sült ki egyik here sem, kaszálást egyik sem adott. De azért előfordult egy helyen az is, hogy a védőnövény nélkül vetett here egészen kipusztult, míg a védőnövény nélkül vetettnek egyrésze mégis megmaradt.

Legrészletesebben nyilatkozott még a lóhere tisztán való vetéséről Schmotzer Nándor Beregdaróczi, kétévi megfigyelése alapján: „A védőnövény vetése mellett maradok, mint eddig is. A lóheremagot árpával vettem; az árpa m. holdanként adott 9 q árpatermést és azonkívül a lóherét is meg lehetett ez évben (kivételként) kaszálni. A védőnövény nélküli lóhere jobban fejlődött, mint a védőnövényes, de korántsem képes pótolni a 9 q árpának 17 K.-s árát.”

A kísérlet a felvetett kérdésre végleges választ nem adván, az állomás 1910. évben újból kért fel gazdákat a fenti kísérlet végzésére. Ez az év általában nagyon kedvezett a lóhere sikerültének és így már inkább nyertünk a felvetett kérdésre választ, noha az első évről csak öt kísérletezőtől érkezett be használható jelentés, de mivel mind az öt kísérlet végeredménye összevág, e kevés kísérlet is eléggé tisztázta a lóherének védőnövény nélküli vetésének kérdését.

Lássuk legelőször azt, mit jelentett eme 5 kísérletező a kétféleképpen vetett lóhere kikeletéséről és fejlődéséről.

Szab. „Rekord II” sorvetőgép

a Losonci mezőgazdasági gépgyár r.-társ. gyártmánya.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Kívánatra szivesen küldünk árjegyzéket.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest.

A védőnövényvel vetett lóhere A tisztán vetett lóhere kelésére és első fejlődésére tett megfigyelések.

I. Földmivesskóla Szentimre.

Keléskor igen szépen fejlődött, a védőnövény lekerülése után szárazság miatt elmaradt fejlődése.

Igen szépen kelt, gazos volt, az augusztusi szárazság fejlődésében megakasztotta.

II. Schoeller és Társa tisztartósdó Csepreg.

Kezdetben kissé nehezen bujt ki, később azonban szépen fejlődött és buján nőtt.

Kezdetben a hűvös idő miatt nagyon nehezen kelt ki, később azonban nagyon buján tenyészott. A második kaszálásra azonban nagyon hanyatlott.

III. Széchenyi Béla gróf uradalma Bak.

Szépen kelt és jól fejlődött.

Kelése kifogástalan, fejlődése normális volt, de igen sok gaz burjánzott benne.

IV. Zichy József gróf uradalma Védörd.

Szemmel láthatóan gyengébb volt. Aratáskor még nem virágzott.

Határozottan erősebben fejlődött és aratáskor már teljes virágzásban volt.

V. Szerencsi cukorgyár lőrinczkei gazdasága.

Egyenletesen kelt, a védőnövény learatása után némileg meg is bokrosodott, gyommentes volt, kaszálást nem adott.

Egyenletesen kelt, de lassabban, mint a védőnövényvel vetett, május hónapban uralkodott szárazság miatt igen lassan fejlődött. Kétszer kaszálódott.

A közölt 5 kísérleti hely sorrendjében volt azután a kat. holdankénti szemtermés:

	A védőnövényvel vetett lóhere után egy kaszálásra, kg.		A tisztán vetett I. kaszálásra		Összesen kg.	A tisztán vetett lóhere szemterméséből a védőnövényvel vetettel szemben, kilogramm
	október 15.	augusztus 7.	augusztus 10.	október 15.		
Szentimre	200	486	1190	640	1830	1630
Csepreg	486	1.160	2154	—	2154	1668
Bak	1.160	268	1862	1.330	3192	1592
Védörd	268	—	1534	—	1534	1288
Lőrinczke	—	—	1685	1685	1685	1685

A tisztán vetett lóhere tehát mind az 5 kísérletnél tetemesen többet termelt, mint a védőnövényvel vetett. De ezért a kísérletezők mégsem pártolják a lóhere tisztán való vetését, mint az 4 kísérletezőnek következő nyilatkozatokból kétségkívül kitűnik:

Szentimre: A lóherét tisztán vetni nem célszerű, mert a védőnövény terméshozadékát a tisztán vetett lóhere az évi termése után elérhető jövedelem nem éri el.

Csepreg: A lóhere tiszta termését legalábbis a mi vidékünkön nem ajánlom, a következő eredmény miatt: a védőnövényvel vetett területen (230 □-lőn) termelt 70 kg. lóhere, métermázsáját 5 koronával számítva = 3.50 K; termelt továbbá 184 kg. árpa, métermázsája 16 koronával = 29.44 korona, 271 kg. szalma, métermázsája 2 korona = 5.42 korona; ez összesen kitesz 38.36 koronát, míg ellenben a védőnövény nélkül vetett lóheretermés 310 kg. métermázsája 5 koronával 15.50 korona.

Bak: Vidékünkön veszteségei járna termelése; a védőnövény termelése többet ér az első évi hozamnál. Igen sok fű nőtt benne, mely azonban a második kaszálásra elveszett belőle.

Védörd: A lóhere tiszta vetése az idei csapadékos tavasz és nyáron jó lehet, de hogy szárazabb tavasz és nyáron beválik-e, az kérdés. Részemről azt hiszem, hogy igen, mert a luczerna 1909-ben száraz tavasz és száraz nyáron védőnövény nélkül jobban sikerült, mint védőnövényvel. Valószínűleg ugy lesz a lóherénél is. Csak kérdés, hogy kifizeti-e magát, mert hozama csekélyebb lesz a luczernánál.

A kísérlet második évi eredményéről csak két kísérletező számolhatott be. **Szentimrén** az előző évben a védőnövényvel vetett lóhere 1911 évben igen szépen fejlődött, azonban ritkás volt, a mi részben az egérkárnak tudható be. Termése volt kétkaszálásra kat. holdankint 1740 kg. széna, a tisztán vetett lóhere is igen szép volt és jó zárt növézü; kat. holdankint szénatermése két kaszálásra volt 2280 kg. Kísérletező hozzáfűzi: „Bár az 1911 évi termés megfelelő eredményt mutat fel, a védőnövény terméshozamot mégsem éri el, ennél fogva a tisztán való vetést nem találjuk célszerűnek.”

Bakon. Mind a két lóhere egy kaszálásra kat. holdankint 22 q. szénát adott. A nagy szárazságban másodszor nem lehetett egyik lóherét sem kaszálni. Kísérletező hozzátesszi: „Több haszonnal jár védőnövényvel vetve.”

A kísérletek eredménye tehát az, hogy a lóhere tiszta vetése szárazság ellen nem nyújt hathatós védelmet, azonkívül még nevesebb viszonyok közt sem igen kárpótolja bővebb termése a védőnövény termésének kieséséért.

Míg tehát az igazi luczerna földeken, ahol a luczerna sokat terem és hosszú ideig megmarad, a luczernának tisztán való vetését csak ajánlani lehet, addig a lóhere tiszta vetése csak

nagyon is kedvező csapadék és talajviszonyok mellett kivételesen jöhet figyelembe.

Gyárfás József.

A gondos talajmunka fontossága a lentermesztésnél.

Hogy a lentermesztés nem terjed a kívánatos mértékben, nemcsak a lengyárosokat illeti szemrehányás, hanem szemrehányást tehetünk a lentermesztő gazdaközönségnek is. A multban tényleg sokszor keserves csatódásoknak volt a gazda kitéve, miután más termesztési ágakkal szemben a legtöbb esetben a len kedvezőtlen eredményt tüntetett fel, de az részben az alacsony rostlen- és lenmagaráknak tulajdonítható, miután a lentermesztő gazdaközönség szem elől tévesztette azt a körülményt, hogy saját érdekével kapcsolatban a rostlent átvevő gyáros érdekét is szívén viselje és igyekezzék elsőrendű anyagot szállítani. Ma már azonban ugy a rostlen, mint a lenmag értékesítésére nézve kedvezőbb viszonyok vannak s határozottan állíthatom, hogy a lennek rostra

való termesztése nemcsak jövedelmező, hanem felveszi a versenyt bármely más ipari terméknyel. A lentermesztés előmozdítására szolgál a földmivélsügyi kormányzat az az intézkedése is, hogy a termesztőknek lehetővé teszi elsőrendű eredeti pernai vetőlenmag kedvezményes áron való beszerzését; az eredeti csomagokban behozott lenmag igazán kifogástalan minőségű és csiraképességű is. A fő az, hogy ne tekintsük a lent hézagpótló növénynek, hanem adjuk meg a lenföldnek a lehető legjobb talajmunkát és fordítsunk nagy gondot a vetés pontos és gondos kivételére.

Ha a len a rendes vetésforgóban foglal helyet, kívánatos, hogy egy és ugyanazon a talajon csak 7-8 évenként termesztjük, mert különben könnyen beállhat a lenuntság, továbbá így könnyen ki vagyunk téve annak, hogy lenföldünk elgyomosodik. Miután a közvetlen trágyázást nem tűri s lehetőleg gyommentes talajt kíván, legcélszerűbb lenne kapásnövények, esetleg takarmányok után vetni. Mivel azonban hazánkban általában főterményünket, a búzát szoktuk trágyázott kapások és zöldtakarmányfelelések vagy feltört évelő takarmányosok után vetni, nehezen tudunk a lennek alkalmas helyet biztosítani s ilyformán nem marad hátra egyéb, mint a kalászos után való vetés, amint Németországban és Csehországban is ez az eljárás napirenden van. Legalkalmasabb a len termesztésére a feltört luczernás, vagy herés, esetleg a friss gyeptörés, miután ugy az évelő takarmányosok után, valamint a régebben áradásoknak kitett legelők törésében nitrogénben bővelkedő talajhoz jutunk, amely a len legfontosabb tenyészfeltételeinek egyike, az esetleg szükséglenő káliról és foszforsavról pedig módunkban áll gondoskodni. Istállótrágya alkalmazása azért sem kívánatos, mert a trágyát teljesen egyenletesen eltergetni nem lehetséges s az istállótrágyázás következtében előállott buja foltokon termesztett len erősebb, illetőleg durvább rostu lesz, szóval a termés nem lesz egyenletes.

Miután a len mélyen gyökerezik, a növényi tápanyagok iránt nagyon igényes s a nyirkos és gyommentes talajt feltétlen megkívánja, a modern gazdálkodás összes eszközeit fel kell használnunk arra a célra, hogy a lenföldet tehetségünkhöz képest a lehető legideálisabb állapotba hozzuk. Ha a lent friss gyeptörés, here- vagy luczernatörésbe vetjük, nem kell tartanunk attól, hogy a talaj gyomos lesz, minthogy az évelő takarmányok már maguk is gyomirtók s miután időhöz sem vagyunk kötve, a talajt kellő időben előkészíthetjük. A gyeptörést már kora tavasszal kell elvégezni, hogy a nyár folyamán elegendő idő legyen a gypszin elkorhadására; ha pedig herést törünk fel, ugy ezt már az első kaszálás után kell megtennünk annál is inkább, miután a föld felső rétegébe kerülő gyommagvak kikelését így elősegítjük. Ugyanez áll az esetben is, ha a lent gabona után termesztjük.

Az őszi mélyszántás a jövedelmező lentermesztés egyik főfeltétele. Akár fogatos erővel, akár gőzerővel végezzük a mélyszántást, az a fontos, hogy a talajt a szántás alkalmával azonnal elfogassuk s ha esetleg nagy hantok volnának, jól meg is hengerezzük, nehogy tavasszal kellen a talajt elegyengetni. Ez utóbbi már azért

KEMNA

SZABADALMAZOTT

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT

mérnök doktor hirneves
füstcső-tulhevitőjével ::

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszerrel ugy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénat fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J.

Budapest, VI. ker., Váci-körut 51. sz.
Sürgőnyozim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon: 91-21.

is hátrány, mert a hantok tetején levő felső száraz réteg ilyenkor a mélyedésekbe kerül s ha esetleg a vetés idejéig a föld meg nem ázik, a vetés rosszul kel. A fogatos erővel végzett mélyszántásnál még sokkal jobb — természetesen adott viszonyok között — a gözekezántás.

Amint a talaj tavasszal annyira megszikkad, hogy a talajmunkálatokat elkezdhetjük, első dolgunk legyen a fogasolás és pedig alaposan a tábla szélében és hosszában. Tavasz szántásra csak az esetben van szükség, ha a talaj nagyon el van gyomosodva.

Sokan talán felnek a mélyszántásnál a felszínre kerülő nyers földtől, a gyakorlat azonban azt mutatja, hogy a len ezt egészen jól tűri, ellenben a mélyszántás mellőzését nagyon megsínyli. Abban az esetben természetesen, ha a termőréteg sekély, vagy bármi más okból a mélyszántás nem volna okszerű, mellőzzük azt, de ahol úgy a klimatikus, mint a talajviszonyok nem egészen kedvezők a len termesztésére, ott ugyanis okosabb azt mellőzni már csak azért is, mert termesztése csak ott indokolt, ahol megvan a kilátás arra, hogy elsőrendű anyagot állíthassunk elő. A len beváltási áránál, aszerint, amint elsőrendű, vagy pedig silányabb minőséget szállítunk, oly óriási különbözetről lehet ugyanis szó, hogy ugyiszólván attól függ a termesztés jövedelmezősége, vajjon tudunk-e elsőrendű anyagot termeszteni, vagy nem.

Nagy súlyt kell helyezni a vetőmagra is s legcélszerűbb, ha a vetésre orosz magot (pernai vagy rigai lent) használunk. A nálunk termesztett len sok vidéken és sok természetnél, ha egy éven belül nem is, de három-négy éven belül biztosan elfajzik, elsatnyul, nincs meg a kellő csiraképessége. Legfeljebb úgy takarékoskodhatunk, hogy csak annyi eredeti lenmagot szerzünk be, amennyi a maglentermesztésre szükséges s a rostlen termesztésére szükséges vetőmagszükségletet pedig a gazdaságunkban termesztett maglennel fedezzük. Az árkülönbség különben nem olyan nagy, miután kedvezményes áron szerezhető be. Igaz, hogy egy természetű csak 30 kat. holdra szükséges vetőmagot kap kedvezményes áron, de az állami közvetítéssel beszerzett lenmag legalább kifogástalan minőségű és arankamentes.

A vetésre az alkalmas időpont különböző és ez lehet márczius közepe, vége, vagy április eleje, okvetlenül azonban az az időpont, midőn a talaj alkalmas a vetési munkálatoknak géppel való kifogástalan végrehajtására, illetve a csirázáshoz szükséges hőmérséklet is megvan. Célszerű a lent korán vetni, de ne vigyük ezt a túlságba. Sokkal nagyobb fontosságot tulajdonítok a vetés jó végrehajtásának, mert módunkban van ezáltal azt a 10—12 nap késést, amit a várakozással eltöltöttünk, busásan pótolni a jó munkával.

A lent többnyire szórva vetik, miután így az egyes lenszálak tenyészterülete állítólag a leg-egyenletesebben oszlik el, de tekintve azt, hogy a befogasolásnál egyik mag mélyebbre, a másik sekélyebbre kerül, tehát egyik előbb, másik utóbb kel ki, jónak ez nem mondható, mert a

lenkóró nem lesz egyenletes. Miután a vetőgépekkel az elérhető legkeskenyebb sortávolság $4\frac{1}{2}$ "-os, ez pedig kissé nagy, próbát tettek már a keresztbe vetéssel is; ennek hátránya azonban az, hogy a keresztelési pontokon kétszeres mennyiségű len jut ugyanoly tenyészterületre s ezért a len e helyeken visszamarad fejlődésében, az egésznek bizonyos kuphalomszerű kinézése lesz és egyenlőtlen termést is ad. *Legjobb a lent sorba vetni s lehetőleg minél keskenyebb sortávolságra.* Vannak gazdaságok, hol még néhány régi gép a mai gépeknél keskenyebb sortávolsággal is rendelkezésre áll, ezek a lenvetés céljára nagyon jól felhasználhatók. Legcélszerűbb volna a lent mintegy $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ " sortávolságra vetni s ez igazán megérdemelné a speciális vetőgépet, aminőket Csehországban már alkalmaznak is. Minden törekvésünk odairányuljon, hogy a vetéssel és a vetéssel kapcsolatos talajmunkálatokkal a lennek hirtelen, ugyiszólván vezényszóra való kikelését lehetővé tegyük, részben azért, hogy az ilyformán egyszerre és egyformán fejlődjen, egyenlő vastagságú és minőségű rostot neveljen, egyidejűleg virágozzék s az átvétel alapját képező legjobb átlaghosszusú érje el, részben pedig, hogy a föld gyors, egyenletes beárnyékolásával a talajt a kiszáradástól megóvjuk s a földibólhával szemben ellenállóbbá tegyük.

A vetőmagszükséglet m. holdanként körülbelül 80—85 kg., tehát egy eredeti orosz hordó vagy zsák (nettó kb. 78—83 kg.) elegendő, de egyszersmind feltétlenül szükséges is. A vetés sorvetőgéppel keskeny, $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ " sorokban történjék, csakis szükségéből kereszteléssel. A sorba való vetésnél, habár kissé sűrűn is kerül a mag a földbe, elérjük azt, hogy az egyes szemek tenyészterület szempontjából egyenlő viszonyok közé jutnak s egyenletesen fejlődnek, a gép után való fogasolással pedig a talajt a kiszáradástól megóvjuk.

Hogy a len műtrágyázásáról is említést tegyek, csak röviden óhajtom jelezni, hogy a len nagy igényeket támaszt a nitrogén, foszfor és káli iránt, hogy most már a chilisalétrum, szuperfoszfát, kálszuperfoszfát, thomassalak, kainit, vagy más egyéb műtrágya alkalmas-e akár egyenként, vagy kombinálva, azt csakis a helyszínén való több évi kísérletezés útján lehet eldönteni. Ha here után, vagy gyeptrésbe vetünk lent, úgy a talaj nitrogénben elegendő gazdag lesz, a káli sem igényli különösen, ellenben a foszfor-savtrágyázás kedvezően fog érvényesülni, ez utóbbira vonatkozólag személyes tapasztalataim is vannak.

Az 1910-ben az a . . . i gazdaságban 10 magyar holdon termesztettek lent a leirt módon, a terméseredmény magyar holdanként 195 q volt, a lenkóró beváltási ára pedig 9 K. 50 fillér volt per q 2% levonással és ezenkívül 320 q lenmag került eladásra 36 K.-ért per q. 1911-ben nem termesztett lent, de a szomszéd-birtokosok e példán felbuzdulva nagymértékben felkarolták a len termesztését; termésük kóróban 21—23 q között ingadozott m. holdanként. A kóró beváltási ára 980 K. volt q 2% levonással

s amint tudom, a lenmagnak is jó ára volt. Az a . . . i gazdaság az idén 50 m. hold len termesztésére van leszerződve.

Hogy a gyárosok a len minőségével szemben oly nagy igényeket támasztanak, ezen csodálkozni nem lehet. Az utóbbi évtizedben a munkabérek óriási módon emelkedtek. Most már önként érthető, hogy egy teljesen gyommentes lenkórószállítmány, vagy egy gyommal át- meg átszótt lenszállítmány feldolgozásának munkaköltsége között óriási a különbség. A gyomszálakat kézzel kell kiválogatni, kihuzzálni s hogy ez mibe kerül a mai viszonyok között, arról meggyőződhetünk, ha egy lengyárban e műveletet megtekintjük. A lenkóró egyenletes magassága és vastagsága pedig áztatás, illetőleg feldolgozás szempontjából igen nagy jelentőséggel bír.

Rész Albert.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A gabonaszipoly irtása.

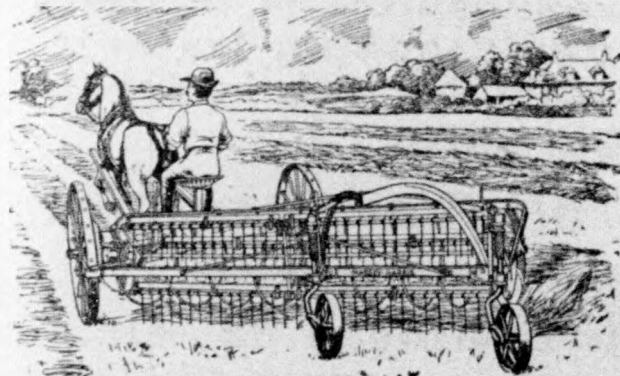
II.

A szipolyok a gabonaneműeknek csak a kalászában tehetnek kárt. Ezt azzal kezdik, hogy nekimennek a kalász egyes virágjainak, majd a kis termőnek, későbbben a fejlődő, majd azután az érő s végül az érett magszemnek. A bogár befurakodik fejének éles és felfelé hajló szélével, szétkotorja a kalász kalászkájába rejtett virágszerveit borító polyvát s eleinte a virágszerveket, majd azután a fejlődő magszemet felig vagy tisztára elfogyasztja. A kemény, már érett szemből sokszor csak a hegyét ropogva harapja le. Ilyenkor a szipoly nem annyira rágásával, mint inkább a magszemnek a kalászból való kitérésével okoz kárt. Láttam már Beregben 1910-ben olyan búzát, hogy a kiturt szemet marékszámra lehetett volna a földről szedni.

E kártevése addig tart, amíg a gabona lábán áll s a pusztítást azzal a gabonával kezdi, amely legkorábban fejlődik, tehát legtöbbször a rozsszal. Erről átmehet az árpára s azután a búzára. Az Alföldünkön legszembeszökőbb és a legnagyobb a búzában. Van a zabban is, de itt a kár aránylag kisebb. Oka részben a zabkalász sajátos szerű alkotása, meg azután az is, hogy amikor a szipoly a zabra szorulna, akkorára letelt az ideje. Aratásunk elején, derekán a szipoly befejezte földfeletti életét: párosodott, pusztított rengeteget, tojását is letojta és július közepén már alig akad belőle.

Tojását a szipoly nősténye a földbe tojja. E célra rendszeren a szántóföldek melletti és szegényes gyepű legelőket és kaszálókat választja: magában a szántóföld talajában vagy a buja fűvű rét földjében alig, vagy talán nem is akad a gabonaszipoly lárvája. E bogár nősténye alig tudna annak a sok növényi gyökértől sűrűn behálózott felszínébe furakodni. A lárva, miként említettem s 138. ábra C rajzából is kide-

Massey-Harris Co. R.-T. északamerikai (kanadai) arató-, fűkaszáló- gépek és talajmivelő eszközök gyára.

!! Két gép egyben !!

!! Kombinált rendsorgyűjtő és szénaforgatógép !!

Ajánlattal szívesen szolgál:

Massey-Harris Co. R.-T., Budapest, Alkotmány u. 23.

rül, pajoralaku, fehérszínű, csak a feje sárgásbarna, ránczostestű, 26—27 mm. hosszú. Mint ilyen két évig él s a közben az amugy is szegényes mezejű legelőnövények gyökerével él. A gyeplő növényzetének eme gyökérrongálásával nagyban járul hozzá, hogy az ilyen

szerint csak minden második évben mutatkozik nagyobb számban. Fejlődésük nem esik ugyan egy és ugyanarra az időre, illetőleg évre, mert van sok, amelynek fejlődése kezdete és vége különbözik a főtömeg fejlődésétől. Nálunk általában szőlve a szipoly rendszerint a páratlan években fordul meg nagy tömegben. Föl van jegyezve, hogy pl. 1867-ben *Grabácson, Zombolyán, Kiskomlóson, Nagyjécsán, Csatádon* (Temes megye) óriási kárt tett e bogár (az akkori meghatározás szerint ez a muszka szipoly volt); a nép 60 köbölnyit szedett belőle s az 67 millió bogárnak felelt meg. Ujabbán 1883-ban és 1885-ben pedig meglepte az Alföldünk javarészét (Békés, Bihar, Jásznagykunszolg, Hajdu, Heves, Pest megyéket). Ez a szipolyjárás azonban nem szól az egész országra s a szipolytól meglepett összes területre. Beregben például 1910-ben (páros évben) volt sok szipoly, holott 1911-ben csak elvétve.

A szipoly eleinte szórványosan akad, de rövid idő alatt hihetetlen tömegré nő. Egy orosz adat pl. azt mondja, hogy bizonyos kis területen június hó 12-én csak 83 drb orosz szipoly (*austrica*) volt, június 13-án 110, ugyane hó 15-én már 943, míg 16-án 4840 drb. Kezdetben csak itt-ott látni egyik-másik kalászon egyet, (l. a 156. ábrán). Későbbben e szám annyira nő, hogy egy kalászon 3—4 van. Az 1883. évi fertőzés idején Hajduban, a Hortobágy szélén pedig, ahol némely buza-táblában 70—75% kárt tett, volt sok olyan kalász is, amelyen 15—20 drb is látható volt.

Mint hogy a szipoly lárvakorát a legelő földjében tölti, érthető, hogy e bogár még a vetések megszállása előtt miért mutatkozik előbb a legelők vad füveinek kalászában, ahonnan azután a vetések felé tartva, kezdetben csak a gabonátáblák szélét lepi el. Egy-két napig itt vesztegel, de azután beljebb hatol a táblákban, majd elszéled az összes táblákban. Gyakori dolog az is, hogyha valamely szipolyos táblát levágják, a bogár felkerekedik és átrajzik a még lábán álló szomszédos táblára. Reggel, ha már rajta van a kalász

és este, valamint a hűvös időben nappal is, csendes és legfeljebb fejét dugja be a kalász belsejébe és rág. Napos, verőfényes időben igen élénken szállong, „dong” vagy ide-oda kapaszkodva hosszú hátsó lábával mászkál a kalászon. Mikor azonban az aratás

javában folyik, a bogár lassanként eltűnik. A szipoly, noha minden évben akad belőle, nem fordul elő minden esztendőben olyan tömegesen, hogy igazán nagy kárt tenne. Ez — mint láttuk is — csak bizonyos időszakokban következik be. Innen van, hogy hirtelen felbukkanásakor tanácstalan a gazda vele szemben. Lássuk mármint, hogy mit lehet ellene tenni.

Nemcsak a magyar, hanem az orosz gazdák igen gyakran követett védekezése ellene az, hogy a szipolytól meglepett vetés fölött hosszú kötelet húzatnak, hogy az a bogarat vagy leverje, vagy ha napos az idő, elzavarja, hogy az másfelé — szálljon! Mint hogy ezen semmiféle komoly sikerrel nem biztató eljárás nagyon is emlékeztet ama szentire, akinek maga felé hajlik a keze, az orosz kormány a 70 es években azt el is tiltotta.

Lassu munka a bogárnak kézzel való szedése, noha mint az 1867. évi grabácsi adat igazolja, sok ember és nagy kitarítás millió számra írhatja azt.

Látva, hogy az előbbi eljárástól, a kötélhuzástól, nagy baj esetén semmit sem remélhetünk, utóbbi esetben pedig százezreivel kellene kirendelni a munkást, hogy a kárt legalább félig enyhítsük: arra a gondolatra jöttem, hogy vajjon nem lehetne-e erre a célra azt a fésűforma szerszámot, amelylyel alföldi szikfűszedőink május-júniusban a szikfűvirágot szedik, úgy átalakítani, hogy azzal a szipolyt szintén lehetne szedni a kalászkörműről, a kalászkörműre és a gabonában való nagyobb taposás és gázolás nélkül.

E gondolatnak vége 1910-ben egy szipolyfogó volt, amelyet részben rajz, részben szóbeli magyarázat alapján Geittner és Rausch cég készített. Míg az azonban 1910-ben elkészült, addig a buza igen megért s a szipoly részben szerteszét repült, részben már tűnedezni is kezdett. A szipolyfogót akkor tehát érdemileg nem igen lehetett kipróbálni. A beregi próbából azonban láttam, hogyha a szipolyfogót már akkor használjuk, amikor a szipoly jelentkezni kezd, tehát amikor egyrészt csak a gabonátáblák szélén van és másrészt, amíg a gabona is még zöld vagy legfeljebb még csak szökülni kezd, jó eredménnyel alkalmazható.

Mint említettem, 1911-ben ismét kevés volt a szipoly és két helyen, ahonnan azt bejelentették, szintén csak akkor lehetett a próbát megtenni, amikor a buza érése derekán volt. Habár tehát ez is elkésett dolog volt, de most már csakugyan láttuk, hogy a szerszám jó. Ez oknál fogva ezt itt nemcsak ábrában (l. a 157. ábrát) mutatom be, hanem szíves figyelmébe is ajánlom ama gazdáknak, akiknek vetése e bogaraktól szenvedni szokott.

Noha e szipolyfogó eszméje tölem ered, ez nem szabadalom és Geittner és Rausch cég (Budapest) csinálja azt bárki számára, aki azt idejében megrendeli. Ez utóbbi körülmény az oka, hogy én a szipolyirtást most a tavasz eleje táján vettem fel. Hogy egy kisebb (170 cm.-es), vagy egy nagyobb (320 cm.) szipolyfogó

156. ábra. Szipolyoktól meglepett buzakaralások. (Term. nagyságban.)

legelő nyáron könnyen *kisül!* Nem csoda. Fent pörköli a szegényes gyöpöt a nap, alul eszi a féreg! Mit tehet okosabbat, beadja a kulcsot és kiszárad.

A gabonaszipoly lárvájának eme két éves fejlődéséből ered azután az, hogy a szipoly rend-

szon és este, valamint a hűvös időben nappal is, csendes és legfeljebb fejét dugja be a kalász belsejébe és rág. Napos, verőfényes időben igen élénken szállong, „dong” vagy ide-oda kapaszkodva hosszú hátsó lábával mászkál a kalászon. Mikor azonban az aratás

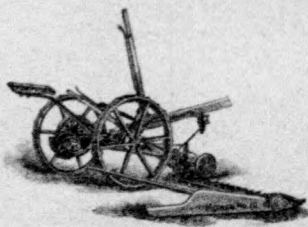
„Johnston” fűkaszázó-, szénagyűjtő- és forgató-
gépek a legtökéletesebb, legtartó-
sabb és legszolidabb gyártmányok.

Arjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál:

Bächer Rudolf—Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond,**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

mennyibe fog kerülni, nem tudom. Erre nézve csak az illető czég nyújthat felvilágosítást.

Magáról a szipolyfogóról és használatáról kevés szavam: szerkezetét is és használatát is megmagyarázza a csatolt rajz. Az egész készülék nem egyéb, mint egy 160—170 cm. hosszú csatorna, amelynek egyik széle előre 7 cm. hosszú és egymástól 1'5 cm.-nyire álló szedő-ujjakban folytatódik, másik széle pedig tetőszerűen fölfelé hajlik s arra szolgál, hogy az előbb említett szedőujjakkal a gabonakalászoktól lefésült szipolyok ne a földre, hanem a csatornába hulljanak. A csatornába hullott bogarak pedig a készülék egyik végének felemelése folytán a csatorna fenekén lévő három-nyíláshoz kötött zsákba ömlenek és fogva vannak. Ha tele a zsák, levehető és a bogár akár forró, akár petróleumos vízben megölhető.

Azt hiszem, hogy jobb lesz, ha e szipolyfogót három méter hosszúra csináltatjuk s ha azt nem egy, de két ember húzza a vetés felett (ilyen fogó már az is, amely a 157. ábrán látható): egyik a tábla külső barázdájában, a másik a vetésben egy vetéssor nyomán. Így gyorsabb és könnyebb a munka. Habár könnyű e készülék, de egy ember mégis belefáradna, ha azt hosszabb ideig kellene húzni.

Soraím végén hangsúlyozom, hogy jó eredménnyel és olcsón csak akkor alkalmazható, ha azt addig használjuk, amíg a szipoly csak a táblák szélén van és el nem széled és amíg az illető vetés még nem érett, mert szedi a fogó a bogarat későbbben is, de lépés néha már egy-egy buzafejét is. Az pedig már nem válik e szipolyfogó és munkája javára.

Jablonowski József.

ALLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

Járványos elvetelés és fertőző hüvelyhurut.

II.

A járványos elvetelést az esetek túlnyomó többségében már fertőzött vemhes állatok hurcolják be, jóval ritkábban apaállatok, melyek rövid idővel előbb fertőzött teheneket fedeztek és csak kivételesen emberek, akik fertőzött állatok körül foglalkozkodtak, esetleg fertőzött istállókból származó takarmány. Legtöbbször az történik, hogy az addig egészséges állományba ujonnan vásárolt fertőzött tehen kerül, mely ott elvetél és ezzel egyszerre befertőzi az istállót és az itt levő takarmányt. A gyakorlatban, sajnos, kevés ügyet vetnek az ilyen egyes elvetelésre s azért nem is tesznek semmit a baj ellen és pedig annál kevésbbé, mert az első esetet nem követik azonnal újabb elvetelések s ez megnyugtatónak látszik abban az irányban, hogy az az

egy elvetelés nem volt fertőző természetű. A valóságban azonban az az egy elvetelt magzat burkaival és magzatvizével már okot szolgáltatott más tehenek befertőzésére, csak hogy ennek következményei csak hónapok, sokszor csak egy év múlva szoktak mutatkozni. Új elvetelések tehát csak hosszú idő múlva kezdenek jelentkezni és csak amikor mindsűrűbben követik egymást, jut a gazda az állományába befészkelődött veszedelmes bajnak tudatára.

A járványos elvetelés ellen való védekezésnél tehát egyik legfontosabb szabály az, hogy minden egyes elvetelést olyannak kell venni, mintha fertőző természetű volna, vagyis minden egyes esetben, kivétel nélkül gondoskodni kell arról, hogy az elvetelt állat be ne fertőzze a társait. Evégből gondosan meg kell semmisíteni (leforrázással, elégetéssel, erélyes fertőtlenítéssel) a magzatot és a magzatburkokat, azonnal erélyesen fertőtleníteni kell az illető tehen állását és a szomszédos állásokat, el kell égetni az itt levő almot, el kell különíteni és szakszerűen kezelni kell az elvetelt tehenet és gondoskodni kell az elvetelésnél segédkezett emberek kezeinek és ruházatának fertőtlenítéséről. Az egész istálló

Ha az elvetelések már sűrűbben jelentkeznek, akkor már sokkal nehezebb a bajt elfojtani. A nagyszámú elvetelések ugyanis arra utalnak, hogy az illető istálló már régóta fertőzött, hogy tehát az állatoknak már hosszú idő óta volt alkalmuk a fertőzésre. Lehetetlen ilyenkor megállapítani, hogy a baj időközben minő elterjedést nyert. Azokról a tehenekről, melyek már elvetéltek, tudjuk, hogy fertőzve vannak; nem tudjuk azonban, hogy rajtuk kívül mely más tehenek vették fel már szintén testükbe a ragályt. Ezek a tehenek még hosszú ideig látszólag teljesen egészségesek lehetnek, míg azután mégis csak szintén elvetélnek. Ezért nem is lehet azt várnunk, hogy bármilyen erélyes és céltudatos eljárás a járványt egyszerre megszüntesse. A már megtörtént fertőzést ugyanis semmiképpen sem sikerül hatálytalanná tenni s ezzel az elvetelést megakadályozni, ezért a védekezési eljárás megindításakor már fertőzött tehenek előbb-utóbb el fognak vetélni, a védekezés eredménye pedig csakis újabb fertőzések megakadályozásában állhat.

Magát az elfojtó eljárást az egész istálló alapos fertőtlenítésével kell megkezdeni, mert ilyen esetekben kétségtelen, hogy a megelőző elvetelések az istálló minden részét befertőzték. Az almot ártalmatlanná kell tenni, az istállóban levő takarmányt pedig ökrökkel vagy hizóállatokkal feletetni. Nagyon tanácsos továbbá az összes tehenek hüvelyét valamely enyhén fertőtlenítő folyadékkal óvatosan kiöblíteni, külső nemzőrészeit pedig megmosni. A fertőtlenítést azonkívül az istállószemélyzet kezeire és ruházatára is ki kell terjeszteni.

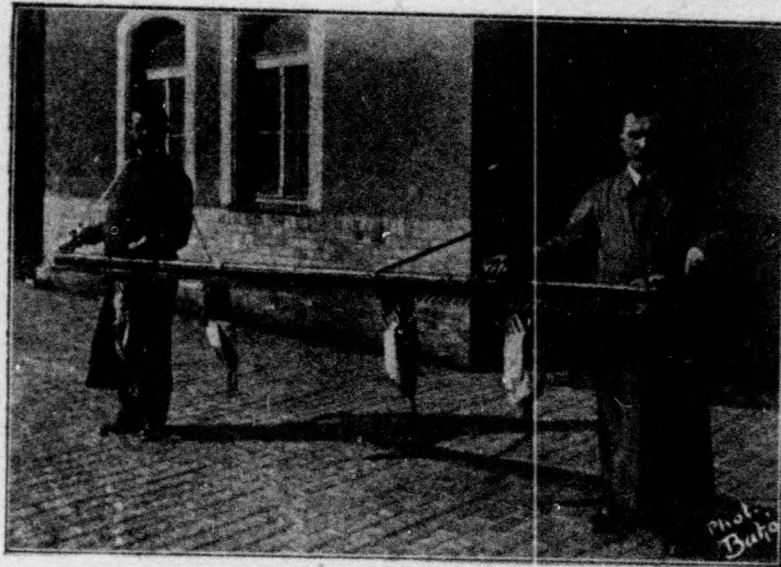
A fertőtlenítéssel egyidejűleg külön kell választani a már elvetelt teheneket olyan helyre, ahol másokat nem fertőzhetnek.

A fertőtlenítéssel egyidejűleg külön kell választani a már elvetelt teheneket olyan helyre, ahol másokat nem fertőzhetnek.

A kellően fertőtlenített istállóban az elvetelt tehenek eltávolítása után csak olyan állatok maradnak, melyek még nem vetéltek el, ezek között azonban lehetnek, a legtöbb esetben vannak is olyanok, melyek már be vannak fertőzve s melyek ezért előbb-utóbb el fognak vetélni, vagy

korán elleni. Fennforog tehát az a veszedelem, hogy a később elvetelő tehenek az istállót újból be fogják fertőzni. Hogy ez lehetőleg be ne következék, a teheneket gondos felügyelet alatt kell tartani abból a célból, hogy amint valamelyiken közülök a készülő elvetelés vagy kora ellés előjelei mutatkozni kezdenek, az illető tehen azonnal eltávolíttassék az istállóból, hogy ne itt, hanem kellően elkülönített, könnyen fertőtleníthető helyen vetéljen el.

A készülő elvetelés előjelei: fehéres kifolyás a hüvelyből, a szeméremajkak és a tőgy megduzzadása, a tejelés csökkenése és egyúttal olyan megváltozása, melynél fogva hasonló kezd lenni a főcstejhez.

157. ábra. Szipolyfogó.

fertőtlenítése és az ott levő takarmánynak felvetése ökrökkel vagy hizókkal még biztosabbá teszi a bajnak csirájában való elfojtását, azonkívül pedig ajánlatos főleg az elvetelt tehen társait megfigyeltetni, hogy ezek az elvetelés legkisebb jelére elkülöníttessenek és külön helyen vetéljenek el.

Különösen szükségesek ezek az intézkedések akkor, ha az elvetelt magzat burkain a pogácsák nem élénkpirosak, hanem részben vagy egészben szennyes-szürkék, ha maguk a burkok kocsonyás kinézésűek és ha az erőtebb magzat megszületésekor sajátságos tartós bőgést hallat, mert ezek a jelek az elvetelés fertőzőes eredetére utalnak.

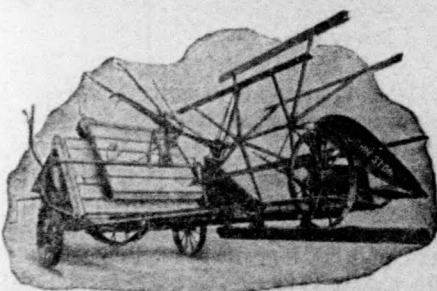
AZ EREDETI AMERIKAI

„Johnston” marokrakó- és kévekötöző aratógépek

tökéletes munkájuknál, mint tartós és egyszerű szerkezetükkel fogva, minden gazda elismeri, hogy az első helyet foglalják el.

Abrás leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

BACHER RUDOLF - MELICHÁR FERENCZ
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**
BUDAPEST, VI. KERÜLET, NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZÁM.

Az említett elővigyázattal el lehet érni, hogy az eljárás megindításakor még egészséges tehenek azontul be ne fertőztessenek s általában a ragály ne terjedjen tovább az állományban, hanem az elvetelés csak azokra a tehenekre maradjon korlátozva, amelyek akkor már fertőzve voltak.

A további feladat a ragályanyagok megsemmisítése és a már elvetelt, vagy még azután elvetelő tehenek meggyógyítása. Évégből minden elvetelés esetén a magzatburkokat és a magzatot meg kell semmisíteni, a kifolyt magzatvizet sok fertőtlenítő folyadékkal való öblítéssel ártalmatlanná tenni és az elvetelt tehén állását is fertőtleníteni.

Mint hogy az elvetelt tehenek méhében a ragály az elvetelés után is benne marad, ezt onnan el kell távolítani, illetve helyben megsemmisíteni. Az elvetelt tehenek gyógyítására szolgálnak a méh öblítései enyhén ható, nem izgató fertőtlenítő folyadékokkal, melyeket tehát néhány liternyi mennyiségben nemcsak a hüvelybe, hanem a méh nyakán keresztül magába a méh belsejébe kell beömlésztetni (ez eljárás önkényt érthetőleg, kissé kényes és különös szakszerűséget, különösen pedig az anatómiai viszonyok pontos ismeretét igényli). Az öblítéseket naponta kell ismételni és addig folytatni, míg a kifolyás teljesen megszűnt, sőt azontul is még néhány napig (legtöbbször a kezelés körülbelül két hétig tart).

Mint hogy a fertőzést bikák is közvetíthetik a fedezés közben azzal, hogy fertőzött tehenek hüvelyéből a ragályt átviszik az egészségesek nemzórészeibe, azért ajánlatos a veszedelem teljes megszűntéig a bika tasakját minden fedezés után kiöblíteni.

Ugy mint más fertőző betegségekkel szemben, itt is nagyon ajánlatos a máshonnan behozott tenyésztőállatokat megfigyelni, olyanokat pedig, melyek nemzórészeiből kifolyás mutatkozik, teljes meggyógyulásukig nem fedeztetni.

Végül figyelmet érdemel az a tapasztalat, hogy az elvetelést okozó ragálylyal való fertőzés idővel csökkenti a fogékonyságot újabb fertőzés iránt. Ezért az olyan állatokat, melyek egyszer már elvetéltek, de megfelelő orvoslásra meggyógyultak, nem tanácsos a tenyésztésből kiküszöbölni és friss, fogékonyabb állatokkal helyettesíteni.*

A fertőző hüvelyhurut, miként már említettük, az újabb, gondosabban mérlegelt tapasztalatok szerint nem vagy csak nagyon kivételesen áll oki összefüggésben az elvetelésekkel.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy most már semmit se törődjünk ezzel a betegséggel. Helytelen dolog volna ez már azért is, mert a hüvelyhurut kétségkívül okozhat izgalmat a nemzórészekben, mely azután a közöszülést és a fogamzást akadályozhatja, azonfelül pedig elhanyagoltatása esetén már nagyon nehezen megszüntethető idült, makacs hurutos gyulladás fejlődhetik belőle.

A betegség gyógyítására néhány év óta nagyon sokféle orvosságot hoztak javaslatba s főképpen különböző német kémiai gyárak versenyeznek azok kitalálásában és nagyhangú ajánlásában. A valóságban úgy áll a dolog, hogy a betegségnek nin-

* A járványos elvetelés kiirtását a fertőzött állományokból tetemesen megkönnyebbitené, ha mindjárt kezdetben meg lehetne jelölni azokat a teheneket, melyek már fertőzve vannak s ez alapon elkülöníteni őket azoktól, melyek még mentesek a ragálytól. Az újabb vizsgálatok, amelyekkel magunk is foglalkozunk, reményt nyújtanak arra, hogy ez a megkülönböztetés lehetséges lesz. A fertőzött állatok vérében ugyanis olyan anyagok vannak, melyek bakteriológiai vizsgálattal kimutathatók s eszerint a fertőzött állatállomány állataiból vett vér megvizsgálása tájékoztat majd azok egészségi állapota felől.

csen egy bizonyos specifikus orvossága, hogy azonban viszont különböző fertőtlenítő szerekkel lehet czélt érni. A lényeg a dologban nem annyira a szer, hanem ennek megfelelő módon való alkalmazása s ebben a tekintetben a törekvésnek arra kell irányulnia, hogy az alkalmazott szer, kenőcs vagy folyadék lehetőleg a hüvely nyálkahártyájának minden egyes részével benső érintkezésbe jusson.

Mint hogy a beteg hüvelyben felhalmozódó nyálkás vagy nyálkás-genyés váladék kedvezőtlen hatással lehet a fedezéskor a hüvelybe jutott ondószálacsákra, azért czélszerű lehet azt a váladékot a fedezés előtt onnan eltávolítani. Erre a czélra 1%-os szódával való kiöblítés alkalmas körülbelül fél órával a fedeztetés előtt.

A járványos elvetelés, kevésbé a fertőző hüvelyhurut után, — elhanyagoltatása esetén, — különböző idült gyulladásos folyamatok maradnak vissza a méhben, épp úgy mint nem ritkán az ellések után, főképpen ha mesterséges beavatkozást tettek szükségessé. A gyakoriságával máris aggasztóvá alakuló meddőség oka legtöbbször a

remélhetőleg meghozza az óhajtott eredményt és eltűnik vagy legalább is enyhül majd az egyik nagy akadály, mely az állatállomány gyors szaporításának ezidőszerint sokhelyütt útjában áll.

H. F. dr.

ERDÉSZET, FAÜLTETÉS.

Rovatvezető: Földes János.

A magyar tölgy és kocsai érdekében.

II.

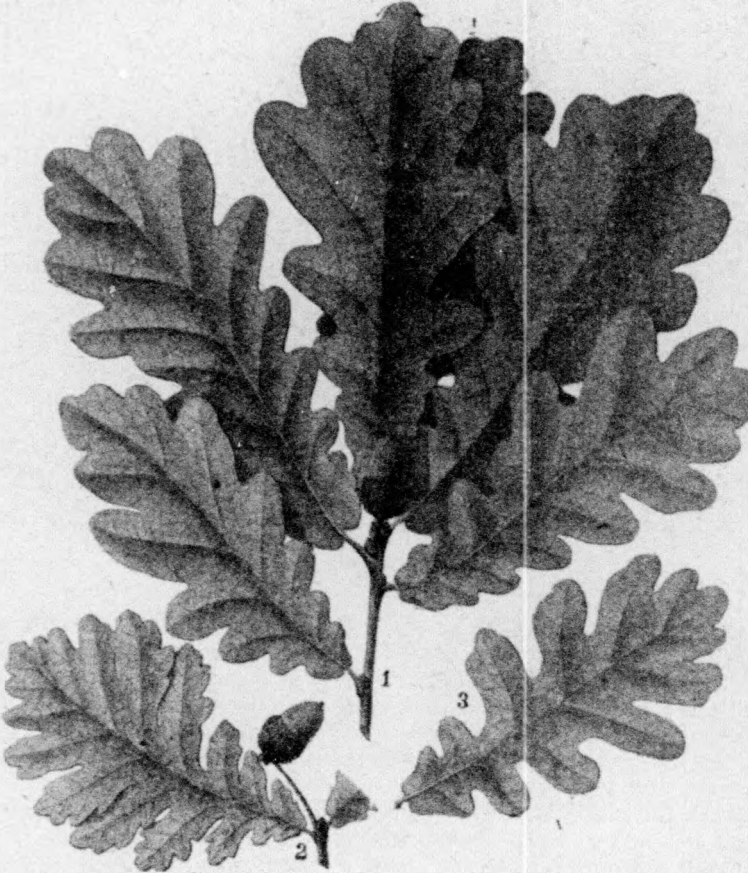
Lássuk mármint a három östölgyfajból képzett kocsok között az e vidéken előforduló három legjellegzetesebbet.

ad I/a. Heuffel tölgy (Qu. Heuffelii Simonk.) (l. 158. ábra). Ez a kocsános s a magyar tölgyből származó kocsalak közelebb áll a kocsános tölgyhöz, rügyei tojásdad hosszúságúak, a magyar tölgyéire emlékeztetve (l. a 155. ábrán látható csucs-rügyeket a makk közelében), vagy néha tojásdadok is, mint a kocsános tölgyéi (l. az ábrán a többi rügyet); de ez utóbbiak is eltérnek a kocsános tölgy rügyeitől azáltal, hogy pelyhes hátú rügyepikkelyeinek peremei a pillaszörre emlékeztető szőrökkel vannak szőrszősen körülszegélyezve, holott ugy a kocsános, mint a kocsántalan tölgy rügyei, mint fent leirtuk, gyengén vagy alig szőrösek; amint az előbb rámutattam, különösen a végrügyek alakjában és szőrözésében találjuk meg a magyar tölgyre emlékeztető különbséget.

Levelei hasonlóak a kocsános tölgyéihez, mert nyelők rövid, mindig kurtább, mint a levél válszelessége, válluk világosan fűles, a levél éle néha egyszerűen karélykás (l. a 158. ábra 1-ső képét), a levél színe majdnem — meglelt korban egészen — meztelen, mint a kocsánosé, halványzöld fonáka csak a főereken vagy itt-ott az érközökön is szőrösödő, sőt meglelt korban néha egészen meztelen, mint a kocsános tölgynél; viszont a levélidom a magyar tölgyre emlékeztetőleg némileg meg van nyújtva, jóllehet a kocsános tölgynek is vannak nyújtottabb, de a vége felé nem annyira, mint a magyar tölgynél eltérbélyesedő alakjai; különbözik még a levél a kocsános tölgytől abban is, hogy levélnyelei, mint a magyar tölgyé, a töveiken dagadtak és hogy a karélyok legalább a levelek egyrészén (mint a magyar tölgynél) ismét karélykások vagy nagyozva fogazottak (l. a 158. ábra 2-ik és 3-ik képét).

Főkülönbsége a kocsános tölgygyel szemben, amiben ráüt a másik anyafajra, a magyar tölgyre, lapos és megnyúlt kupacspikkelyeiben rejlik (miről magam is felismertem), melyeknek szürke szélesebb alapja odaszorul (mint a kocsános tölgy egész pikkelye), czimetsárga nyelve azonban pongyolán elálló és hosszúságú, míg a kocsános tölgy (épp úgy a kocsántalan tölgynek) egészen odalapuló kupacspikkelyének legfőlebb rövidke nyelve áll el kissé a kupacsokon.

ad I/b. A Hajnald tölgy (Qu. Hajnaldiana Simonk.). A kocsános és magyar tölgynek ez a kocsai viszont a magyar tölgyhöz áll közelebb. (l. 159. ábrát.) Ennek megfelelőleg rügyei hosszúságúak vagy tojásdad hegyesek (nem gömbölydedek), selymes-hátú és szőrszősen pillás peremű pikkelyekkel, kigyósan pödrött függelékekkel (l. a 159. ábrán a külön ábrázolt rügyet fél nagysággal jelölve); hajtásai később lekopó berzedt szőröktől ritkán borzasak, míg a kocsános tölgy felé hajló Hajnaldianán simák (vesd össze a leveleket

158. Ábra. Heuffel tölgy. (Quercus Heuffelii Simonk.)

méhnek és függelékeinek ilyen gyulladásában rejlik, mely sokszor az u. n. fehér-folyásban nyilvánul, nem ritkán azonban alig okoz kóros tünetet.

Az utóbbi évek kutatásai és tapasztalatai megjelölték ezen méhbetegségek orvoslásának módját, mely kellő szakértelemmel alkalmazva annyira eredményes, hogy a meddő tehenek 50—75%-a, sőt még több is újból alkalmassá válik általa a tenyésztésre. Az új gyógyító módszerekkel már nálunk is többen foglalkoznak*) s reméljük, hogy szakembereink, felismerve az ügy nagy fontosságát, azokat megfelelő buzgalommal fel fogják karolni, annál inkább, mert illetékes helyen mindent elkövetnek arra nézve, hogy az állatorvosi gyakorlatnak ez az új vívmánya a szakkörökben közismertté váljék és az érdeklődő szakemberek az új módszereket elsajátíthassák.

A szóban levő kérdések kellő tisztázása és a vállvetett törekvés egyrészt az okok elhárítására, másrészt a már fellépett bajok megszüntetésére

*) L. a Köztelek f. 6. 7. sz.

tartó szárat a 158. és 159. ábrán); levelei igen rövid s kissé borzas nyelvűek — mint a magyar tölgynél; vállon világosan fülesek — mindkét anyafa sajátja, élőkön majd ép, majd öblözött szélű karélyokkal (a két szülőfaj között ingadozva), színökön igen apró s kevés sertécskével, fonákukon a főerek mentén egyenes szőröktől borzasak s érközeiken is többé-kevésbé pelyhesek a magyar tölgyre kisebb mértékben emlékeztetve; kupacspikkelyei laposszürke aljból címetsárga, megnyult s pongyolán álló nyelvűek keskenyednek (mint a magyar tölgynél található sajátosságok). Szürke színű kérge a kocsános és némileg a cser tölgyéhez hasonlóan, melyen hasadozott és erős ripacsu s ebben tér el leginkább a magyar tölgytől.

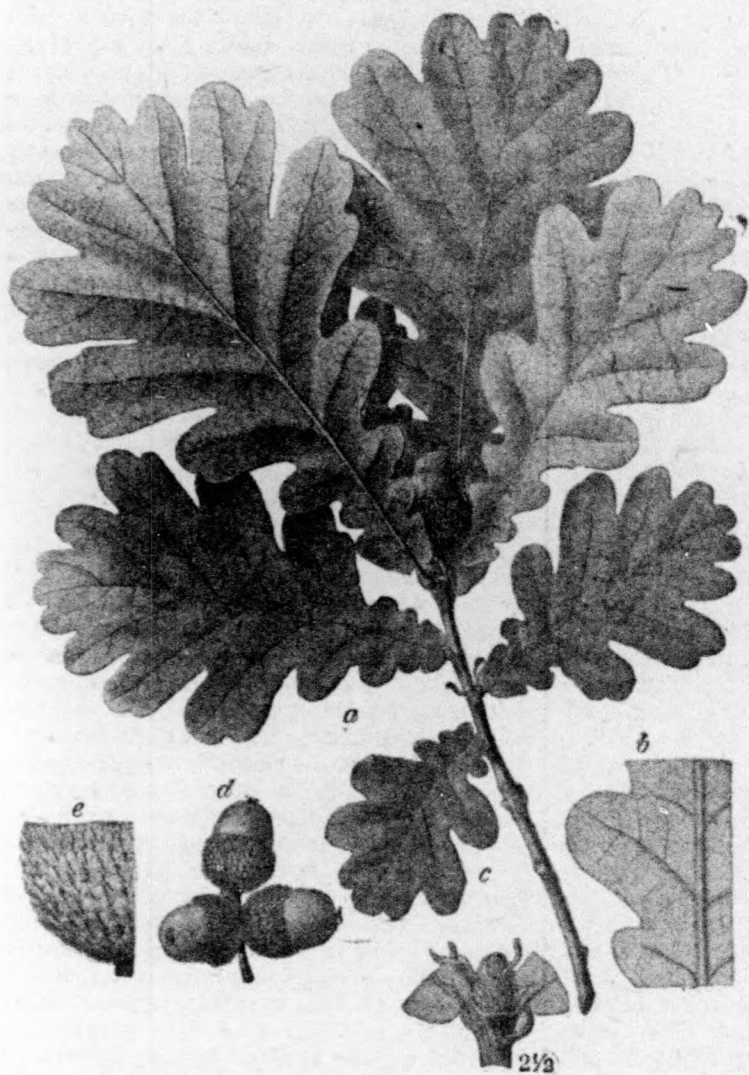
ad II/a. A tabajdi tölgy (Qu. Tabajdiana Smk.) (l. 160. ábra). Ez már a magyar tölgy és a kocsántalan tölgy keresztezésének a kocsán-

szőröktől borzas, mint a magyar tölgyé, levélvállja kerekített vagy egyenletlenül kikanyarított, mint a kocsántalan tölgynél, levéllemeze is abban hasonlatos a magyar tölgyhöz, hogy nagyobb, szélesebb, mint a kocsántalané és karélyain itt-ott öblözött és a levél színén fiatalokban igen apró szőröcskével van behintve, nem meztelen, sima, mint a kocsántalan tölgyé, fonákán (mindkét szülőfajtól öröklve) a főereken ritkás, egyenes szőröktől borzas, érközein pedig igen aprón csillagszörös (l. a 160. ábra mellékrajzát, a levél-metszetet a csillagszörösökkel), vagy majdnem meztelenedő (átmenet a kocsántalan tölgyhöz); kupacsának pikkelyei szürke tövükön kissé dagadtak (kocsántalan tölgy jelleg), megnyult s elkeskenyedő nyelvűek pedig sárgás és pongyolán álló (magyar tölgy jelleg). Törzse a kocsántalan tölgyével vetekedik s azénál gyorsabban fejlődik.

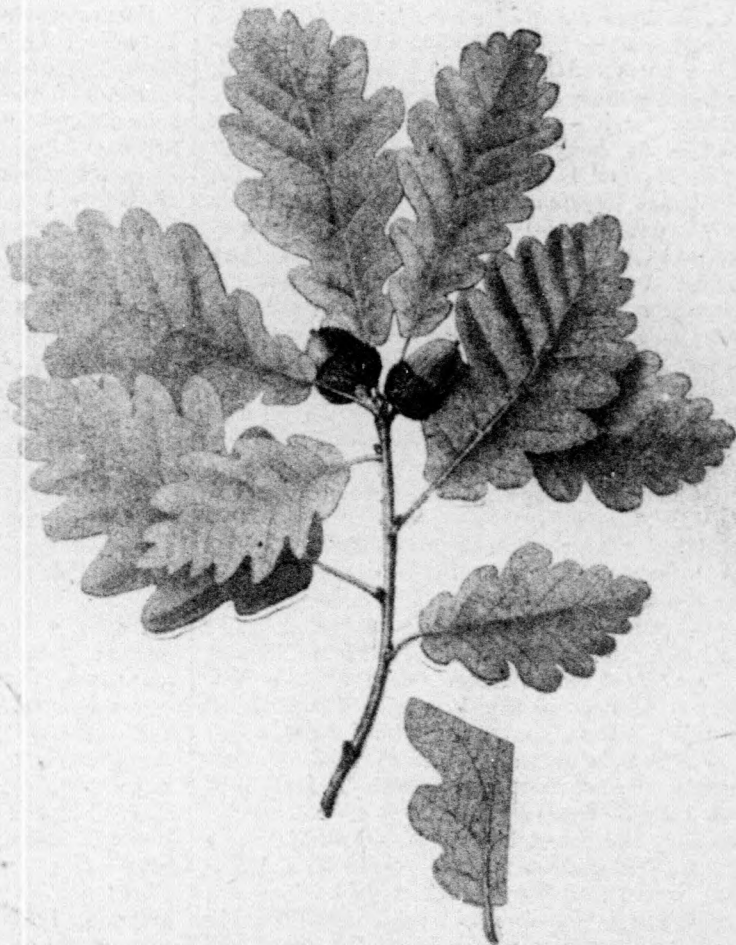
Ez előjön Sistarócz, Lábás és Dorgos között

nem foglalkozhatunk itt a szösös tölgynek a kocsános tölgygyel való keresztezéséből származó dévai tölgygyel és Kerner tölgygyel, valamint a kocsántalan tölgygyel alkotott korcsaival, a Bedő tölgygyel és Tisza tölgygyel sem. Nagyon helyesen s tiszta meggyőződésből hangoztatta tehát Simonkai,**) bár hangja eddig még a pusztában elhangzó szózat, hogy „oly helyeken, amelyeken eddig tiszta magyar tölgyes állott, amelyeken eddig a magyar tölgy állta ki legjobban a küzdelmet, a felemás makkvetés volna a legokosabb; itt a helynek megfelelő korcsfaj s a magyar tölgy makkjait egyenlő arányban keverve volna legcélszerűbb elvetni, hogy így a gyorsabban fejlődő magyar tölgy védelme alatt a hasznosabb korcsfajok annál biztosabban felnövekedjenek, a későbbi gyériteskor azonban a becsebb korcsfajok jussanak érvényre.

Viszont az oly (általán említett) helyeken,

159. Ábra. Hajnal tölgy. (Quercus Hajnaldiana Simonk.)

160. Ábra. Tabajdi tölgy. (Quercus Tabajdiana Simonk.)

talán tölgyhöz közelebb álló korcsa. A levelek alakja egészen a kocsántalan tölgyre vall, de a kupacspikkelyek lazasága a magyar tölgy rokonságát tünteti fel. Rügyei is veresedők, mint a kocsános és kocsántalané, a tojásdad alak is néhol megcsucosodik, rügypikkelyei kevésbé pelyhes hátúak, levélnyele hosszú, mint a kocsántalané s fiatalokban rövid, egyenes és berzedt

Simonkai följegyzése szerint*) s itt e környéken találtam én is a fentemlített szép korcsot.

A kocsántalan és magyar tölgynek ez utóbbihoz közelebb álló korcsa a tufatölgy (Qu. Tufae), melylyel itt közelebb nem foglalkozunk. Szintugy

*) L. Simonkai Lajos „Hazánk tölgyfajai és tölgyerdei” cz. műve 31. lap 2-ik hasábjában.

az oly lankásságokon, ahol a kocsános tölgy a magyar tölgygyel keveredik, sőt elvégre a tért ennek kell átengednie: ott mind a két ősfaj helyére az alkalmasabb, a jobban disztlő közepfajokat, vagyis a Hajnal tölgyet és a Heuffel tölgyet kellene mielőbb megtelepítenünk, mert

**) Ugyanott 6. és 7. lapon.

HEUCKE A.
gőzekegyár.

Vezérképviselőt:

Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.

Budapest, V., Katona József-utca 26. Telefon: 106-08.

Osszes vevőink véleménye:

Legnagyobb munkaképesség!
Legkisebb szénfogyasztás!
Legkevesebb javítás!

Nem szorul hangzatos reklámra!

az ily helyeken kétséget nem tűrő tapasztalataim nyomán a korcsfajok érnek legelőbbit. Hasonlóan azokon a hegyvidékeken, ahol a magyar tölgy a kocsántalan tölgygyel ütközik össze s ahol az ütközés határát a cserfa szokta bőven ellepni és tarkítani, küzködve a *Quercus Tabajdiana* és *Qu. Tufae* korcsfajokkal: a tabajdi és tufatölgyekből, mint a cserfánál sokkal értékesebb fajokból volna hasznos tiszta tölgyállományokat létesíteni.

Ugyane korcsokra nézve írja Simonkai idézett helyen ezen, általam is igazolható, helytálló szavakat: „Hogy ezek életrevalók és mint ilyenek erdészetünknek nagyon fontosak: azt ismét először e korcsok erőteljes kifejlődése és dus makktermése igazolja; valamint azon tapasztalataim, hogy ahol a magyar tölgy a kocsántalan tölgygyel keveredik vagy egymás közelébe kerül, ott én mindenütt megtaláltam két feltűnő korcsfajukat, a *Qu. Hojnaldianát* és a *Qu. Heuffeliut*; ott pedig, ahol a magyar tölgy a kocsántalan tölgygyel fordul elő egymás mellett, szintén mindenütt megtaláltam a közékük eső korcsfajokat, a *Qu. Tabajdianát* és a *Qu. Tufae*.”

„E tölgykorcsaink tenyésztésének gyakorlati jelentőségét” — írja tovább Simonkai — „részemről a következőképp okolnám meg. Tudvalevő, hogy a magyar tölgy könnyen tűri a szikár, száraz talajt — aminő nálunk ma már sok van — és hogy az ily talajban, az éghajlat szélsőségeivel is dacolva, gyorsabban fejlődik, mint más tölgyfajunk; de tudjuk azt is, hogy növekedése úgy 50–60 éves korától fogva esélyesebb lesz, mint a kocsántalan és kocsántalan tölgyé. A magyar tölgy fakelméje is puhább, könnyebb, jóval értéktelenebb, mint a kocsántalan vagy a kocsántalan tölgyé, mert fakelméjének éppen a közepe — a fa szíve — gyors növekedés predmánya. Hát ezt tudva, nem volna-e fontos és becses működés, hogy a kiirtott magyar tölgyesek helyén a magyar tölgy korcsfajait juttassuk főképp érvényre, amelyeknek értékesebb a fakelméje és huzamosabb a folyamatos fejlődése.”

Sajnos, hogy akiknek leginkább meg kellett volna szivlelniök e szavakat, a magyar erdészek nem értették meg e szavakat, intencziójuk ellen cselekedtek, sőt mint Simonkai művének megjelenése után 5 évvel, 1895-ben kiadott „Legelőerdő” cz. munkám előszavából (a VII. lapon) látható, a tölgykorcsfajok felkarolására tett javaslatomat bírálóim azzal ütötték el, hogy: „ez a javaslat a mai viszonyok között határozottan erőtlen, mert ezek a tölgyfajok oly gyéren vannak képviselve hazánk tölgyeseiben, hogy azoknak nagymértékben való szaporításáról s telepítéséről ezidőszerezt szó sem lehet s különben is vannak fanemeink, melyekkel épp úgy elérhetjük a legelőerdők képzése által kitűzött célt, mint a tenyésztésre javaslatba hozott fanemekkel.”

Mennyivel nagyobb visszhangot keltett az általam azon időtájt ismerttetett késői tölgy a külföldi szakembereknél, mutatják Friedrich erdőtanácsosnak, a mariabrunni erdészeti kísérleti állomás vezetőjének, 1894 január 19-én hozzám intézett következő sorai: „Das Interesse für die *Qu. tardissima* (Simonkai) wird in

unseren forstlichen Kreisen ein immer regeres und giebt sich auch in Frankreich und Deutschland kund.“

De bizva erdészeti fejlődésünk újabb fordulatát irányító ifjabb nemzedékünkben, tán nagyobb siker reményében iktathatom ide az idézett előszóban közölt következő felhívást zárszóként: „Ismételtem csak abbéli óhajtam, hogy az összes szaktársak és földbírtokosaink minél nagyobb buzgalommal karolják fel tölgykorcsainkat s ne mondjanak le előre minden siker reményéről.”

Földes János.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetősi, lapreklamációs, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Szarvasmarhák farokezémája. II. felelet a 146. sz. kérdésre. Tehénészetemben szintén hónapokig uralkodott ez a betegség, több állatorvoshoz fordultam tanácsért, de a baj mégsem múlt el. A magam gondolata volt, hogy kékkökenőscsel próbálom meg a gyógyítást és ez kitűnő sikerrel járt. A szört természetesen ollóval le kell nyírni, az egész beteg farkrészt 5% kreolinoldattal lemosni, szárazra letörölni és a varakat 10% kékkő (cuprum sulfuric) kenőccsel jól bedörzsölni, ezt több napig naponta egyszer ismételni kell és az eredmény biztos. A kenőcs receptje a következő: *Cuprum sulfuricum 10 gr., közönséges zsír 100 gr.* A kékkövet jól el kell dörzsölni és a zsírral nagyon jól összekeverni. Én házilag csináltattam, de a gyógyszerárban elkészítve is olcsóság az egész.

G. Gy.

Rozsvetés gyengítése. 155. kérdés. Erős rozsvetések vannak, legeltetni akarjuk ezeket, rendelkezésünkre áll juh, tinó és tehén. Tanácsos-e legeltetni és meddig lehet az állatokkal járni?

E. S.

Felelet a 155. sz. kérdésre. A rozsvét most már kár nélkül legeltetni nem lehet, mert a rozsvét országszerte szárbá indult és a legelő jószág nemcsak a sását, hanem a levélhüvelybe burkolt kalaszát is lerázza. Ezért a buja rozsvetés gyengítésére a sásolás, vagy a hengerelés alkalmazható. A sásolás akkor, ha a kalaszok még nincsenek a legfelső levélhüvelyben, amiről könnyen meggyőződést lehet szerezni azzal, hogy néhány rozsvétal alulról fölfelé haladva kibontanak és ha a kalasz még nincs olyan magasan, hogy a rozsvét hegyének lekaszálásával egyúttal azt is kivágjuk, a sásolás végrehajtható úgy, hogy a kászt csak olyan mélyen eresztik, hogy a tövek szívét, ahol a kalasz van, ki ne vágja. Egyszerűbb, olcsóbb és hatékonyabb eljárás a hengerelés, olcsóbb és hatékonyabb eljárás a rozsvét megfőrt és fejlődésében visszatartja, anélkül, hogy a termésének ártana, egyedüli hátránya csak az, hogy a hengerelt gabona érése kissé megkésik. A rozsvét hengerelés után rövi-

desen lábra áll és kevésbé könnyen dül meg, mint a hengeretlen, csak arra kell vigyázni, hogy ezt a munkát száraz időben végezzék, hogy a lehengerelt gabona ne tapadhasson a földhöz és a vonóállatok lábnyomai se tehesenek kárt. A hengerelést addig, míg a kalasz-hányás nem kezdődik, szükség szerint meg lehet ismételni. A 2. kérdésre lapunk mai számának szerkesztői üzeneteiben adtuk meg a választ.

G. Gy.

Tarackkirtás. 156. kérdés. Pár holdnyi igen jó minőségű, mély fekvésű, televényes, fekete homokföldet vettem most át, de jórésze igen tarackos. Milyen művelés és milyen növény termesztése volna a legalkalmasabb e gyom alapos kiirtására? Legutoljára tengeriföld volt a kérdéses terület.

K. Á.

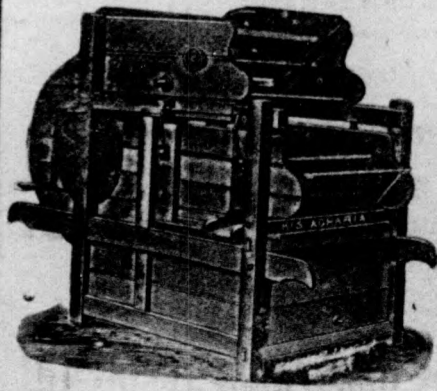
Felelet a 156. sz. kérdésre. A tarackkirtás egyedüli helyes és teljesen eredményes módja a sekély szántás, vagyis éppen csak a talaj felületének lehántása, melylyel a tarack földfeletti része levágatik, anélkül, hogy a gyökerei mélyebben megbolygattatnának, mert mélyebb szántással vagy más hasonló talajmunkával a gyökerek új életre kelnek, mivel minden egyes gyökérrészecske újból kihajtani képes. A sekély szántással (3 cm. mélyen) a tarack bokrokat levágva, gyökerei saját nedvébe fulladnak és rövid idő alatt elpusztulnak. Az eljárás végrehajtására száraz időt kell választani, hogy a lehántott tarackrészek a talaj felületén újból meg ne eredjenek, azért legcélszerűbb ezt a munkát a gabona aratása után foganatosítani. Szükség esetén a hántás után könnyű fogással megjárjuk a földet, hogy a tarackbokrok a földtől letisztulva, gyorsabban kiszáradjanak. Amennyiben a tarack ezután újból kihajt, ismételjük az eljárást, mely után, ha nem járt az eke mélyen, harmadszor már ritkán kell ismételni azt.

Mivel a tarackkirtásra a nyári időszak a legmegfelelőbb, legjobb lett volna a szóban forgó területet valamely gabonafélével bevetni és ennek aratása után foganatosítani az irtás munkáját, de most gabonavetésre már későn van és így a területre valamely takarmányt (csalamádé, mohar, esetleg köles) vagy hüvelyes (paszuly) lehetne vetni, hogy az irtás még e nyáron foganatosítható lehessen, ha ezek a növények nem felelnének meg, akkor a tengeri vagy burgonya vethető még, de ezekkel nemcsak a nyári irtás lehetősége szűnnék meg, hanem ezután a tarack is gyarapodnék, mert az e növények által igényelt mélyebb talajmunka a tarackgyökerek továbbfejlődését előmozdítja. Megemlítem, hogy a tarack gyökereit — különösen hámozva — a droguisták szívesen veszik és jó áron fizetik, bár mégsem annyira, hogy napszámban legyen azt érdemes szedtetni. Az esetben azonban, ha az ottani vidéken akadnak arra szakmánya vagy részes munkások, ez az eljárás is figyelembe vehető. Az árak felől bármely nagyobb droguista-üzlet tájékoztatást nyújt. Az e munkával járó földbolygatás után irtás ezéjjából ugyancsak a tarlóhántáshoz kell folyamodni.

G.

Zöldtakarmánytetés a lóval. 157. kérdés. Okszerű dolog-e a nehéz munkát végző könnyebb ígáslóval zöldtakarmányt etetni, mikor széna is áll rendelkezésre?

Gy.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerint első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

Eredeti „Kalmár”-rosták

Ez évi ajándékainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSAI, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztítógépgyár és vasöntöde. ■ ■ Vezérképviselőt

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

Felelet a 157. sz. kérdésre. Az izomerőre közfelfogás szerint előnyösebben hat az, ha az igráló nyáron is csak száraztakarmányt kap, de életrendi szempontból s a bélsatorna perisztaltikájára való tekintettel mégis előnyös zöldtakarmányt is etetni, azonban utóbbi legfeljebb 4-szer annyi legyen, mint amennyi szénát vonunk el. Ha pl. a nehéz munkát végző könnyű igráló naponta 4 kg. szénát, 4 kg. zabot és 1,5 kg. szalmaszecska kapott, akkor a széná 16 kg. zöldtakarmánnyal helyettesíthető, míg ellenben a zab és szalmaszecska változatlan maradjon. A ló természetének a fűvön kívül leginkább a luczerna és a mohar felel meg, mert ezekben kevesebb a víz, mint a többi zöldtakarmányokban, de mindazonáltal herét, biborherét, balta-czimot, zabosbükönnyt, sőt fehér mustárt is etethetünk, azonban utóbbiakból lehetőleg kevesebbet, mint előbbiekből. Fontos továbbá az, hogy a zöldtakarmány ne legyen nagyon fiatal, mert a víztartalom a növények korosodásával mindinkább fogy, de a pillangósvirágú zöldtakarmányok fejlődése annyira se legyen előrehaladva, hogy már zöld hüvelyek legyenek rajtuk. Vegre magától érthető, hogy a harmatos, továbbá a megázott, valamint a rakáson való heverés miatt megfult zöldtakarmány is kevésbé való a lónak.

Cselkó István.

Legelő létesítése nedves fehér agyagtalajon.
158. kérdés. A múlt év őszén vettem egy birtokot U. megyében. Egyik része, egy 160 hold alacsony U. fekvésű, nedves, fehér, agyagos talaj. Mint mondják, zombékos rét volt, pár év előtt törtéte fel a volt tulajdonos. Egyrésze buzával van bevetve, a nagyobb része zabtarló. Ugy tudom, hogy ezen a vidéken a tarlóföld 2 év alatt magától is begyepesedik. Ezt a területet én nem akarnám többet szántani, hanem legelővé akarom átalakítani. Mit kellene szántás nélkül beboronáltatnom, hogy a legelőképződést előmozdítsam s jó legelőt nyerhessek? Vagy fel kell-e szántani s úgy bevetni? Az előbbi eljárást azért óhajtanám, mert ez kevesebbe kerülne és nem veszne kárba a meglévő fű.

U. D. dr.

Felelet a 158. sz. kérdésre. A tervezett eljárással rosszul jönne ki, mert a fűmagvat a szántott talajba csak akkor tanácsos beboronálni, ha az gyommentes és kitűnően van megporhanyitva (ugy, mintha czukorrépat természetesen rajta) és ha a talaj trágyaerőben van. Ha azt nézzük, hogy melyik eljárás kerül kevesebbe, hogy „ne veszzen kárba a meglévő fű”, úgy feltétlenül a drágább eljárás (szántás, trágyázás, új fűmagvetés) — az olcsóbb, mert a „magától begyepesedés” olcsó ugyan, de nincs benne közönet, mivel a fűveget legnagyobb része értéktelen gyom- és harmadrendű növény (pláne, ha azelőtt is zombékos volt a terület). Az új rét vagy legelőbeállítás föltétlenül kifizeti magát, de meg kell adni a jó tenyészethez az előföltételeket. Enélkül kár a pénzért. Miután úgy látszik, hogy a terület alaposan ki van már élve, mert azelőtt gyenge, zombékos rét volt, azután feltörték, vetettek bele buzát (?), azután zabot és most akarná az új tulajdonos fűmaggal fölvetni, de viszont kimélni akarja az ott már megtelepedett fűveket is, hogy ne veszzenek kárba. Ez az eljárás így nem volna helyes és ezen a területen jó mezőt (tápláló és nemcsak fűvekből álló) így létesíteni nem lehet s kár volna most a fűmagra pénzt áldozni. A terü-

letet tessék az idén jól átívelni, zabosbükönnyt, vagy kapást (burgonya, takarmányrépa) benne termesztetni, hogy a betelepített gyomok és III-rendű fűvek belőle (akár kapálás, akár a zabosbükönny beárnyékolása által) kipusztuljanak, ősszel jól megtrágyázzni, leszántani, tavasszal extirpálni, vagy megfogasolni és csak ha kellően át van mivelve és gyommentesítve (azaz a betelepült, bizonyára nem valami előkelő fűvekből álló társaság onnét kitisztult), akkor bevetni fűmagvakkal. Így lesz belőle jó legelő. Tessék különben e dolog ellenőrzése végett egy parcellát a mai „magától begyepesült” állapotában meghagyni és 2 év múlva számítást tenni, hogy melyik terület hoz nagyobb jövedelmet: az általam ajánlott-e avagy az olcsóbb eljárás?
e. D. B.

Hanyatlík-e Magyarország burgonyatermesztése?

VII.

Hálás köszönettel tartozom Rapaics Raymund dr.-nak azért a propagandáért, amelyet cikkével az én szerény eszmémnek — a hazai burgonyatermesztők figyelmének felkeltése — tett. Rapaics cikkeivel érdemileg nem foglalkozhatom, mert belőlük azt veszem ki, hogy az újabb kutatások és tudományos közlemények elkerülték a figyelmét s bár megjegyzései többször a személyes térre ternek át, én azokat jóhiszeműeknek minősítem. Azok a nézetek, amelyek Rapaics czáfolni igyekszik és csekélységemnek tulajdonit, azok exakt kísérletekből leszűrt eredmények s nem az én nézeteim, hanem a wieni Pflanzenschutzstation és a berlini Kaiserl. Biologische Anstalt für Land- und Forstwirtschaft nézetei. Különösen figyelmébe ajánlom Rapaicsnak ez utóbbi, a burgonyabetegségek terén világhírű vezetőszerre emelkedett intézet tudományos és népszerű kiadványait, amelyeknek áttanulmányozása után bizonyára meg fogja változtatni eddigi felfogását. Mindaddig, míg meg nem győződöm, hogy Rapaics ezeket a kísérleteket és kutatásokat úgy ismeri, amint arra ebben a tárgyban vitát provokáló szakemberek szüksége van, érdemleges polemikába nem bocsátkozhatom vele, mert addig az általam ismerttetett nézetek reá nézve meggyőző erővel nem bírhatnak, a személyeskedés fegyverével küzdeni pedig nem óhajtok.
Beke László.

A gazdasági egyesületek támogatásának új rendje.

A földmivelésügyi miniszter alábbi leiratot intézte a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez:

Amint a t. Szövetség előtt ismeretes, a vármegyei gazdasági egyesületnek adminisztratív kiadásai részben való fedezésére állandó évi segély engedélyezését vettem tervbé, hogy ezáltal az egyesületek mint a mezőgazdasági érdekképviselet ezidőszertit szerveinek eredményes működését lehetővé tegyem.

E czélból a rendelkezésemre álló hitel korlátaira való tekintettel és figyelemmel a vármegyei gazdasági egyesületek működési területeire,

eddiggi tevékenységükre és anyagi erejükre, a Bihar, Gömör-Kishont, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Sopron, Szatmár, Veszprém, Zala és Aradvármegyei gazdasági egyesületeknek egyenként évi 7000, a Bars, Bereg, Baranya, Bekés, Borsod, Fehér, Jásznagykunszolnok, Krassó-Szörény, Sáros, Tolna, Vas, Zemplén és Szabolcsvármegyei gazdasági egyesületeknek egyenként évi 5000, az Abaujtona, Csanád, Heves, Nógrád, Hont, Szolnok-Doboka, Zólyom, Udvarhely, Komárom, Somogy és Trencsénvármegyei gazdasági egyesületeknek egyenként évi 3000, végül a Csik, Csongrád, Hajdu, Alsófejér, Esztergom, Fogaras, Háromszék, Turóc, Győr, Hunyad, Kisküküllő, Liptó, Maramaros, Szepes, Szilágy, Torda-Aranyos, Ung, Moson, Bácsbodrog, Temes és Torontálvármegyei gazdasági egyesületeknek pedig egyenként évi 2000 korona segélyt helyeztem 10 évre kilátásba, fenntartván magamnak azt, hogyha az egyesület működése nem kielégítő és az alábbi feltételeket nem tartja be, a kilátásba helyezett évi segélyt megvonhassam.

Mint hogy azonban ezen segélyek eredményes felhasználását és a segélyek engedélyezésével elérni kívánt célt csak úgy látom biztosítottnak, ha az egyesületek tevékenységének állandó figyelemmel kíséréséről is gondoskodtam, ezen irányító és ellenőrző feladatban a t. Szövetség közreműködését kívánom igénybe venni.

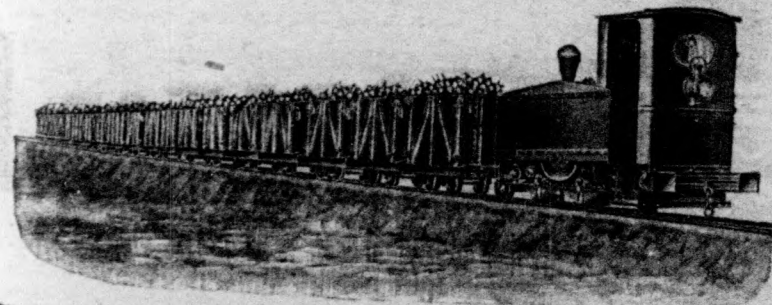
E czélból azon reményben, hogy a t. Szövetség ezen közreműködésre hajlandó lesz, a kilátásba helyezett évi segélyekkel szemben tett azon általános kikötéseken kívül, hogy az egyesületek a vezetésem alatt álló minisztériumnak a vármegyék gazdasági érdekeinek előmozdítására irányuló mindennemű tevékenységét előmozdítani és e czélból a minisztérium közegeinek működését hathatósan támogatni, továbbá a választmányi üléseikre az illetékes gazdasági felügyelőséget mindenkor meghívni fogják és hogy a vezetésem alatt álló minisztérium, valamint a minisztérium közegei részéről az egyesülethez intézett mindennemű megkeresésnek az egyesületek mindenkor mielőbb eleget fognak tenni, köteleességévé tettem az egyesületeknek azt is, hogy közgyűlési jegyzőkönyveiket, zárszámadásait és költségelőirányzataikat a t. Szövetség által megállapítandó minta szerint vezessék és könyveikben úgy a vezetésem alatt álló minisztérium, valamint a szövetség kikötötteinek bármikor betekintést engedjenek.

Tájékoztatásul megjegyzem, hogy a fenti általános kikötéseken kívül a nagyobb segélyben részesülő egyesületekkel szemben még a következő kikötéseket tettem.

Az évi 7000 és 5000 korona segélyben részesülő egyesületek kötelesek oly gazdasági szakképzettséggel bíró önálló titkárt alkalmazni, aki tevékenységét egészen az egyesület ügyeinek szenteli.

Ezen tisztviselők legalább 3000 korona kezdőfizetéssel és legalább az állami tisztviselők IX. fizetési osztályára megállapított lakbérrel alkalmazandók.

Az évi 7000 korona segélyben részesülő egyesületek kötelesek amellet még egy vándortanítói működésre is alkalmas gazdasági szakképzettséggel bíró tisztviselőt is alkalmazni, kinek fizetése 1800 koronánál, lakbérére pedig az állami

Répaszállító benzin-motor vasutak.

A beállító répa-benzin-mozdonyokat, melyek cséplésre idejére ajánlunk, is alkalmazhatók.

Oberurseli motorgyár r.-t.

Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 72/K. sz.
Költségvetések díjmentesen.

tisztviselők XI. fizetési osztályára megállapítottánál kisebb nem lehet.

A 3000 korona évi segélyben részesülő egyesületektől, habár nem kívánom is meg, hogy oly titkárt alkalmazzanak, aki egész tevékenységét az egyesület ügyeinek szenteli, de kiköttem, hogy az alkalmazott titkártól a gazdasági szakképzettséget megkivánják. A jövőre nézve pedig kiköttem, hogy a szakképzett titkár, illetve segédtitkár, vagy vándortanító alkalmazására köteles egyesületektől az ezen tisztviselők megválasztására vonatkozó közgyűlési határozat a megválasztott képzésére vonatkozó okmányok bemutatása mellett jóváhagyás végett a t. Szövetség útján hozzám felterjesztendő.

Kiköttem végül, hogy ezen egyesületeknél a titkárok a saját számlájukra ügynöki működést nem fejthetnek ki, sőt az önálló titkár tartására kötelezett egyesületeknél a titkárok hármiféle mellékfoglalkozást is csak az igazgató-választmánynak általam jóváhagyott határozata alapján folytathatnak.

Amennyiben tehát a t. Szövetség hajlandó volna az egyesületek fentvázolt ellenőrzését elvállalni, valamint az egyesületek működéséről szerzett tapasztalatairól az egyesületek zárszámadásainak és költségelirányzatainak bemutatása mellett hozzám évenként jelentést tenni, úgy ezen működése folytán előálló költségeinek fedezésére ugyancsak 10 év tartamára az eddig engedélyezett évi 6000 korona segély helyett a t. Szövetségnek évi 10,000 korona, azaz tizezer korona államségélyt helyezek kilátásba.

Felhívom tehát a t. Szövetséget, hogy elhatározásáról engem mielőbb értesíteni sziveskedjék Budapest, 1912. március 27.

Serényi Béla gróf s. k.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	1045
Egyről-másról	1045
Mezőgazdasági irányzatú hétosztályú polgári iskolák gazdasági tanítása	1046
Hanyatlík-e Magyarország burgonyatermesztése?	1055
A magyar egyesületek támogatásának új rendje	1055
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
A lóherének védőnövénny nélküli vetése	1047
A gondos talajmunka fontossága a lentermesztésnél	1048
Gazdasági rovartan.	
A gabonaszipoly irtása	1049
Állategészségügy.	
Járványos elvetélés és fertőző hüvelyhurut	1051
Erdészet, faültetés.	
A magyar tölgy és koreai örökében	1052
Levélszekrény	1054
Vegyesek	1056
Előkészületek 1917-re. — Féltség védelem. — Czimadományozás. — Halálozások. — Eljegyzés. — A Közpeurópai Közgazdasági Egyesületek értekezlete. — Nem mulik el hét. — Mészhiány a takarmá-	

nyokban. — A Vasmezei Gazdasági Egyesület. — A „Házartás” közgyűlése. — Mezőgazdasági szakoktatás Amerikában. — Budapesti gyapjúárverések. — Országos tenyészállatkiállítás Brassóban. — Burgonyaszaporítótelepek létesítése Veszprém megyében. — Gazdaértekezlet Temes megyében. — Méhészeti eszközök kiosztása. — Szárított szeszmosók eladása.

Kereskedelem, tőzsde	1059
Szerkesztői üzenetek	1051

Előkészületek 1917-re. A legtöbb kereskedelmi és vamszerződés 1917-ben jár le, az egymással szerződéses viszonyban álló államok már most gyűjtik az anyagot az új szerződéses tárgyalások előkészítésére. A jövő nemzetközi kereskedelmi politikai viszonyok alakulására annyira fontos 1917-iki esztendő természetesen csak azokat az államokat nem fogja készületlenül találni, amelyek a jelenlegi vámtételek és szerződési pontozatok hatását minden vonatkozásban pontosan felderítik s az így szerzett tárgyilagossághoz alkalmazzák az új szerződéses tárgyalásoknál kitűzendő irányelveket. Ennek a vámpolitikai adatgyűjtésnek egyrészt az államok részéről, hivatalos uton kell folynia, de másrészt az egyes társadalmi érdekképviseleti intézmények működési körében is meg kell indulnia, mert az egyetemes gazdasági érdekeknek az új vámtarifákban való hathatós védelmét csak ilyen, minél gazdagabb, a leggondosabb lelkiismeretességgel és alaposítással összegyűjtött fogyasztás biztosíthatja. Németországban, Oroszországban, Svájcban és Ausztriában javában folynak már ezek az előkészítő munkálatok s a hivatalos apparátussal párhuzamosan működésbe léptek az egyes társadalmi szervezetek vagy ezeknek külön e célra alakított vámpolitikai központjai is. Az adatgyűjtés egyik fontos része az agrárvámok hatásának felderítése, hogy így tisztán álljon mindenki előtt, mennyiben fokozta az agrárvámvédelem a gazdasági üzemek jövedelmezőségét s mennyiben szorult a jelenlegi vámrendszer esetleg továbbfejlesztésre vagy kiegészítésre. Míg Bécsben a kereskedelemügyi és földmívelésügyi minisztériumokban szorgalmasan gyűjtik a szükséges adatokat, nálunk a hivatalos előkészületekről még semmi hír. Társadalmi testületeink körében felmerült az egységes vámpolitikai központ megalkotásának terve, amely aztán bizonyos körök feltékenykedésén megbukott s így most külön-külön történik az egyes érdekképviseletek adatgyűjtése. Természetesen munkába lépett az OMGE. is, amely egyfelől a majdan kiküldendő vámpolitikai bizottság elé terjesztendő tudományos és irodalmi anyagot készíti elő, másrészt beható jövedelmezőségi számításokat ejt meg kisebb-nagyobb gazdasági üzemek egységes terv szerint berendezett számvitelének állandó ellenőrzésével. A társadalom fegyverkezését a magyar kormány sem nézheti Pató Pal módjára tétlenül és remélhetőleg idejében hozzájárul az 1917-re való előkészület nagy munkájához, hogy a vámtarifa minden egyes tételénél feltétlenül érvényesíthessük kellő gondossággal mérlegelt gazdasági érdekeinket.

Féltség védelem. Ismeretlen szerző a „Magyar Külkereskedelem” című hetilap nyílttér rovatában védi Serényi minisztert a „Köztelek” legutóbbi számának egy kritikai megjegyzésével szemben és védi olyanformán, hogy Darányit kicsufolja és a gazdák mozgalmát a balkán szerződések ellen hecczelődésnek becsmérel, csak azért, hogy ezzel a minősítéssel is Darányin üthessen. Eppen olyan jól tudja a nyílttérző, hogy a „Köztelek”-et nem Darányi írja és sugalmazza, amint mi hiszszük, hogy ez a nyílttér közlemény nem Serényi Béla gróf akaratával és tudtával jelent meg, mert mindentől eltekintve, Serényit jóízűsü uriembernek tartjuk.

Czimadományozás. Öfelsége a földmívelésügyi miniszter előterjesztésére Földes János erdőtanácsosnak a főerdőtanácsosi címet díjmentesen adományozta. Földes János lapunk „Erdészet és faültetés” rovatának vezetője, lapunk régi érdemes munkatársa, aki a hazai erdészet és mezőgazdaság érdekében az irodalom terén is hasznos és eredményes munkásságot fejtett ki. Ujabb, jól megérdemelt előléptetése alkalmával melegen üdvözljük őt.

Halálozások. Beer Vilmos, Stummer Sándor báró uradalmának jószágkormányzója, egyesületünk tagja f. hó 4-én Felsőbodon elhunyt. — Bikfalvi Tölgyes Mózes volt gazdatiszt és kerületi gazd. tudósító márcz. 30-án elhunyt Pujon.

Eljegyzés. Glaser Gyula (Pa-Novák) eljegyezte Fischer Margitkát Pozsonyban.

A Közpeurópai Közgazdasági Egyesületek f. hó 15-16. napjain Brüsszelben, az akadémia palotájában közös értekezletet tartanak a belga, német, osztrák és magyar egyesületek nagyszámú kiküldötteinek részvételével. A tanácskozás tárgyai: a csekk törvényhozás egységtése, a nagyobb jegybankok időközi közös értekezleteinek és egy állandó bizottság létesítésének terve, nemzetközileg egységes áruosztályozás kezdeményezése az európai államok vámtarifáira nézve és végül az ipari védőjegy jog egységes szabályozásának kérdése. A konferencián a magyar egyesület képviselőjében Ottlik Iván földmívelésügyi miniszteri államtitkár vezetésével Jankovich Béla dr., a képviselőház al-elnöke, Földváry József dr. miniszteri osztálytanácsos, Pomperly Elemér szabadalmi bírósági és Sichermann Bernát dr. jogtanácsos mint előadók, továbbá Hatvány Béla báró, Engel Aurél dr. és Bosányi Endre kir. tanácsos, titkár vesznek részt. A vendégeket f. hó 14-én estélyen fogadja a belga külügyminiszter, 15-én este Brüsszel városa rendez fogadóestélyt tiszteletükre, 16-án este pedig a belga egyesület bucsuebédén látja vendégül a társegyesületek képviselőit. A konferencia üléseit hétfőn és kedden délelőtt és délután tartja Sadeleer volt képviselőházi elnök elnökléte alatt; minden kérdést a résztvevő négy egyesület által kijelölt egy-egy előadó vezet be s a négy-négy, lehetőleg összeegyeztetett előadói javaslatához kapcsolódik azután a vita. A tanácskozások befejeztével kirándulást terveznek Antwerpenbe s közben Belgium egyes közgazdasági és társadalmi intézményeinek bemutatása is szerepel a programon.

38 ÉV ÓTA MINDENKOR
üzleti elvem: a jónak legjavát szállítani.

FŐ ÜZLET:
ROTTENBILLER
UTCA 33.

Kérem tudomásul venni, hogy az impregnált takarmányröpamag kizárólag özégemnek különleges cikket képezi és más cég egyáltalán nem ajánlhatja azt.

MAUTHNER ÖDÖN
CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDÉSE
BUDAPEST

Ökszerűen gondolkodó s értelmes gazdák magszükségletük beszerzésénél nem annyira az árakra fektetik a főszűlyt, mint főleg a magvak megbízhatóságára.

FIÓK ÜZLET:
KOSSUTH-LAJOS
UTCA 4.

A jel nleoi drágasággal szemben a gazdasági téren kínálkozó minden előnyt ki kell használni. Ezért csak Mauthner-féle magot tessék vetni, ezzel saját érdekében eszelekszük.

Nem mulik el hét ujabban anélkül, hogy az OMGE. alapító tagjainak diszes névsorát az ország egy-egy törvényhatósága ne gazdagítaná csatlakozásával. Most már Tolnát-Baranyát is besorozhatjuk a gárdába, mert Baranya megye törvényhatósága régóta tagja egyesületünknek, Tolna megye törvényhatósági bizottsága pedig Kovács Sebestény Endre, a GEOSz. végrehajtó-bizottságának érdemes és lelkes tagja indítványára legutóbbi közgyűlésén határozta el ötszáz korona alapítvánnyal való belépését, kimondván egyúttal, hogy a vármegye tagsági jogait a mindenkori alispán gyakorolja. Igaz örömmel üdvözljük e derek vármegyét, amely az állattenyésztés fejlesztése terén mindig kitett magáért, az OMGE. kötelekében, ahová immár harmincz törvényhatóságunk tartozik s a közel jövőben remélhetőleg még igen sok fog csatlakozni az ország első gazdatársadalmi testülete tekintélynek és munkálkodó erejének közérdekből kívánatos gyarapítására. Ugyanez a cél vezérelte Heves megye törvényhatóságát is, amidőn f. évi márcz. 28-iki évnegyedes közgyűlésén elnökünk, Károlyi Mihály gróf megkeresésére 500 K.-val belépett az OMGE. alapító tagjai sorába s egyúttal felhívta a vármegye alispánját, hogy a megye területén minél szélesebb körben igyekezék az OMGE. szolgálta fontos gazdasági érdekeket előmozdítani, aminek remélhetőleg meg is lesz az eredménye.

Mészhiány a takarmányokban. Lapunk jövő szombati számában egy a gazdaközönséget igen közérdeklő gyakorlati cikk fog megjelenni, amelyben az angolkórral és csontlágylással, e két lényegében egységes és nagy károkat okozó betegséggel foglalkozik tüzeten s nagy alapos-sággal a cikk írója, Marek József dr., az állatorvosi főiskola tanára. Amint a cikkben részletesen kifejti, a csontlágylás és angolkór oka a szervezet méshianyja, mely vagy tulkevés méshót tartalmazó takarmány felvétele, vagy túlsok méshónak a szervezettől való elvonása következtében, vagy sokszor mindkét oknak együttes behatása folytán áll elő. A túlszáraz nyár folyamán termelt bármilyen takarmányban igen kevés méshó van és a foszforsav mennyisége is ezzel arányosan sokkal kevesebb. Mint-hogy a száraz nyár egyszersmind szük takarmánytermést is idéz elő, ami viszont méshószegény póttakarmányok fokozott etetését eredményezi, a száraz nyárt követő hideg évszakokban, amidőn a legeltetés és a szabadban való mozgás is szünetel, nagymérvben szokott jelentkezni az angolkór és csontlágylás. Az utóbbi időben mind sűrűbben hallatszanak panaszok a gazdaközönség körében a tehének tömeges megbetegedése és a malacok, főleg az angol fajtabeliek nagyarányu pusztulása miatt, amit a nagymértékben fellépett angolkór és csontlágylás s a kísérletükben jelentkező szövdmények idéznek elő. A multévi abnormisan száraz időjárás és az általa eredményezett igen gyenge takarmánytermés már eddig is sok kárt okozott, igen sok gazdát állatállományának megkisebbitésére kényszerített, sok és drága póttakarmány beszerzését tette szükségessé, az állattenyésztés jövedelmezőségét általánosan és jelentékenyen leszállította s ezekhez hozzájárul még az a nagyon is figyelemreméltó kár-

tétel, amelyet a takarmányok csekély mésh- és foszfortartalma következtében fellépő betegségek okoznak. Ez a kártétel a gazdákat az állatok takarmányozását és egészségi állapotának megfigyelését illetőleg fokozott gondosságra inti s a takarmányok gyakoribb megvizsgálását és elemzését teszi szükségessé. A baj idejében való megállapítása esetén sikeresen védekezhetünk ellene, sőt lehetőleg annak megelőzésére kell törekednünk, azonban a tapasztalat azt mutatja, hogy a szervezet méshianyja folytán fellépő betegségek esetén a gazdák mindenre inkább gondolnak, mint a mésh- és foszforszegény takarmányozásra és a sokszor helytelen takarmányozásra. A tavalyi száraz nyár következményeként jelentkező újabb csapás mindenestre erősen hátráltatja állattenyésztésünk kívánatos fejlődését és károsan fokozza a rossz takarmánytermés amugy is eléggé visszafejlesztő hatását. De megérdemli az angolkór és csontlágylás azok figyelmét is, akik a „depekoráció” szóval olyan könnyen dobálódnak. Ez a betegség is mutatja, hogy az állattenyésztés előre- vagy hátrafejlesztésében mennyi minderde, sokszor figyelmen kívül hagyott ok játszik közre s ez is igazolja, hogy állattenyésztésünk állapotáról csakis igazi szakember mondhat jogosult és érdemleges bírálatot.

A Vasmezei Gazdasági Egyesület által a földművelésügyi miniszter támogatásával f. évi április hó 1-én Szombathelyen rendezett bika-vásárra felhajtott leginkább vasmezei tenyésztők által az e célból kiküldött bizottság által előzetesen megvizsgált 140 drb bern-szimmentáli jellegű tenyészbika. Ezek közül eladtak 108 drb-ot, vagyis a felhajtott bikák 77%-át. A legmagasabb eladási ár 1500, a legkisebb 564 K., az átlagos ár pedig 812 korona volt. A felhajtott anyag a vásáron szomszédos és távolabbi vármegyék-ből megjelent vásárlók egyhangu kijelentése szerint határozottan jó volt. A vásárral kapcsolatosan rendezett díjazáson első 150 koronás díj jutott Kendeffy Lajos tarodházi tenyésztőnek 45 sz. bikájáért, a 2-ik 100 koronás díj Asbóth János kajdi tenyésztőnek 9. sz. bikájáért, a 3-ik 80 koronás díj a Nagycsáki bér-gazdaságnak 72 sz. bikájáért; a 4-ik 70 K. díj Kendeffy Lajos tarodházi tenyésztőnek a 48. sz. bikájáért, az 5-ik 60 K. díj Baksei József jákfai tenyésztőnek 12. sz. bikájáért és a 6-ik 40 K. díj Süttő Maté szombathelyi tenyésztőnek a 107. sz. bikájáért.

A „Háztartás” közgyűlése. A fővárosi fogyasztóközönség érdekeit szolgáló, a Hangya kötelekbe tartozó „Háztartás” szövetkezet folyó hó 11-én tartotta rendes évi közgyűlését Ivánka Oszkár elnöklete alatt, aki megnyitó beszédében az elmúlt esztendőben elért szép eredményeket vázolta. A közgyűlés első tárgyát az 1911. évi üzleti eredményről előterjesztett igazgatósági jelentés képezte. A jelentés szerint a szövetkezet multévi forgalma elérte az 1 660,000 koronát, a tisztá felesleg 14,362 koronát tett ki. A „Háztartás” szövetkezetnek az elmúlt esztendő folyamán a Hangya kötelekbe tartozó fogyasztási szövetkezetek és a Gazdaszövetség gazdaköreinek segítségével közvetlen összeköttetést sikerült létesítenie a falusi kistermelőkkel s ez uton már a mult esztendő folyamán 309,000

korona értékű közvetítői haszontól mentes élelmi-szert, gyümölcsöt, baromfit, husneműt, főzeléket és tejterméket juttatott a főváros fogyasztóinak. A mult év folyamán meghonosította az élő baromfi értékesítést is. A „Háztartás”-nak ez-idszerint a főváros s a vele szoros összeköt-tetésben lévő vidék területén 9 fióküzlete van. A közgyűlés az előterjesztett évi jelentést egyhangulag tudomásul vette és elhatározta, hogy a tagok között 6000 korona vásárlási vissza-terítést fizet ki, az üzletrészekre pedig 5% os osztalékot ad. Jövőhagyta a közgyűlés a Baghy Antal dr. által előterjesztett felügyelő-bizottsági jelentést is, amely után a választásokat ejtette meg. Új igazgatósági tagul megválasztották Korányi Jenőt, az ujjesti iparoskör elnökét, a felügyelő-bizottság tagjaiul pedig Elek Emilt, Vég Jenőt, Appell Aurélt, Baghy Antal dr.-t, Lendvay Sándort, Telegdy Károlyt és Tallián Ödönt.

Mezőgazdasági szakoktatás Amerikában. Egy igen jeles német professzor amerikai utjáról hazatérve, könyvet irt az amerikai mezőgazdasági tanítás nagyszerű szervezetről és szembe-állítja azt a német mezőgazdasági tanítás kicsiny színvonalával. A német professzor írja, hogy az Egyesült-Államokban huszonegy mezőgazdasági fakultás van huszonegy egyetemen és ezen-kivül huszonhét önálló mezőgazdasági főiskola működik számos speciális szakban képzett tanítóerővel és gazdagon ellátva kísérleti eszközökkel és intézményekkel. Ehhez járul még egész sor, speciális célokra felszerelt labora-torium, mint például a Smith Ervin tanár vezetése alatt álló, növényi betegségekkel foglal-kozó intézet Washingtonban, ahol negyven nagy szobában negyven növény betegsége tárgya a tudományos kutatásnak. Ami azonban talán még ennél is nagyobb jelentőségű: az elemi isko-lában a természettant, mezőgazdasági kísérle-tek kapcsán kötelező tárgyként tanítják és a városokban is, az iskolával egybekötött iskola-kertben gondoskodás történik arról, hogy a vá-rosi gyermekek egyszerű kísérletek után ismer-jék meg a környező természetben és mező-gazdaságban végbemenő folyamatot. Ezekhez járul a különböző továbbképző és vándortan-folyam, a vasuton rendezett mozgókiallítás, mely az egész országon végiggyördül. A német professzor hazájában is szeretné meg-honosítani. Mi magyarok azonban egyelőre meg-elégednénk azzal is, ami Németországban már jó régen megvan.

Budapesti gyapjuárverések. A Magyar Általános Hitelbank az idei gyapjuárverések első sorozatát július hó 3-ára tűzte ki, melyre be-jelentéseket legkésőbb június hó 2-ig fogad-nak el.

Országos tenyészállatkiallítás Brassóban. A brassói/országos tenyészállatkiallítás elő-készületi munkálatai serényen folynak. Brassó város lakossága a rendező-bizottság felhívására kilátásba helyezte az idegen látogatók magán-lakásukban való elszállásolását. Gazdakörök és más csoportos látogatók számára a rendező-bizottság csoportos elszállásolásra fog gon-doskodni. Aki a kiállítás alkalmával Brassó várost meglátogatni szándékozik és a rendező-bizottság általi elszállásolást kíván, április hó

McCormick tárcsásboronák

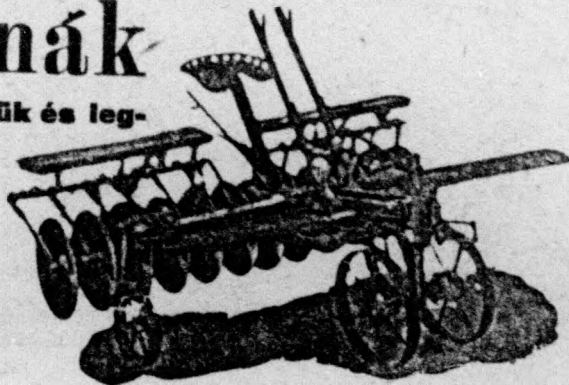
egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és leg-kiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. Tavaszi szán-tásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA

BUDAPEST, V., VACZI-UT 98.

20-ig irásbelileg jelentse be a rendező-bizottságnak Brassóban (vármegyeháza), hogy mikor érkezik meg Brassóba és hány napra kívánja igénybe venni a szállást? A csoportos bejelentéseket leghelyesebben a gazdaköri elnökök tehetik meg.

Burgonyaszaporítótelepek létesítése Veszprém megyében. A Veszprém megyei Gazdasági Egyesület élénk figyelemmel kíséri a vármegye gazdasági viszonyait s arra a szomorú tapasztalatra jött, hogy a különféle burgonyabetegségek évről-évre jobban és jobban terjednek Veszprém megyében is. Egészséges vetőgumó természetese céljából a múlt évben egy burgonya főszaporító telepet létesített Veszprémben, most e főszaporítótelep terméséből egyes községekben kisebb szaporítótelepeket létesít és oly burgonyafajtákat honosít meg, melyek a betegségeknek jobban ellenállanak, mint az eddig termesztett fajták. E községi telepek terméséből kapnak a jövő évre vetőgumót a falu gazdái s így pár év múlva remélhetőleg sikerülni fog az egész vármegyében oly fajta burgonyát meghonosítani, amely jobban ellentáll a betegségeknek.

Gazdaértekezlet Temes megyében. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 10-én értekezletet tartott *Joanovich Sándor* főispán elnöke alatt, aki tudomására adta az egybegyűlteknek, hogy Budapesten még április hó folyamán „Országos Bércszántó Vállalat Részvénytársaság” czimvel egy társaság alakul, melynek feladata az ország különböző részeiben a legujab rendszerű magánjáró benzintraktorral olcsó és jó bércszántást végezni. *Vargics Imre* indítványára az értekezlet elhatározta, hogy tekintettel arra, miszerint a The Big Tour jegyű benzinnemotors magánjárónak munkáját a jelenlevő gazdák nem ismerik, aratás utáni időben bocsjátassék egy-két gép próbabércszántás céljából rendelkezésre. *Vargics Imre* felhívására és példájára összesen 2140—2360 kat. holdat jegyeztek bércszántásra.

Méhészeti eszközök kiosztása. Az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület” szegényebb sorsú tagjait, akik kezdők, vagy elemi csapást szenvedtek, méhészeti eszközök ingyenes kiosztásával segíti. Egy-egy adomány értéke 20 korona lesz és a kiosztást a beérkezett kérvények elbírálása után fogják megkezdeni.

Száritott szeszmoszlék eladása. A szeszadótörvény értelmében a mezőgazdasági és ipari szeszfőzdektől évente elvont kontingensért nyújtandó kártalanításra csak azok a szeszfőzdek tarthatnak igényt, melyek a szeszfőzdekből kikerülő moszlékat vagy maguk használják fel, vagy pedig hazai gazdaságoknak adják el. A törvény e rendelkezése alapján beérkezett jelentések szerint a folyó évi április hó 1-től június hó 30-ig terjedő időszakban *Hirsch Ödön* kolozsvári cégénél (Magyar-utca 43. sz.) 3000 q és *Neumann* testvérek aradi cégénél 4500 q száritott szeszmoszlék kerül eladásra.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 4-én tartott 80-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1911. évi mérlegeket.

Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1911 december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1,189,790,207 korona és 74 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 51,905,357 korona és 81 fillerre rúgtak. Az életbiztosítás: osztály díjtartaléka 24,558,447 korona 87 fillérrel 351,843,680 korona 02 fillerre emelkedett. Az életbiztosítottak osztály-alapja 6,987,470 korona 49 fillért tesz ki.

A tűzbiztosítási ágban, beleértve a tükörűvegbiztosítást, a díjbevétel 18,155,625,823 korona biztosítási összeg után 31,117,251 korona 84 fillér volt, miből 10,777,655 korona 29 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy hogy a tiszta díjbevétel 20,339,596 korona 55 fillerre rúgott és ez összegből 14,714,913 korona 09 fillér mint díjtartalék minden teherrel menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 148,108,144 korona 98 fillér.

A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1,494,546 korona 70 fillerre rúgott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel 816,101 korona 49 fillért tett ki.

A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 5,133,335 korona 29 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 2,339,844 korona 58 fillerre rúgott.

Károkért a társaság 1911-ben 45,723,647 korona 90 fillért és alapítása óta 1,063,798,459 korona 33 fillért fizetett ki.

E kártérítési összegből hazánkra 211,795,053 korona 79 fillér esik.

A nyereségtartalékok közül, melyek összesen 23,957,883 korona 59 fillerre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6,804,335 korona 18 fillért tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely az idei áttalással együtt 14,962,760 korona 76 fillerre rúg, továbbá felemelendő a 160,000 koronára rúgó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei áttalással 2,031,287 korona 65 fillért tesz ki.

Részvényenként 700 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az idei áttalások folytán 392,746,965 korona 47 fillérről 416,840,622 korona 40 fillerre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálogkövetelések	101.703,390*60 K.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	36.489,996*03 "
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	4.961,098*36 "
4. Értékpapírok	249.564,355*85 "
5. Követelések államoknál és tartományoknál	19.182,014*70 "
6. Tárczaváltók	634,457*05 "
7. Készpénz és az intézet követeléseinek levonásával	4.805,309*81 "
Összesen	416.840,622*40 K.

Ezen értékekből 82 millió korona magyar értékekre esik.

Ezen alkalommal arra utalunk, hogy az Assicurazioni Generali legujabb leányintézete, a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapesten a kezesség és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást, nemkülönben a versenylovak, telivérek és más értékesebb tenyészállatok biztosítását vezette be mint új ágazatokat hazánkban.

A Karolium minden fák, cserjék, bokrok és bármiféle ültetvényeknek megmentője, mert teljesen kipusztítja azok férgeit. Ugymint: fakukacszot, vértetűt, pajzstetűt, földkukacszot és molykukacszot olyannyira kiöli, hogy azon ültetvényeken, melyek *Karoliummal* lettek permetezve, férgek soha nem lesznek. Megrendelhető a

Hangya Fogyasztási Szövetkezetnél, Mauthner Ödönnél, Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezeténél és a gyárosnál, *Mészöly Oszkár* vegyészeti gyár Budapest, Váci-körút 15.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkesedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényelvén, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincs. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adhatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

NYILTTÉR.

E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Patkány- és egéirtóbacillus.

„Rattin” (mazi egér, kőröcs és ürgeköli is) fertőző betegséget pántál kőszöttek és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Fecskopktusi ingyen küld a „Rattin” Bakteriológiai Laboratorium vezérigazgatója.

Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Téli gyógyhely

LUSSINPICCOLO - CIGALE.

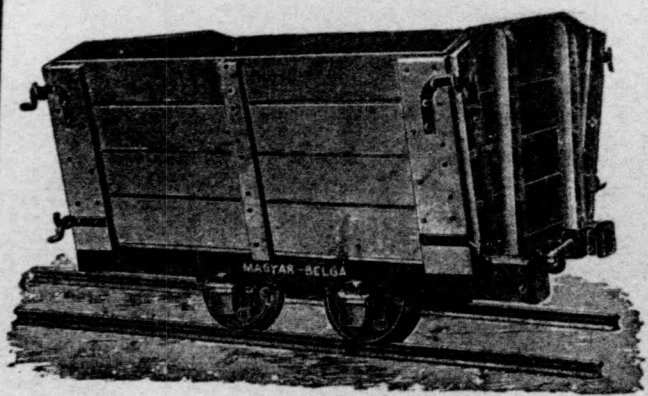
STRAND-HOTEL és pensió BELLEVUE-CIGALE.

Minden kényelmei biztosított elsőrangú otthon. Prospektus. 4861

Most érkeztem meg újból Franciaországból 25 drb tenyész és használati célra egyaránt kiválóan alkalmas **PERCHERON-fajta** kanczaló-szállítmánnyal.

Lovain a székesfővárosi Tattersall XXI. sz. istállójában tekinthetők meg. A nagyérdemű gazdaközönség szíves érdeklődő látogatását kéri.

Weisz Dávid
Telefon 51-95. 5671 tenyészlő-importeur.

Magyar-Belga Fémipargyár R.-T.

Budapest, Hungária-körút 115-117. szám.

Gazdasági vasutak

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

Eladás bérlet.

Költségvetés, katalógus díjtalan.

Allandó nagy raktár!

Kimutatás a ragados állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 április 3

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti állapot			
	K.	U.	K.		U.	
			K.	U.	K.	U.
Lépfene	160	166	135	136	121	124
Veszesség	209	221	205	219	199	208
Takonykór	42	47	39	44	38	42
Száj-és körömfájás	21	26	24	51	1979	6663
Juhhimlő	22	37	23	41	37	88
Ivarsz. hóly. kiütés	64	141	55	132	70	144
Rühkór	329	571	306	537	289	614
Bivalyvész	2	2	1	1	2	2
Sertésorbáncz	114	188	103	201	64	106
Sertésvész	532	1368	527	1346	215	564

Ausztriában 1912. év április 3-án fertőzve volt: vesztességgel 47 k. 51 u., takonykórral 4 k. 8 u., rag. száj-és körömfájással 334 k. 866 u., sertésvészszal 90 k. 408 u.

Németországban 1912. év márcz. 31-én fertőzve volt: takonykórral 17 k. 21 u., rag. száj-és körömfájással 1117 k. 2554 u., sertésvészszal 630 k. 846 u., rag. tüdőglobbal — k. — u.

KERESKEDELEM. TŐZSDE.

Napijelentés a gabonatőzsdéről.
1912 április 12.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 10,000 q buza változatlan árák mellett. Rossban az üzlet szilárdult. Budapest paritásában 20-45 koronát fizettek.

Takarmányárpiában az üzlet változatlanul tartott volt. Zabban az üzlet szintén szilárdult. Budapest paritásában 19-70—20-60 koronát fizettek.

Tengeriben az irányzat szilárd. Budapest paritásában 18-20 koronát fizettek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 82 k. 24-20 K., 100 mm. 81 k. 24-10 K., 500 mm. 81 k. 24-20 K., 1500 mm. 81 k. 24-10 K. felső, 200 mm. 81 k. 24-20 K., 4509 mm. 79-8 k. 24-10 K., 150 mm. 78 k. 23-80 K.
Pestvidéki: 350 mm. 81 k. 24-10 K., 200 mm. 81 k. 24-10 K., 100 mm. 80 k. 23-85 K.
Bácskai: 1000 mm. 78 k. 23-65 K., 1335 mm. 78 k. 23-60 K., 1720 mm. 78-3 k. 23-54 K.
Felső magyar: 550 mm. 81 k. 24-10 K., 250 mm. 79 k. 23-80 K.

Határidődrak
(Déli zárlat.)

Buza 1912 áprilisra	23-10 K.
Buza 1912 májusra	23-18 "
Buza 1912 októberre	21-84 "
Rozs 1912 áprilisra	20-70 "
Rozs 1912 októberre	17-90 "
Zab 1912 áprilisra	19-90 "
Zab 1912 októberre	17-30 "
Tengeri 1912 májusra	17-98 "
Tengeri 1912 júliusra	17-92 "

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Liverpool, 1912 április 9.

Mintegy pénteken, szombaton és hétfőn az itteni és sok amerikai és európai gabonatőzsde zárva volt, az elmúlt üzleti hét nagyon rövid volt és csak kevés említésre méltó történt. A piac hangulata szilárd maradt, az áremelkedés azonban nem jelentékeny. Ma újra szilárd hangulatban és további áremelkedéssel nyílt meg a tőzsde, mert az északamerikai piacok szilárd hangulatot jelentettek és az argentinai expor-

török jelentékenyen emelték árait, ami az angol készletek mai állása mellett alapos ok arra, hogy a piac egyelőre szilárd maradjon. Az argentinai exportörök árfelemelése a szénhiánnyal van összefüggésben, mert a hajóijtelemek nagyon megdrágultak és noha az angol sztrájkok már vége van, még legalább is két hónapig fog tartani, míg az innen exportált szén az argentinai kikötőket eléri. Mindaddig a fuvardíjak se lehetnek olcsóbbak, míg az angol szén szállítása a rendes mederbe nem kerül vissza. Igaz, hogy ezen körülmény nem annyira az áprilisi vagy májusi buzára, hanem inkább későbbi hónapokra szóló szállítmányokra lesz befolyással, mert azt hiszik, hogy a közel jövőben meglehetősen nagy szállítmányok érkezőnek ide.

De hogy a mostani buzaárak a magas fuvardíjak mellett is jövedelmezőek, azt bizonyítja, hogy a mult-heti összes elhajozás a legnagyobbak ezen gabona-szezonban, lévén összesen 1.736.000 quarter, amiből 1.493.000 quarter Európára jut. Ez nagy szám s mindenesetre várakozáson felüli, mindazonáltal a piacra egyáltalában semmi hatást se gyakorolt, mert a készletek a mult 30 éven belül a legkisebbek oxidén.

Sokan jelentékeny hanyatlást várnak a buzaárakban attól, hogy Kanada, melynek „látható készlete” 55.000.000 bushel, nem sokára erősen exportálni fog és akkor jelentékeny áresés nem lesz elkerülhető. Az tény, hogy ez az óriási mennyiség képes erős nyomást gyakorolni a piacra, de csak azon esetben, ha a kontingens nem fog az eddigi mértéken felül vásárolni. Az pedig nagyon valószínű, hogy fog, mert a kontingens készletei is nagyon leolvadtak. Azonkívül az indiai buza-termést is rossz időjárás megromlással fenyegeti és ha rövid idő múlva meg nem változik, akkor ott is az Argentinához hasonló nagy, de rossz termés várható és ez kétségtelenül nem fogja elhárítani hatását.

Az argentinai tengertermést illetőleg panaszt még nem hallottunk, de az időjárás az utóbbi napokban nem volt kedvező, hanem erős és mindig csupán arról panaszkodnak, hogy a nedves időjárás az elhajozást késlelteti.

Mai jegyzéseink részszállítmányokra cif. Liverpool métermázsánként:

	Április 9. márcz. 26.
3. sz. É-Manitobai (Kanada)	
ápr.-májusra	21-08 K. 21-70 K.
Dél-Ausztráliai ápr.-májusra	21-01 K. 20-67 K.
Argentinai buza egyáltalában nem kínáltatott ma.	

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1912. ápr. hó 12-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekben 100 szekér réti szóna, 8 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 20 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 6 szekér zabosbüköny, 100 zsák szecska.

A forgalom élénk. Árak fillérekben q-ként a következők: réti szóna I. r. 960—1160, réti szóna II. r. 740—920, réti szóna csomagolásra 600—680, muhar 1040—1200, zsupszalma 400—500, alomszalma 360—420, takarmányszalma 400—500, tengeriszár —, egyéb takarmány zabosbüköny 1100—1200, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju —, szalma szecska 540—540. Összes kociszám 152. Összes súly 181,200 kg.

Nyerseczokor.

Aussigból ————— 31-30 K.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Dacára az előrehaladott vetési időnynek, az időjárás hővössége következtében a forgalom a magüzletben kielégítő.

Lóherenagban ólomzárólt áruban még eléggé élénk a forgalom. A csehországi kereskedők az itteni piacon a jobb minőségű áruikból nagyobb bizományi raktárt létesítettek, miáltal az árák hanyatlottak.

Luczernamagban a jó minőségű ólomzárólt áru szintén keresletnek örvend. Az összes fűmagvak, baltaezim és bükönyben élénk a forgalom.

Muharmag keresett.

Nyersáruért az árák 100 kg.-ként a következők:
korona

Lóheremag természetű arankamentes	175—185—
" arankamentesítésre alkalm.	180—172—
" nagyaránkás	140—158—
Luczernamag természetű arankamen.	125—130—
" szép sárgaszínű	110—120—
" kereskedelmi áru	100—110—
Büköny	27—27-50
Muhar	23—23-60

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten élénk kínálat uralkodott és a szeszárak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva 223—223-50 K.-ig, adózatlanul 84—84-50 K.-ig nagyban, míg ellenben vidéki finomított és másodkéz áru olcsóbb árban volt ajánlva.

Denaturált szeszben élénk a kínálat és hordóval együtt nagyban 72—72-50 K.-ig kelt el kőtésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás azonnali szállításra és folyó kampányra 76—77-50 K.-ig volt ajánlva, míg ellenben új termelési időnyre 150—2— K.-ig jegyzésen alól és 70—71 koronáig fix árban volt ajánlva.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 78—79 K. Bécs: Kontingens nyersszesz változatlanul 67—68 K.-ig jegyeztetett.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	—	—
Finomított szesz adózva	223—	224—
" " adózatlan	84—	85—
Élesztőszesz adózva	223-50—	223-75—
Nyersszesz adózva	221—	222—
Denaturált szesz	72—	73—

(Az adózott szesz 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. A zsiradékuélet változatlanul nagyon szilárd. A nagyon korlátolt sertéshozatalok, a magas sertésárak és az ennek következtében sokkal gyengébb előállítás a lefolyt héten további áremelkedést okozott.

Jegyzések:

I. r. fehér forrásott táblaszalonna, friss áru, nagyobb koczirakományok vételénél, nehéza minőségű	142—143 K.
Könnyebb minőségű	132—133 "
I. r. perszelt (paraszt) szalonna	140—141 "
I. r. pestvárosi diánszír, nagy hordókban 100 kg.-ként minden levonás nélkül.	160—161 "

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasulyként, zsákostul.

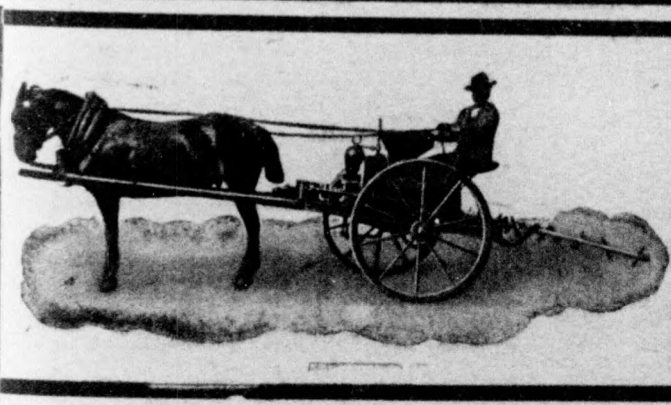
Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	32-40	32-	31-60	31-20	30-80	30-20	29-60	28-60
			7/2	7/4	8			
			27-	25-	19-20			

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.:	29-20	28-60	27-80	26-80	24-80	23-40	21-80

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom buzakorpa azonnali szállításra	15-60—15-80
Goromba buzakorpa azonnali szállításra	15-60—15-80
Finom korpa 1912 áprilisi száll.	15-20—15-30
Goromba korpa 1912 áprilisi száll.	15-30—15-40

Jelenkor legjobb kitenően bevált fogatos permetezők.

Réparovarak, peronoszpora, vadrepcze, vadmustár stb. ellen.

4, 5 és 6-soros beállítható kapalógépek.

Nélkülözhetetlen gépek pontos, gyors és olcsó kapáláshoz.

Gőzeke gyűrűhengerek és bo onák.

Kézi- és fogatos chilisalétronszórók. 5385

Számtalan elismerőlevél. Kitűnő eredmény. Jutányos árák.

PERL és TÁRSA gépgyár és Szered, Pozsony m.

Rozskorpa	15:80-15:90
Árpádara és árpaderce	16:50-17:--
Malomkonkoly	16:--16:10
Budapesti gyári repcepegőcsa	16:50-16:60
Kincsem melasse ab Selyp	13:50-13:50
Lacta melassit ab Selyp	14:--14:50
Szárított moslék zsák nélkül ab Budapest	18:--18:50
Szárított répaszelet zsák nélkül ab cukor-gyár	15:--15:50
Malátacsira	16:--16:--
Szörp 48-50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	12:--12:50

Állatpiaczi szemle.

A budapesti marhapiacra a csütörtöki, április 11-iki vásárra 838 darabbal kevesebb volt a felhajtás a mult-heténél, ami a közbejött husvétüi ünnepeknek tulajdonítható. A váratlan nagy visszaesés nem maradhatott hatás nélkül, az árak élénk irányzat mellett 4, sőt egyes esetekben 5-6 koronával emelkedtek métermázánként élőszuliban, levonás nélkül. A csütörtöki megartott sertésvásár felhajtása 1114 drb sertés, irányzat élénk. Az e heti bécsi szarvasmarhavásár felhajtása 479 darabbal kevesebb a mult-heténél. Élénk vételkedvvel szilárdan folyt az üzlet. Prima jószág-ára drágább volt 1-2 koronával, közép és gyengébb minőségek 2-3 koronával. Vágóbikákból kevesebb volt a vásáron, ezért 3-4 koronával is jobban megfizették, 100 kg-nyi élőszuliban levonás nélkül. A bécsi sertés-vásárra magyar sertésekből ugyanannyi volt felhajtva, mint a mult hetén, ellenben lengyel sertésekből 5500 darabbal kevesebb volt a vásáron, miután a hófuvasok következtében beállott forgalmi akadályok miatt jelentékeny szállítmányok az úton rekedtek. Élénk irányzat mellett magyar hizott áru 4-5 fillérrel, lengyel husertések 16 fillérrel drágultak kg-onkénti élőszuliban levonás nélkül.

Külföldi állatvásárok.

Berlin, április 4. Szarvasmarha: Ökör I. o. 57-62, II. o. 54-57, III. o. 50-54 K., bika I. o. 55-59, II. o. 49-54, III. o. 42-46 K., tehén I. o. 52-56, II. o. 48-51, III. o. 42-47 K., borjú I. o. 81-85, II. o. 74-78, III. o. 63-69 K. 50 kg.-ként élőszuliban. Bírka I. o. 48-53, II. o. 42-47, III. o. 38-43 K. 50 kg.-ként élőszuliban. Sertés teljesen kihizott 150 kg. élőszuliban 72-73 K., hizott 120-150 kg. élőszuliban között 72-73 K., hizott 100-120 kg. élőszuliban között 69-71 K., hizott 80-100 kg. között 67-69 K., 80 kg. élőszuliban 60-64 K. 50 kg.-ként tiszta élőszuliban.
Köpenhagen, április 3. Szarvasmarha: Ökör I. o. 71-77, II. o. 59-67, III. o. 52-56 K., tehén I. o. 63-71, II. o. 56-58 K., borjú I. o. 76-83, II. o. 63-71 K. 50 kg. vágószuliban. Sertésárak változatlanok 60-68 K. 50 kg.-kénti hússzuliban.
Páris, április 4. Szarvasmarha: Ökör 74-91 K., tehén 71-91 K., bika 67-78 K., borjú 86-123 K.,

juh 91-119 K., sertés 90-103 K. 50 kg.-kénti hússzuliban.

London, április 3. Metropolitan vásár southorn I. o. 71, II. o. 69, III. o. 55 K., polled skots I. o. 74, II. o. 71, III. o. 70 K. 50 kg.-ként vágószuliban. Juhárak emelkedtek, downs I. o. 111, II. o. 105, III. o. 86 K., bárányárak változatlanok, I. o. 118, II. o. 111 K. 50 kg.-ként vágószuliban.

Deppford, április 1. Az Egyesült-Államokban a szarvasmarhaárak változatlanok, 38-41 K. 50 kg.-ként élőszuliban.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 április 11.

Főhajtattott:	Árak
Jobb minőségű hátsó	16 drb 180-500
Könnyű kocsi (jukker)	38 " 458-940
Nehéz (hintós)	12 " 850-1000
Igás kocsi (nyugati vér)	70 " 250-440
" könnyű	28 " 150-310
Fuvaroslovak	80 " 237-380
Parasztlovak	120 " 110-202
Alárendelt minőség	597 " 23-200
Összesen	951 drb
Eladatlan maradt	495 drb

Irányzat: közép. Székesfőváros levágásra vásárolt 100 drb 46-150 K.-ig.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 április 9

Főhözott:	Árak
Magyarországból élő borjú	543 db 108-116 100-106
" rugott "	9 " 72-80
leölt "	" "
Ausztriából élő borjú	" "

Magyarországból élő bárány	Árak
leszuri	drb
" gödölye	"
Ausztriából rugott borjú	"
Ausztriából élő borjú	"
Összesen	652 drb
Eladatlan maradt	drb élő borjú, drb rugott borjú, drb élő bárány, drb leszuri bárány.

Irányzat: lanyha volt az árak 8-10 fillérrel csökkentek kilogrammonként.

Budapesti juhvásár.

1912 április 9.

Főhajtattott:

Magyarországból	drb juh	drb kecske
Szerbiából	drb juh	drb kecske
Összesen	drb juh	drb kecske
Eladatlan maradt	drb juh	drb kecske

Á r a k

(kilogrammonként élőszuliban, korona értékben).

	kg.	páronként
Hizott ürü	drb	fill. kor.
Feljavított juhok	"	"
Kiverő juhok (anya)	"	"
Kisorsolt éves kosok	"	"
Durvaszörü	"	"
Bárányok	"	"

Irányzat: Felhajtás nem volt.

Budapesti vágómarhavásár.

1912 április 11.

Főhajtás összege:	Minőség szerint:		
Uj felhajtás	1299 drb	Elsőrendű hizott	240 drb
Mult vásárról visszamaradt	"	Másodrendű	939 "
Összesen	1299 drb	Alárendelt minőség	78 "
Eladatlan maradt	"	Növendékmarha	30 "
		Bivaly	15 "
		Összesen	1299 drb

Származási hely szerint:	Nem szerint:		
Magyar eredeti	803 drb	Bika	130 drb
Magyar tarka	496 "	Ökör	842 "
Magyar bivaly	"	Tehén	327 "
Horvátors. marhák	9 "	Növendék-bivaly	"
Boszniai marhák	"	Összesen	1299 drb
Összesen	1299 drb		

Á r a k

(100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélküli fillérekben)

1912 április 11.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	96-104	78-94	64-76
Tarka hizott ökör	96-108	80-94	66-78
Bosnyák ökör	"	"	"
Tehén	88-96	76-86	60-74
Bika	92-98	84-90	74-82
Növendékmarha	"	76-88	"
Bivaly	"	72-78	"

Irányzat: élénk volt, az árak 2-4 K.-val, némely esetben 6 K.-val is emelkedtek métermázánként.

Nemzetközi gabonapiac 1912 április 6-tól 1912 április 13-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	12	23.60	22.10*	25.40	24.90	27.21	28.36	20.72	---	17.94	20.02	Április	23.20	20.76 ¹	26.64 ¹	28.36	19.74 ¹	18.64 ¹
	5	23.25**	21.98*	25.30	24.80	27.09	27.60	20.---	---	17.94	20.02	Május	23.23	21.09	26.64	28.18	20.56	19.26
Rozs	12	20.80	---	21.90	22.90	23.56	21.04	---	---	---	15.43	Április	22.70	20.29 ¹	26.28 ¹	27.54	18.94 ¹	17.84 ¹
	5	20.40	---	21.80	22.70	23.56	21.04	---	---	---	15.21	Május	22.74	20.76	26.22	27.42	19.92	19.08
Zab	12	20.70	---	22.---	22.50	25.33	---	---	---	---	---	Április	20.66	---	23.18 ¹	21.04	---	---
	5	20.50	---	21.80	22.40	25.33	---	---	---	---	---	Május	17.88 ²	---	22.92	20.18	---	---
Tengeri	12	18.25	16.44	19.40	21.30	21.79	---	---	---	---	---	Április	20.58	---	23.13 ¹	21.04	---	---
	5	18.---	16.42	19.10	21.---	21.79	---	---	---	---	---	Május	17.62 ²	---	22.98	21.04	---	---
Árpa	12	19.60	---	21.40	21.50	26.51	---	---	---	---	---	Április	19.64	---	23.64 ¹	---	---	---
	5	19.60	---	21.40	21.50	26.51	---	---	---	---	---	Május	17.24 ²	---	23.64	---	---	---
												Április	19.58	---	23.44	---	---	---
												Május	16.94 ²	---	23.36	---	---	---
												Április	17.84	---	19.20 ¹	---	---	---
												Május	17.92	---	20.88	---	---	15.42
												Április	17.50 ¹	---	18.92 ¹	---	---	---
												Május	17.60	---	---	---	---	15.12

Jegyzet: *) Red winter II. 2) Okt.
**) 79 kg. úszavidéki.
1) Julius

SZIVATTYÚK ÉS MÉRLEGER

GARVENSWERKE,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 április 11.

Heti felhajtás összege	Érkezett vagon	Érkezett összesen darab	Eladott	Eladatlannul maradt
Április 5-től április 11-ig	—	—	—	—

N a p	Napi árak fillérben				
	Óreg nehéz párónként 280-350	Párónként 300 kg.-on felül	Párónként 220-300 kg.	Könnyű 220 kg.	Husos fejta
1) Április 5.	—	—	—	—	—
Április 11.	—	—	—	—	—
2) Április 5	132-138	148-160	148-172	162-172	—
Április 11.	134-138	148-170	158-174	174-180	—

1) Az árak elősúlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak elősúlyban párónként 45 kg. elősúly és 40% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányzat: a vásár élénk, az árak 4-8 fillérrel emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkező kőbányai sertéshizlaló telepeinek jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 40% levonással vevő javára értendők.)
Óreg nehéz párónként 400 kg. felül ————— fillérig
Óreg közép, „ 300-400 kg. ————— „
Fiatal nehéz „ 320 kg. felüli súly 152-156 „
Fiatal közép „ 250-300 kg. 156-158 „
Fiatal könnyű „ 250 kg.-ig ————— „

A hizott sertésüzlet irányzata szilárd.
Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 április hó 12-én.

Fülhozatal:	Árak (kg.-ként fillérben tisztán súlyban)	I. oszt.		II. oszt.	
		Magyarországból élő borjú	— db	—	—
„ leölt „	458 „	180-188	160-178	—	—
Ausztriából élő borjú	—	—	—	—	—
„ leölt „	2896 „	180-188	160-178	—	—
Magyarországból élő bárány	—	—	—	—	—
Ausztriából „	—	—	—	—	—
Magyarországból leölt „	599 „	24-52	K. párja	—	—
Ausztriából leölt „	526 „	—	K. párja	—	—
Magyarországból leölt sertés	8 „	148-158	Zsirsert.	—	—
Ausztriából „	1633 „	132-156	hussertés	—	—
Magyarországból leölt juh	7 „	112-136	—	—	—
Ausztriából „	212 „	112-136	—	—	—
Összesen: 6339 drb					

Irányzat: szilárd, prima borjú 6-8 fillérrel, összes többi minőség 10-12 fillérrel drágább. Hussertés 8 fillérrel drágább. Zsirsertés 8 fillérrel drágább. Bárány 2-3 koronával drágább. Juh ára változatlan.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 április hó 12-én.

Fülhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	190	Angol husos ürük	—
Galicziából	—	Első, hizl. ürü	76-80
Osztrák tartományokból	—	Gyapjas Középm. hizl. ürü	74
Összesen	190	III-ad rendű	—

Irányzat: szilárd, árak változatlanok, mint multhétén.

Folyó hó 12-én megtartott wien-szt.-marxi vesztégmarhavásáron felhajtott:

	Ökör	Bika	Tökén	Hivály	Összesen
Magyarországból	33	32	16	—	81 drb
Galicziából	—	—	—	—	—
Ausztriából	1	8	12	—	21 „
Boszniából	—	—	—	—	—
Összesen	34	40	28	—	102 drb

Osztályozva:

Hízómarha	65 drb
Legelőmarha	—
Csontosmarha	37 „
Összesen	102 drb
A vásárra bejelentett	— drb
Eladatlannul maradt	—

Irányzat: szilárd. Az e heti hétfői szabadmarhavásári árak az egész vonalon változatlanul megmaradtak. A kis felhajtás miatt a vásár jelentéktelen volt.

Szerkesztői fiúzetek.

E. S. Alsóbesnyő. Kérdéstevő nem jelezte, hogy takarmány- vagy czukorrépat kíván-e vetni. Előbbi esetben az istállótrágya tavaszi alászántása különös bajt nem okoz, legfeljebb csak annyit, hogy a trágya hatása száraz időjárás esetén nem érvényesül úgy, mintha őszszel szántatott volna alá, a czukorrépa azonban a későn alászántott istállótrágya minőségét rontja, ami különösen a czukorgyárak által nagyon kifogásolt ugynevezett „nem czukoranyagok” gyarapodásában jut kifejezésre. Ezért a tavaszi istállótrágyázást a czukorgyárak nemcsak kifogásolják, de ki-zárni törekednek, tehát ezen szempontból az eljárás nem ajánlható, egyébként azonban a kérdésben változt megmunkálás mellett a répa kifogástalanul fejlődhet és jó termést szolgáltat. A sortrágyázás ezidő-terint még a kísérletezés állapotában van és így biztosan nem lehet mondani, hogy a terybe vett médozat teljes eredményű lesz-e, de tekintettel arra, hogy az eddigi eredmények — különösen répánál — tulnyomó részben kedvezőek, célszerű lesz azt kipróbálni. Kísérletképpen a szuperfoszfáttól kat. holdanként 15, a chilisálétrómból 5 kg.-mal nagyobb adag alkalmazható, mint ahogyan kérdéstevő tervezi. *G.*

S. E. Ögyalla. A körül pár adat alapján lehetetlen a dologban véleményt mondani, hanem ezt csak olyan valaki teheti, aki a helyszíni vizsgálat alapján tájékozódott a borjú betegségről. A bikában aligha van a baj oka, hanem valószínű, hogy az ujszülött borjúk fertőzés útján egymástól kapják a bajt. Talán jó volna őket egy ideig anyjuk feje mellett és nem közös borjú-állásban tartani. A tőgy tisztaságára szintén nagy gondot kell fordítani, részletesebb utmutatást azonban, ismételjük, csak a helyszíni szemle alapján adhat a szakértő. *y.*

F. I. gr. Budapest. A sertésvészben elhullott sertések zsírja közönséges házi szappanokészítés céljaira épp úgy felhasználható, mint egészséges állatok zsírja, csupán állatgyógyászati szempontból szükséges az, hogy a hullák többi részei kellékeppen megsemmisítsenek vagy elföldeltessenek. A szappanokészítést *Kosztány Tamás dr.-nak* a M. Kir. Természettudományi Társulat kiadásában megjelent „A mezőgazdasági kémiai technológia alapelvei” című műve tárgyalja. *K. dr.*

H. I.-né. Pusztapó. Mint minden ragadós fertőző betegség ellen, a baromfikolera ellen is lehet védekezni tisztasággal és fertőtlenítéssel, főképpen pedig a ragályanyag behurcolásának megakadályozásával. Az eredmény természetesen attól függ, hogy mennyire sikerül az erre irányuló intézkedéseket a gyakorlatban megvalósítani. Ha azok ellenére a betegség a baromfiállományban mégis kezd mutatkozni, akkor az állatok haladéktalan beajtása a baromfikolera ellen immunizáló szérummal (pl. a galloserin) megakaszthatja a járvány terjedését. A betegség ellen a páva sem immunis. *y.*

F. L. Bóki. 1. Ha a talaj jó porhanyóra van elművelve és gyommentes, úgy most még bátran bevethető fűmagkeverékkel. Ha a vidék nem esapadék-dus, hanem száraz, akkor jobb, ha védőnövényvel veti a fűmagot, pl. zabosbükkenyvel. Kat. holdjára a következő keveréket ajánlhatom: fehérhere 10 kg., szarvaskerep 0.5 kg., hámozott baltaczim 30 kg., csomós ebir 5.5 kg., réti csonkesz 2.5 kg., vörös csonkesz 2.5 kg., francia perje 2.0 kg., réti perje 1.0 kg., fölálló rozsok 3.0 kg., taréjos cizincor 1.0 kg. összesen 22.0 kg. dr. — 2. A 60 cm. széles kőfal bátran megtoldható vályogfállal. Ha a vályogtégák nem első-

minőségűek, úgy ajánlom a vályogfalat, jobb teherelosztás céljából, egy körtegecsorral lezárni. A vályogfal hézagait 1-1 1/2 cm. mélyre ki kell kaparni csak ha a fal teljesen kiszáradt, szabad azt bevakolni. Száraz vályogfal jobb hőszigetelő, mint a kőfal s ezért arra kevésbé fogynak párák lecsapódni, mint az utóbira. *G. G.*

R. U. A kéreztett cím: Heinrich Büttner Eifa, bei Ailsfeld, Oberhessen.

E. S. Tiszaroff. Kérdésre részletes felvilágosítást talál „A gaboraszipoly irtása” című cikk II. részében, amely lapunk mai számában jelent meg.

Erdeklődő. 1. A két félév lehallgatása kimondottan semmi előnyt sem biztosít, legfeljebb a bejutást könnyíti meg. 2. Ezt mi nem tudjuk, tessék az illető akadémia igazgatóságától megkérdezni.

L. J. 1. Ezt folyamodással elérni nem lehet, sorozáskor terjesztse elő szóbelileg kérelmét, talán figyelembe veszik. 2. Tessék a m. kir. Rovartani Állomáshoz fordulni (Budapest, II., Intézet-utca).

B. F. Erre nézve bajos a távolból tanácsot adni, tessék megpróbálni egy borjut alája bocsátani és ugyanakkor fejni is és csak fokozatosan megszüntetni a borju szopását.

D. Z. Sajókaza. Kötött talaju szőlőkben kálitrágyára a legtöbb esetben nincs szükség, azért elég lenne kat. holdanként 200-250 kg. szuperfoszfáttal és 100-150 kg. chilisálétrómmal trágyázni. A szuperfoszfátot minél korábban, ha lehet, még őszszel adjuk, nyitás után adva esetleg csak a jövő évben látjuk hasznát, de alkalmazása, ha elkésve is, ajánlatos. A chilisálétrómot két részletben adjuk, első felét, mikor a hajtások 15 cm. hosszúak, a másodikot, mikor körülbelül 50 cm. hosszúak. Ha kálitrágyára is szükség van, akkor kat. holdanként 100-125 kg. 40%-os káliós adandó a szuperfoszfáttal egyidőben. Azt, hogy kálitrágyára van-e szükség a talajnak, legjobban ezidén egy megfelelő parcellán kipróbálni. A furmint egyes változatai hajlandók a rugásra s jelen esetben is az elrugás okát nem a homokban kell keresnünk, mert a jó furmint akárhány helyen a homokban nem rug, hanem abban, hogy sok rugós változat van az ültetvényben. Ajánlatos lenne a rugós tőkét fokozatosan kiszekeltetni s nem rugós egyedekkel döntés vagy bujtás utján pótolni. *P.*

Alapítva 1831. 46 kiténtetés.
Telefon 32-58. Telefon 32-58.

Elsinger M. J. és Fiai

vitorlavászon-, len- és jutaáru-gyár, kikészítő-, telítő- és festőde.

Gyár: Lajta-Szent-Miklós.

Raktár:
Budapest, V., Báthory-u. 6.

VIZMENTES szövetek, ponyvák, sátrak, öltönyök, köpenyek, lőtakarók, tüzi- és itatvédrek, kendertömlők.

VIASKOS-VÁSZON waggon-kárpit, bőrvászon stb.

kender-és juta- **LINOLEUM**
ZSÁKOK PADLÓBEVONAT.

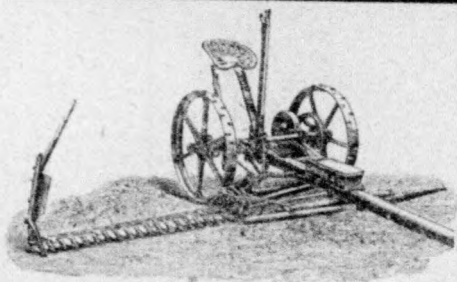
ARATOGÉPPONYVÁK.
GÉPKÉVEKOTÓZSINEGEK.

Ajánlatok és minták ingyen és bérmentve.

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA **BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 26. szám.**

BOLINDER NYERSOLAJMOTOR

 Kövés nyersolajszívó **Feltétlenül megbízható és em.** **Nincs kerem, ház, fűtő!**

Uj Fűkaszó „Darling“.

Kedvence minden tulajdonosának — szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

Szénaforgatók — Lógereblyék

Uj gabonaaratógép „Handy“

UMRATH és TSA Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. — Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

„Kulatar“

szobrász- és építő-
művészek által tervezett kész művészi síremlékek állandó kiállítása.
Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz.
Iroda BLUM LAJOS sírköriaktárában. Telefon 9-7

1000 holdas prima birtok,

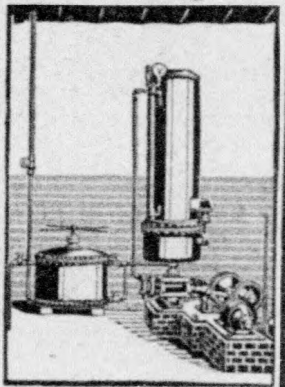
buzatermő 800 hold szántóföld,
10 hold természetű, 190 hold
rét, legelő és belsőégek, Csinos
kastély, 4-nyakos parkban,
lejárólak, gazdasági épületekkel,
duzzantól várak közelében 790.000
koronáért, eladó Oesterreicher
Bernát Budapest, VII. ker.,
Rottenhiller-u. 5/a. 1210/d

Nádudvari Uram vasárnap
beszélgetés
lével mezőgazdasági dolgokról.
111 képpel. Irtá: Tormay Béla.
Ára K 7.50. Kapható a „Patria“
r.-t. könyvkereskedésében, Buda-
est, IX., Köztelek.

Bakteriummentes tisza, friss vizet

szolgáltatnak a **HAMMELRATH-féle**
sűrített levegővel önműködő
házi vizellátótelepek

A tartályban levő sűrített levegő önműködőleg nyomja fel a vizet a használati helyekre. A berendezés előnye a régi magasan elhelyezett tartályrendszerrel szemben: Mindenkor tiszta, bakteriummentes friss vizet szolgáltat. Kis helyet foglal el. Nincs hosszú csővezeték, nincs csőbefagyás és repedés. Villanymotortól kapcsolva az üzem teljesen automatikus, de kézi erőre berendezve is szállítható.

A német oszár Öfelsége szállítója.
Kérjen díjmentes felvilágosítást és ajánlatot a magyarországi vezérképviselőtől:

GERGELY KÁROLY
műszaki és mérnöki vállalat
Budapest, V., Báthory-u. 20.

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

F. S. Formák és szereszmok esőmősszött beton-
árak előállításához.

F. A. I. Kézi szemre berendezett beton-
és alagsógyártás.

Cs. G. 4. Kézi szemre berendezett cement-
cserepgyártás.

B. B. Az öreges építőkövek (betonblokkok)
gyártása.

C. S. I. A cement- és mozaiklapok gyártása

ozimó árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje
anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látoga-
tását és tekintse meg szemből mintaleveleinkön összes
cementipari homokértékesítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK

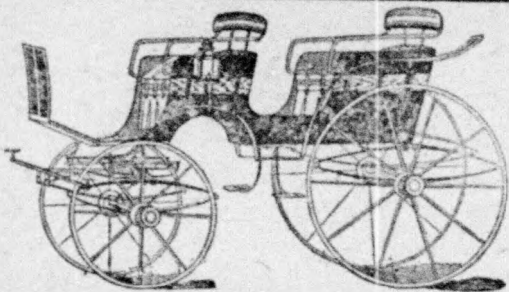
mérnök

cementipari gépek gyártása.

Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

Patkányok

és egerek elpusztítását: bűvőhelyeken
kívül „Banyas Virus“ alkalmazása
esetén, melyet a párisi „Pasteur inté-
zetben“ találtak fel. Más állatokra és
emberre ártalmatlan. 1 tubus K 2.50.
Kapható gyógyszerárakban és
drogeriákban.

Kocsiárucsarnok Budapest, IX. ker.,
Köztelek-utca 4. sz.

Kocsiárucsarnok szövetkezet a monarchia leg-
nagyobb kocsiraktára a Rákóczi-uti raktárát áthelyezte

IX., Köztelek-utca 4. szám alá. :: Árjegy-
zékét kívánatra bérmentve küld.

1404

A világ legjobb gőzekéje!

Utólérhetetlen munkaképesség!

Kevés tüzelőanyag és vízfogyasztás!

Kiváló, elsőrendű angol anyagból szerkesztve! Felülmulhatatlan tartósság! Ezek jellemzik az 52 év tapasztalatai alapján

Charles BURRELL et Sons Limited Thetford, Norfolk Anglia

által függőleges kötélorsóval gyártott gőzekét.

Költségvetéssel, szakszerű felvilágosítással szolgál Magyarország és a Balkánállamok vezérképviselőte:

A „NEMZETI PÉNZVÁLTÓ R.-T.“ parcellázó osztálya

BUDAPEST, V., GIZELLA-TER 1. (Haas-palota.)

Mindennemű kiváló csiraképességű eredeti quedlinburgi répamagvak. Parcellázásra alkalmas birtokokat veszünk.

TÖREKRÓSTA
GRAEPEL HUGO SZABADALMA

GRAEPEL HUGÓ, Betéti Társaság

malomépítészet, gép- és rostalemezgyár, Marschall Sons & Co. Ltd. vezérigénysége
BUDAPEST, V., VÁCSI-UT 40-46. SZ.

Ajánlja páratlan szab. lemeztörökrostait

bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglevő fakeretbe illeszhető. Tartósabb minden más törekrostánál
Magveszteséget kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza.
Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 drbnál több kifogástalan hasz-
nálatban. Kívánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

Prima muharmagot,

valamint egyéb takarmány-
vetőmagot jutányosan ajánl!

HERNFELD ADOLF MAGNAGYKERESKEDŐ CZÉG, WIEN 21.

ELEKTRA villamos és erőtelepeket építő részvénytársaság Budapest, VI., Gyár-utca 11. TELEFON 86-64.

Villamos világítási berendezések
erőátviteli berendezések
kastélyok, gazdaságok stb. részére.
SAJÁT TELEPEL.

Benzinmotorok, Szivógázmotorok, Nyersolajmotorok, Müncheni motorgyár München-Sandling Olcsó árak.

Gőzturbinák, Turbinaszivattyúk, Ösentrifugaszivattyúk. Maffel-Schwartzkopfművek BERLIN. 478b Gyors szállítás.

MUNKÁCSY GYULA BUDAPEST

A SZAB. SÁRKÁNYTÉNYTÖLDŐK ÉS PALAZSÁRUKAI TÖLDŐKÉNYEK MÁR ORSZÁGON MŰKÖD.

KERJEN ÁR JEGYZÉKET.

A jövő építőanyaga!!

Bárki homokját jól értékesítheti, ha cementsipari berendezéseimen

czementcserepet, czementtéglát, czementcsövet, üvegestömböt, színes folyósólapokat stb. gyárt. Aszbeszt-palagyarak berendezése.

A kontinens legnagyobb cementsipari gépgyárának vezérképviselője. Legrégibb vállalat a szakmában:

KRISHABER GYULA

cementsipari és agyagárnyagárakat berendező műszaki vállalat 1899 Budapest, V., Kálmán-u. 19.

Látogatás, anyagvizsgálat díjtalan. Czement napi áron nagybani eladása.

Hagymamag.

Makói óriás fajtiszta a m. kir. állami vetőmagvizsgáló intézet által megvizsgálva és plombálva, minden 50, 25 és 5 kilós eredeti zsákban a vetőmagvizsgáló intézet bárcája van a majdnem abszolút tisztaságot és kb. 93% csiraképesseget igazolva. Így tehát a vevő a legbiztosabb magot kapja ennek dacára igen jutányos **Dughagymát** gömbölyű vagy hosszukás áron. Dughagymát úgy vetési célra kiválóga-tott foghagymát hófehér árut a legolcsóbban szállítok. Árak kérdezősködésre. — **Próbára:** frankó, postán utánvétellel 5 kg. hagymamag kor. 24.—, 5 kg. dughagyma kor. 5.—, 5 kg. foghagyma kor. 3.50.

Mandi Zsigmond, Makó

POSZTÓ Uri és női divatszövedéket ajánl a kivitelezésnek. **ZEFIR** Skorkovsky Prokop és fia Humpolec, Csehország. Minták bérlem. Legjutányosabb árak. Kívánatra az urali dírtányókat el is készítjük.

Tetőfedésre

rendkívül alkalmas, kitűnő minőségű, ideai **balatonvidéki**

n á d

vasra rakva jutányos árban kapható

Bettlheim W. Samu és Fiai cégnél, Nagykanizsán.

Elsőrendű gyártmány! Kevés égőanyagfogyasztás!

Teljes jótállás!
Kedvező részletfizetés!

Szállítunk: benzín-, nyersolajmotoros és gőz-öséplőszerelvényeket, mindennemű mezőgazdasági, szőlészeti és ipari gépeket, mérleget, malom-, szeszgyár- és téglagyár-berendezéseket legolcsóbb árak mellett.

Központi Gépforgalmi Vállalat
Kerschbaum és Társai
Budapest, VIII., József-körút 43. sz.
Raktár IX., Soroksári-ut 51. szám.
Kérje előnyárjegyzékünket. 546

Fertőtlenítse

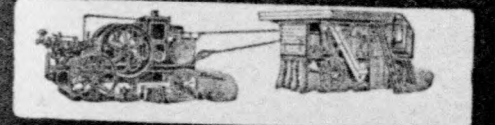
a ló-, szarvasmarha-, sertés- és tyúkistállót, ugyszint a tehenészet üzemi eszközeit, sajtgépjárat és szeszfőzdét

Formaldehyd 40% Union-nal.

Alkalmazása kényelmes és gyors, hatása erős és biztos. **Használati utasítások, próbák és árlapok bárkinek rendelkezésére állanak.**

Union Aktiengesellschaft für chemische Industrie
WIEN, VI., GETREIDEMARKT 7.

BENZIN CSÉPLŐKÉSZLETEKET

LEGMEGBIZHATÓBB SZERKEZÉTEL GYÁRT

BUDAPESTI GÉP MALOM és AUTOMOBILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VLÁCSZI-UT 141.
ÁRLEGYZÉKET INGYEN KÜLD

GŐZEKEALKATRÉSZEKET, minden egyéb gazdasági gépalkatrészt,

kovácsolható lágyvasöntvényt, Temperaczelöntvényt, szűrkeöntvényt, **Ökörpatkót** a legjobb minőségben szállít a

Hazai kovácsolható vas- és aczelöntvénygyár WERKNER ARTUR UJPEST, Váczi-ut 39. szám. TELEFON 85-20.

ÖKÖRPATKÓK czélszerűek, tartósak és olcsók.

„HANN” jeggyel. Kérjük vigyázzunk nagyon ezen jegyre, mert a mi patkónk minden tekintetben utolérhetetlen.

Normális csülökvas igás ökör részére.
Szabad. lópatkók igás- és hátsólovak részére, első díjjal kitüntetve és szakemberektől legjobban ajánlva.
Pata- és csülökszegek, csavarok, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök

M. HANN'S SÖHNE RAINFELD a/d. GÖLSEN N. O.

Aszokhordók minden méretben czéggelzessel, vagy a nélkül szállításra és raktári hordók, lyukfuro és hecsavaró készülékekkel.
Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

A Tőrei Tóth József kecskeméti földbir-tokos által feltalált

Kochillin

szőlőmoly- és gyümölcsféregirtóanyag

a szőlőmolyt feltétlenül elpusztítja. Az anyag szilárd állapotban körül forgalomba s egy kg. anyag 25 liter vízben feloldva a közönségesen használt permetezővel a szőlő virágzása idején egyszer permetezendő. **Hatása elmaradhatatlan.** Ára kg.-ként 4 korona, s egy kg. 400 □-ól szőlőbe elegendő. Megrendelhető az ár előleges beküldése vagy utánvétel mellett a **Tóth-féle Kochillin szőlőmoly- és gyümölcsféregirtóanyaggyár** közp. irodájában, Budapest, VI., Eötvös-u. 14.

Részletes használati utasítás minden csomagban!

BIZALOMMAL forduljon

MOTOR

szükséglet esetén a Komáromvidéki Takarekpénztár R.-T. műszaki irodájához

Budapest, V., Katona József-utca 26. (Margithidnál.) Telefon 106-08.

Telefon a márhavasárterem: 57-76.

A Budapesti Allatvásár-pénztár Részv.-Társaság

foglal- szarvasmarhák, borjak, juhok, bárányok, kecskék és sertések bizományi eladásával.

Előleglet nyújt hatóságilag megállapított kamattal mellett. A felküldendő állatokhoz kísérő nem kell. Vasuti küldemények **Budapest-Ferencváros.**

Telefon a portagyűjtőházban: 145-02.

Házfedő-nád

idei aratásból 150-250 cm. hosszúságban minden mennyiségben eladó. Érdeklődés esetén bérmentes ajánlattal szolgálunk.

Csáki és Társai

nádfonat és szalmatok-gyár

Kéthely (Somogy megye).

Schwarzenberg herczeg törzsházata,

Baran, posta Baran bei Wodnian (Böhmen)

negy állomány miatt elad nagyobb mennyiségű elsőrendű 1907-1910. évi tenyészbakot 120 koronától 160 koronáig, báránybakot 80 koronáért darabját. Alkalmom nemesvér átszármasztására, a bakok gyapjasak és jó állapotban vannak.

Közelebbi felvilágosítást ad **Schwarzenberg A. J.** herczeg uradalmi intézősége, Baran, (posta, távirda és vasútállomás) **Wodnian-Prachalitz-i** vonal, Böhmen.

380 magyar hold birtok

Zala megye legjobb részében, a mura-sziget közvetlen közelében, mely áll:

314 hold elsőrendű síkfekvésű szántóból,

66 hold kitünő bőtermő rétből

és megfelelő szilárd majorsági épületekkel, 7 km. a vasuti állomástól, kiválóan előnyös munkásviszonyokkal és számos népes községekkel körülvéve, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Érdeklődőknek kocsit az állomásra bármikor rendelkezésre áll. Felvilágosítást nyújt **Bleckner J.** hirdetési irodája, Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.

WITTMANN JÁNOS

sodronykerítés, szita-gyár és menyezet-(stuccatur) szövőde.

Készít kiváló minőségű kerítés sodronyfonatokat, rabitz-szöveteket, díszes kerítéseket, vaskapukat, tölcsér sodronyt, horganyzott többször csavart fonatokat 30 fillértől feljebb.

BUDAPEST, V., Sziget-utca 5. (A nyugati p.-udvar átellenében.)

Kérjen ingyen árjegyzéket.

A Heller-féle "KING" gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép az eset-munka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban.

A "King" kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizárta. "King" tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember osztonnal és mindenféle álványoskát és előmunkálatot feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Gyártók azonkívül:

BROMUS-INERMIS

(fűmag)

jutányosan ajánlanak

A. Sonnenschein & Comp.

Wien, Produktenbörse.

Herkules idomvasablak

Ujdonság! Ujdonság!

Készít "VICTORIA" rakat és lakatos-szeleket és mindenféle lakatosműveletet.

istálló- és raktárablakok vasrámában **sodrony-üveggel.**

Előnye: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

Farkas és Társa lakatosgyárában

Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Beszerezhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is.

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.

Kérjenek leírást. 1045 Képmásolók keresetnek.

LUDWIG HINTERSCHWEIGER, ADOLF BLEICHERT & CO.

G. m. b. H., Lichtenegg No. 15., bei Wels O.-Oe.

Tégla gyártó-gépek

sodronypálya és szállítómű alkatrész különleges gyár. Transmissziós berendezés a legmodernebb építkezés.

Saját legmodernebben berendezett kísérleti állomás köagvizsgálátra.

Szálas takarmánynövények termesztése.

Szilassy Zoltán és Grabner Emil e házaspárú és egyedül álló művönök beszerzése minden gazdának fontos. Ára tartós vászonkötésben 10 korona. "Patria" r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Csöri-ut 25. szám.

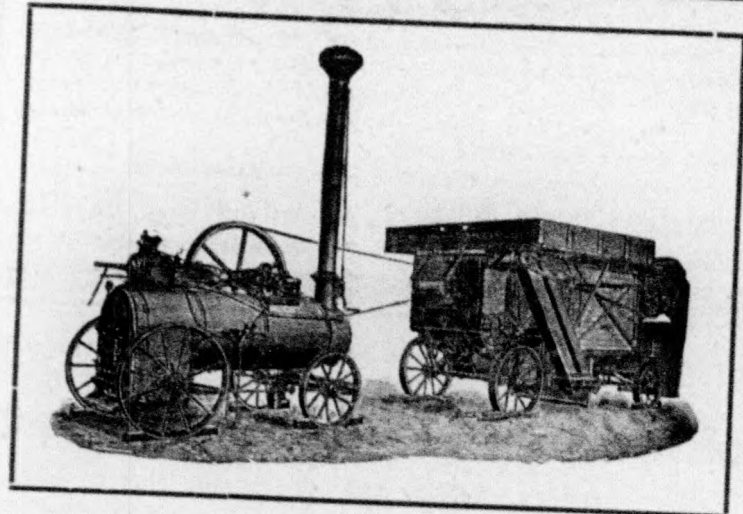
Elsőrendű gyártmány! Biztos üzemért jótállás!

Kovarik F. és J. prosenitzai gép-és motorgyár r.-t. fióktelepe

Budapest, V., Szabadság-tér 14. sz.

Gőz- és motoros cséplőkészletek, magasnyomású nyersolajmotorok és szivógáztelepek, legtekélyesebb vetőgépek és gazdasági eszközök. Arató- és kaszálógépek.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárában
gyártott legújabb szerkezetű

gőzcséplőkészlet

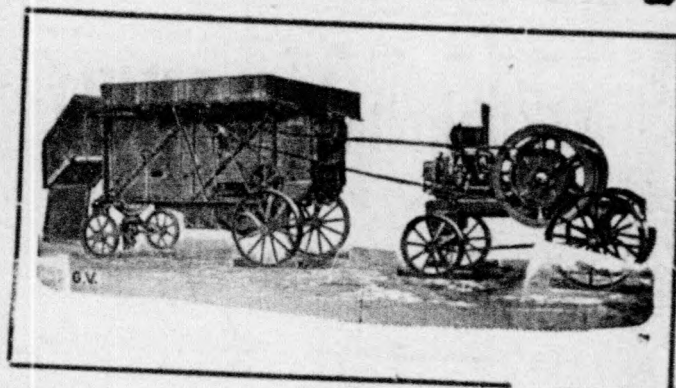
aczelkeretű golyóscsapágyas cséplőgéppel és
10 légkörnyomásra
berendezett lokomobillal.

Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. **Tartós szerkezet.**

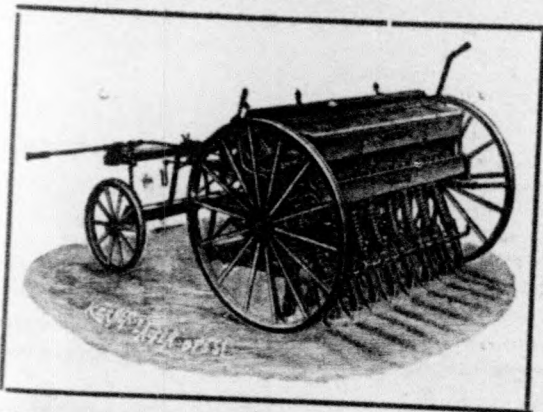
Legújabb rendszerű államgépgyári

benzinmotorok karburátorral.

Rendkívül olcsó :: **Szivógázlokomobilok.**
üzemű államgépgyári

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók,
államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

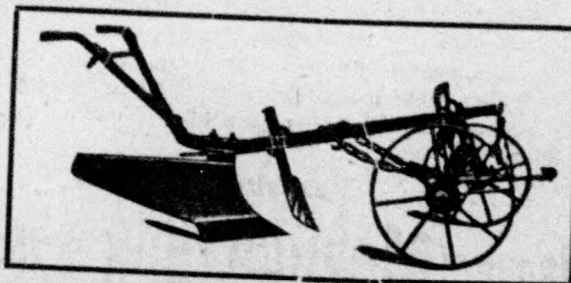
A Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár r.-t. gyártmányai:
„Losonczy-Drill“ tolóhengeres, „Rekord-Drill“ merítőkánalas
rendszerű
és szab. „Rekord II“ vetőgépek.
Különleges **répavetőgépek.**

Kalmár-féle gabonatisztító rosták.
Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű **répakapák** stb. stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32.

Gazdaságok vizellátása

motoros szivattyúval! A motor takarmánykamra-üzemhez, daráláshoz, villanyvilágításhoz is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ES TÁRSAI okl. gépészmérnökök
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon
102-24

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

A MEZŐGAZDASÁG ÖSSZES ÁGAIT TÁRGYALÓ ILLUSZTRÁLT HAVI FOLYÓIRAT A MAGYAR AGRÁRNULTURA TERJESZTÉSÉRE

SZERKESZTIK: **cs. DORNER BÉLA** és **cs. RÖSZLER NÁPOLY**

XXXXXX XXX. évfolyam XXXXXX

A művelt magyar gazdaközösség köznevelti szakfolyóirata.

Előfizetési díj egy évre 12 Korona

Mutatványszámot küld a Kiadóhivatal XXXXX

ARAD, Gróf Apponyi-utca 12. szám

A KÉSZ SZŐLŐVÉDELMI POROK

közt legrégebbek és ma is legáltalánosabban el vannak terjedve:

a dr. **ASCHENBRANDT**-félék és pedig a

BORDÓI POR

a levelek és vesszők peronosporája és a

RÉZKÉNPOR

a fürt peronospora és lisztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segélyével évenként sikerül sok ezer hold szőlő termését teljesen megmenteni.

A **bordói por** ára kilogrammonként, 50 kg.-os zsákokban 62 fillér, kisebb zsákokban 66 fillér, a **rézkénpor** ára kilogrammonként, 50 kg.-os zsákokban 45 fillér, kisebb zsákokban 49 fillér.

Vezérképviselő a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Porok azonkívül kaphatók a „Hangyá”-hoz tartozó összes fogyasztási szövetkezeteknél és számos kereskedőnél.

Hirdetmény.

Eladunk elsőosztályú sima és gyökeres **Riparia Portalis** és **Rupestris Monticola** alanyvesszőt, ugyancsak ily alanyokon készült elsőosztályú gyökeres fásoltványt az összes bor és csemegezőlő fajokban. Továbbá sima és gyökeres **hazai szőlővesszőt** tizenhétféle fajban.

Megkeresések közvetlen hozzánk intézendők:

Badaacsony-Szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolca
Balatonvidék. 1437 Interurbán telefon 83. sz.

A mezőgazdaság minden ágában hosszas gyakorlattal és tapasztalatokkal jártas intelligens

okleveles gazda, ny. főtiszt

(56 éves, keresztény, családja csak nejből áll) teljesen munkaképes, feddhetlen jelleme és megbízhatóságról a legjobb referenciákkal, szerény igények mellett **jószággfelügyelői vagy hasonló vezető természetű bizalmi állást** keres. Esetleg jó vidéken levő birtok kezelését részvételért vállalna anyagi hozzájárulással is. Megkereséseket „**Bizalom** 5658” jelge alatt a kiadóhivatal közvetít.

ELADÓ BIRTOKOK.

Aradban: 11.800 m. holdas főuri uradalom, nagy kastély ősrégi parkban, nagy erdőgazdaság, iparvasút, gőzfűrés, malmokkal, nagy állományú vágható áserdő, ára 2 millió korona.

Biharban: kb. 700 m. hold, szép épületek, gyönyörű kastély, berendezve és park, 1/3 szántó, többi erdő, legelőrét, felszereléssel, ára 200.000 korona.

Beregben: kb. 1846 m. hold sik fekvésű kitűnő talaj, parcellázható, ára holdanként 720 korona.

Nógrádban: kb. 900 m. hold, fele gazdaság, fele erdő, szép lakás és épületekkel, 6 km. vasutól, ára holdanként 500 korona.

Pozsonyban: 830 m. hold kitűnő, sik fekvésű, jó talaj, csupa szántó, szép épületek, 2 uriak, ára 700.000 korona, átvehető 300.000 koronával.

Szilágyban: 4820 hold, 2000 hold szántó, 2500 hold erdő, 300 hold rét, 20 hold b. lésőség, teljes felszereléssel, ára 1.448.000 korona.

Zalában: 2031 m. hold arányos talajbeosztással és erdővel, 1400 hk. szeszkontingens, modern szeszgyár, a technika legújabb vívmányaival, gondozott parkban 10 szobás kastély, ára holdanként 600 korona, épületekkel és szeszgyárral, de felszerelés nélkül.

887 m. hold igen értékes felszereléssel, jó talaj, ára 850.000 korona.

Zemplében: 1300 m. hold, ebből 900 hold gazdaság, 400 erdő, park, közepén 7 szobás vadászastély, teljes felszereléssel, holdanként 300 kor.

Ugocsában: 412 m. hold prima talaj, parcellázható, vasut mellett, elegendő szép épületekkel, kisebb részletekben is eladó, igen alkalmas a közeli kis város miatt tejgazdaságra, cukorgyár közelben, teher 82.000 korona, ára 250.000 korona.

BERBEADO.

Nyitrában: 600 hold szántó, 400 hold rét, többi erdő, legelő, belsőség, évi bér 15.000 korona.

Zólyomban: 1000 hold, szeszgyárral, évi bér 18.000 korona.

Csak közvetlen vevőkkel tárgyalok. Birtokbérleteket minden nagyságban sürgősen keresek, ugyancsak feleim számára eladó birtokokat.

Nárai Náray Géza József cs. és kir. 5 fensége nyug. urad. intézője, Budapest, I. ker., Logódi-utca 55. szám. Telefon: 158-96. Interurbán.

Eladó sertések

Heves megye **Felső-Tárkány** községben 1912. évi április 15-én a községházán **Svetitska Antal** és **Tsai** tulajdonát képező **120 drb** jó husban levő, hizlálásra nagyon alkalmas **1-2 éves sertés lesz eladva**. Felvilágosítással szolgál: **Svetitska Antal** községi jegyző. 5664

KORNSTEIN TESTVÉREK

Nagyszalontai országos híru szőke mangalicza tenyészetét az összes kanokkal és koczakkal átvettem és azt a legnagyobb gonddal tovább fejlesztem. Garantált vészen átmert erős, fejlett csontozatu tenyészkanok és koczák állandóan kaphatók

KORNSTEIN ERNŐ

fűzkuti gazdaságában

5670

Vasutállomás Temesillésd, levélcím Kornstein Ernő Ujarad.

Állatértékesítő Egyesület M. Sz.

Budapest, VIII., Baross-utca 28. sz., II. em.

Sürgönczim: Animalto Budapest. Telefon (interurban) 140—59.

Igazgatóóság:

Elnök:
Gr. Széchenyi Emil földbirtokos.
Felügyelőbizottság:
Galfasy László földbirtokos,
Polyák István földbirtokos.

Igazg. tagok:
Gr. Cziráky György földbirtokos,
Erekly Károly mérn., ügyv. igazg.,
Dr. Gyertyánffy László földbirtokos,
Truka József pécsi püsp. jószágig.

Jelző: Állatainkat értékesít-
sük becsületlen adatok
és szabványok szerint.

A nagy kereskedelmet a szabványok teszik lehetségessé, mert megbízható eladók és vevők közt levelezés alapján is keletkezhetik üzletkötés. Az Állatértékesítő Egyesület m. sz. felkéri a t. gazdaközönseget, hogy eladásra és megvételre bejelentett állatainál minél több szabványszerű adatot jelentsen be, mert ez meggyorsítja az üzletek lebonyolítását. Mellékeljük a szarvasmarha- és sertés-bejelentő-ívek mintáit.

Eladó szarvasmarhám adatai

minden kötelezettség nélkül.

Darabszám	40	25	58	20
Minőség	hízott ökör	borjas tehén	tinó	igás ökör
Fajta	tarka	berni	magyar	magyar
Életkor	kb. 4 évesek	3—5 évesek	12—14 hónapos	kb. 6 évesek
Hízás időtartama	7 hónap	—	—	—
Darabsúly kg.	820	550—630	260—280	600
Ar kg.-onként fill.	118 fill.	darabja 700 K	280 fill.	párja 1100
% engedmény	10%	—	—	—
Átadás ideje	jan. 10—20	azonnal	bármikor	ápr. 15
Istálló helye	Sárpusztá	Hardpa	—	—
Egyebek	—	évi tejelés 2500-2800 liter	saját tenyészt.	prima
Postaállomás	Uza	Kér	Uza	Kér
Távirdaállomás	Delnő	Kér	Delnő	Kér
Vasutállomás	Nemesfő	Czece	Nemesfő	Czece
Vármegye	Hont m.	Fehér m.	Hont m.	Fehér m.

Eladó sertéseim adatai

minden kötelezettség nélkül.

Darabszám	600	104
Minőség	süldő	hízott süldő
Fajta	mangalicza	mangalicza
Saját nevelés v. vásárolt	saját nevelés	vásárolt
Miskarolt és herélt-e	nem miskarolt, de herélt	—
Egyenletesek-e	kb. 50 db visszamaradt	mind egyforma
Életkor (bejelentéskor)	9—10 hónaposak	2 évesek
Párjuk kg.	70—80	400
Vészoltság ideje	6—7 hónapos korban	—
„ százaléka	40%	—
„ megakasztása	oltás nélkül szünt meg	—
Orbánz ellen oltva-e	nem	—
Himlőben voltak-e	nem	—
Atadás ideje	május 20	azonnal
Ar kg.-onként fill.	144	140
%-os engedmény	4%	45 kg. és 4%
Postahivatal	Sohár	Sohár
Távirdaállomás	—	—
Vasutállomás	—	—
Vármegye	Bars	Bars

Az Állatértékesítő Egyesületnél eladásra bejelentett állatok iránt a vevőközönység személyesen, telefonon, sürgönyileg és levélben állandóan érdeklődik s a nálunk bejelentett összes állatok állandóan a legnagyobb üzleti érdeklődés középpontjában vannak.

Nagy és nemes céljaink elérésére kérjük a gazdaközönség szives támogatását!!

Pfeiffer Lajos Ferencz sertésosztály üzletvezető.

E heti hivatalos árjelentésünk soványsertésre a következő:

Választott malacok háromhónapos korig páronként kb. 40—50 korona, 4%/o.
Sertésvészen 30%/o felül átment, páronként 60 kg.-ig kb. 150 fillér, 4%/o.
" " " " " 100 " " " " " 144 " " " " " 4%/o.
" " " " " 120 " " " " " 144 " " " " " 4%/o.

Sertésvészen 30%/o felül átment, páronként 160 kg.-ig kb. 144 fillér, 4%/o.
" " " " " 200 " " " " " 136 " " " " " 4%/o.
Sertésvészen átment, páronként 60 kg.-ig kb. 120 " " " " " 4%/o.
" " " " " 100 " " " " " 124 " " " " " 4%/o.
" " " " " 120 " " " " " 126 " " " " " 4%/o.
" " " " " 160 " " " " " 128 " " " " " 4%/o.
" " " " " 200 " " " " " 130 " " " " " 4%/o.

Üzletirányzat: változatlan.

Adhatunk elsőrendű kifogástalan tenyészmangaliczákat

koczákat, darabonként kb. 140 koronától,

kanokat, darabonként kb. 200 koronától.

Permanit

legjobb tetőfedő-lemez

Előnyei:

Mázolást nem igényel,
nem csepeg,
vizáthatlan,
tűzbiztos,
kátránymentes,
szagtalan.

Szigetelő-képessége jelentékeny, tehát deszkázatok borításának szigetelésére sikeresen alkalmazható.

Továbbá:

Kátránymentes „GLORIA” cementszálalt fedőlemez
Kátrány papírlémez Golorit piros fedőlemez
Elszigetelőlemezek Hővédő elszigetelő-
olombetéttel anyag
Carbolineum, Carbolsav Szurokfáklya

Vállalnak: Fedőlemez- és facementtetőzéseket.
Aszfaltmunkálatokat természetes aszfalttal.

POSNANSKY és STRELITZ

BUDAPEST, V. ker. Lipót-körút 27. sz.

TELEFON 28-29. Gyár: ERZSÉBETFALVA. TELEFON 28-29.

Szőlőoltványok, szőlővesszők és

(610kerítésnek alkalmas) Gleditschia és zéere legmegelőbb ajánljuk a legjobb hírnévnek Szücs Sándor Fla szőlő-örvendő Rihardtsagen. — Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti szög nagy képes árjegyzékét nem kérte ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbírók érdekel hasznos tartalmánál fogva. Olcsó ár és pontos kiszámlálás. Számos elismerő levél. A tisztelt érdeklődők a telep meglátására szívesen láttatnak.

Eredeti burgonya újtermesztései a Kl. Raudcheni uradalomnak, Bez. Breslau Preuss Schles.

Ezzel ajánlom

burgonya újtermesztéseimet

míg a készlet tart:

1. b. szám. 1901. évi középkesői, egészen könnyű talajnak.
3. szám. 1902. évi, középkesői, minden talajnak nagy és dushozamu.
7. szám. 1902. évi, középkorai, vörös, minden czélnak megfelelő minden talajban nagyhozamu gumóban és tartalmában.
9. szám. 1902. évi, sárga, középkesői, legfinomabb asztali burgonya, minden talajnak és czélnak megfelelő.
19. szám. 1902. évi, olyan mint a 9. sz., csak nagyobbak a gumók.
42. szám. 1902. évi, középkesői, minden czélna nagyon alkalmas, ugyisint könnyű talajnak.
69. szám. 1902. évi, középkesői, 1911. évben a leghozam-dusabb, minden czélna.
91. szám. 1902. évi, korai, igen hozamdu.
29. szám. 1902. évi, igen korai nagy gumója és a fr. Rose helyettesítésével kitűnően bevált.
5. szám. 1903. évi, középkesői, sokat igéro ujdonság.

Valamennyi fajta nagy gumó- és keményítőhozamával az 1911. száz évben felette bevált, ellenálló és tartós. Prospektus ingyen és bérmentve.

Nagyobb megrendelésnél az árak az árjegyzék áráinál jelentékenyen olcsóbbak.

Megjegyzés: Dr. von Eckenbrecher tanár legújabb tudósítása szerint Berlinben 15 burgonyafaj összehasonlítású ültetésénél az én új termeszteseim kitűnően beváltak, valamint győztesek voltak a szőlőzai tartomány összes kísérleti telepein.

A 125 kísérleti faj az alábbi eredményt adta:

- Klein Raudchen Nr. 69.03 morganonként gumóhozama után 2 helyen, keményítőtartalma után 4 helyen.
- Klein Raudchen Nr. 42.02 morganonként gumóhozama után 4 helyen, keményítőtartalma után 2 helyen.
- Klein Raudchen Nr. 7.02 morganonként gumóhozama után 16 helyen, keményítőtartalma után 9 helyen.
- Klein Raudchen Nr. 19.02 morganonként gumóhozama után 20 helyen, keményítőtartalma után 6 helyen.
- Klein Raudchen Nr. 31.03 morganonként (korai) gumóhozama után 22 helyen, keményítőtartalma után 5 helyen.
- Klein Raudchen Nr. 9.02 morganonként gumóhozama után 24 helyen, keményítőtartalma után 27 helyen.

Ajánlom különösen a Nr. 7.02, mint minden évben igen dushozamu és keményítőtartalma miatt alkalmas minden czélna és megterem minden talajban.

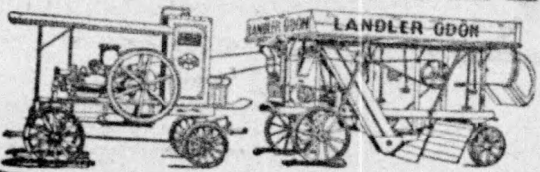
Német levelezés kériük.

6589

W. Trog.

Robur Nyersolajmotor

számtalan előnyvel bírva világ legjobb üzemgépe 2-300 lóerőig
Megbízható, olcsó üzem! Ujdonság!

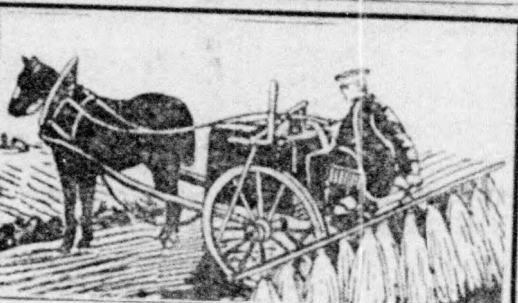
háziüzemre, ipar-állalatoknak, mindennemű gazdasági és cséplési célokra legjobban ajánlatnak.

Üzemköltség 1/3 állér.
Pénzügyi ellenőrzés nincsen.

Kedves részletfizetés. Teljes jótállás.
Használt gépek, motorok becsapóbiztosok.

Külön osztály leggyorsabb, legjobb bena-tu-motorenépítőképzésekről.

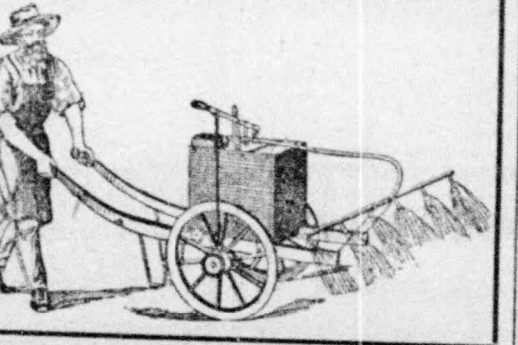
Képes díszárjegyzéket bérmentve küld.
LANDLER ÖDÖN OTORTELEPE BUDAPEST
1. LOVAG-UTCA 2. SZ.

Önműködő növénypermetező

vadrepce, vadmustár és más gyom kiirtására, valamint répa- és burgonyapermetezésre gyári áron szállít

IG. HELLER
BÉCS, 11/8., Schrotzbergstrasse 1.

RUBEROID 16 év óta bevált

tetőfedő- és szigetelőanyag.
Viharálló, vízmentes, nagy szigetelőképesség.
Nincs utólagos mázolás.

Legegyszerűbb alkalmazás.
Prospektusok, bizonylatok stb. rendelkezésre állanak.

AVENARIUS-MÜVEK LIGETFALU, POZSONY mellet.

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes kiépítését és hozzátartozó anyagok szállítását

Allandó nagy raktár új és használt iparvasuti anyagokban

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon: 113-50.
113-51.

Sok bort szüretelhet, ha idejében permetez

a valódi javított brixeni KRISTÁLY AZURIN-nal mely legmegbízhatóbb védőszer. Kapható mindenütt. Képviselek kerestetnek. Csomagonként 1 liter vízhez 80 állér.

MOLNÁR M. és TÁRSAI

Budapest, VI. ker., Gyár-u. 21/l.
Rózkönpör permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbban. 5659

A száj- és körömfájás elhárítására

Stephanis

nélkülözhetetlen!

Bevált modellek minden árban.
Kérje az I. számú prospektust

KRASA RUDOLF-tól

Wien, VII., Kirchengasse 29/177.

Mezőgazdasági Ipari, háztartási gépekből képes árjegyzékekkel és legelősebb ajánlattal díjtalanul szolgálnak.

**Kiváló újdonság a föld belterjes műveléséhez !!
a szabadalmazott „Herkules“ rögapritó.**

A m. kir. Magyaróvári Gazdasági Akadémia ezen rögapritót az eddig ismert legelősebb és leghasználatosabb földművelő gépek jelentette ki, amely elősegíti a belterjes gazdálkodást és nagyban előmozdítja a földtermőképességének kihasználását. A „Herkules“ rögapritó gép használata által az elvetett mag minden akadály nélkül jut helyére, a minden elvetett magnak egyforma sűrű sorokban kell kikelnie. A „Herkules“ rögapritó egy fogatos állat után, mint gőzeke után való alkalmazására többféle nagyságban készült. Ezen gép használhatóságát teljes szavatosságot vállalunk és amennyiben előjárnak meg nem felelő, úgy azt készséggel visszavesszük. A „Herkules“ rögapritó ismertetésével díjtalanul szolgál a magyarországi egyedüri 1498

gének kihasználását. A „Herkules“ rögapritó gép használata által az elvetett mag minden akadály nélkül jut helyére, a minden elvetett magnak egyforma sűrű sorokban kell kikelnie. A „Herkules“ rögapritó egy fogatos állat után, mint gőzeke után való alkalmazására többféle nagyságban készült. Ezen gép használhatóságát teljes szavatosságot vállalunk és amennyiben előjárnak meg nem felelő, úgy azt készséggel visszavesszük. A „Herkules“ rögapritó ismertetésével díjtalanul szolgál a magyarországi egyedüri 1498

Takács Oszkár gép-nagykereskedő cég

Budapest, VI., Nagyzsuzó-u. 49. Raktártelep VI., Agyag-u. 112

Az országos törzskönyvbe bejegyzett

Yorkshire
tenyészetemben

30 drb 6-12 hónapos tenyészkan,
35 drb 6-10 hónapos tenyészkoeca,
6 drb fölösszámu hasaskoeca és
50 drb 3 hónapos különböző ivaru
tenyészmalacz kg.-ként 2 K 10 fill. árban

eladó!!

Osváld Jenő gazda-
sága Dömötöri, Vas m.

A tenyészet az idei országos tenyészállatvásáron II. díjjal tüntetett ki.
5586

Hydraulikus sajtók

szőlő- és gyümölcsmust sajtolására, nagyüzem számára
1, 2 vagy 3 kitolható kosárral.

Herkulesz szőlő- és gyümölcsprések
kézierőre, gyártja mint különlegességet különböző
nagyságban és szerkezetben és kitűnő minőségben

**MAYFARTH PH. és TARSA
WIEN II/I.**

Több mint 700 első díjjal kitüntetve.
Kérje 112a. számú kimerítő képes katalógust ingyen és bérmentve.
Különlegességek gyár gyümölcsészeti és asztalosai eszközökben.

Dugványról gyökereztetett 2 éves, rendkívül gazdag gyökerű

Auvernas gris, Furmint, Muscat Ottonel, Piros Chasselas, Semillon blanc, Szerémi zöld, Veltelini piros

vessző van eladó ezrenként 60 koronáért. :: Czim:
Unghváry László szőlő- és borgazdasága, Czegléd.

5600

Czementipari gépeket,

betonszörmák, színes ezementlaprészt gyárt és teljes ezementgyárakat berendez

Hazai Fémlemez és Czementipari Gépgyár R.-T.

BUDAPEST, VI. kerület, Tassi-utoza 66. szám.

Telefon 93-13.

1267

Telefon 93-13.

NÁD

BENEDEK MATYÁS és FIA FAKERESKEDŐ ÜZEM

NÁDTELEPE ÉRMIHÁLYFALVÁN

szállít elsőrendű fedő-, stuktur- és szegőnádat. Elvállalunk dohánypajta-épitéseket. Nádunk két helyen dróttal vagy egyéb erős anyaggal kötözve és egyforma méretű kérékben szállítatik. 1439

Az Ujnépi uradalom (u. p. Nagykanizsa) első díjakkal kitüntetett
telivér westfaliai, yorkshirei és göndörszörű Linkoln

sértéstenyészeteiből állandóan kaphatók ugy tisztavérű koczák és kanok, mint westfaliai X linkoln-keresztések is. Előjegyzések telivér göndörszörű Linkoln kan és koczka-malaczkokra, amelyek julius-augusztus hónapokban 12 hetes korban orbáncz ellen oltva kerülnek elszállításra, már most elfogadtatnak. 8610

Raktár:

gazdasági szekérek

és teljesen megvasalt

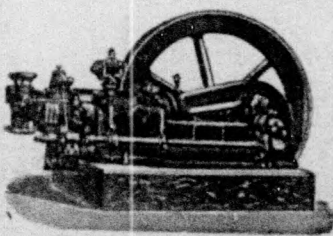
szekerekből

Steiner Ármín

vaskereskedőnél, Galgóc, Nyitra megye.

Motorok benzin-nyersolajerőre

való gyártását a legjobb, legegyszerűbb és kevés üzemköltséggel, gépgyárunk és öntödénk megkezdte. Cséplőkészletek 2 lóerőtől 16 lóerőig. Szalma-kazalozók (elevátorok), könnyebb és nehezebb minőségben. Malom-berendezések és átalakítások egyszerű és félmagas őrlésre. Pótolhatatlan gazdaságok részére kisebb nyersolajmotor szivattyúval. Csereüzleteket elfogadunk. Árjegyzék és költségtérítés díjmentesen. Kedvező fizetési feltételek, 6-10 évi hitel.

Levélbeli megkeresések intézendők

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank r.-t. gépgyárához, Rimaszombat. 1331

„QUADRAT“

egyetemes tengeriművelő

mint 3 vagy 4 soros □-es fészek vajú és kapológép.

Az egyedüli eszköz mely a hazai viszonyok mellett, de különösen nehéz művelő talajokban a □-es tengeriművelés pontos és olcsó keresztüvitelére alkalmas.

SZABADALOM a világ összes agrikultur államaiban bejelentve.

MEGREDELHETŐ:

ANDRÉNYI KÁROLY és FIAI vasnagykereskedő cégnél, **NAGYVÁRAD**

← EIVÁNATRA PROSPEKTUS BÉRMENTVE. →

DINNYEMAG.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajúszta, kitűnő minőségű válfajokban kapható:

Sárgadinnyék: Achobát, Ananász zöldhúsú, Ananász vöröshúsú, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárgahúsú, Bomba zöldhúsú, Composité, Composité sárgahúsú, Lind Jenny, Margit, Muscatello, Carmelita cantaloup, Non plus ultra zöld, Non plus ultra sárga, Parisi prescott cantaloup, Sirimpecek, Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kacsánka, Turkesztán gömbölyű, Turkesztán zöld, Turkesztán nagy zöld, Turkesztán rózsahúsú, Turkesztán sárgahúsú, Turkesztán muskotály, Turkesztán Pósa-féle, Corfui téli.

Görögdinnyék: Apafai, Athénei, Aransyárgabélű, Debreczeni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi, Halasi, Hortobágyi, Luby-féle, Marsovszky-féle, Narancsörög, Ónody-féle, Páratlan, Sámsoni.

Fajtánként:

50 szemes adag	5 löszeknek káltsabent vetésre	— 20 fillér
500 " " 50 " " " "	" " " "	1.80 " "
1000 " " 100 " " " "	" " " "	3. " "
2500 " " 250 " " " "	" " " "	7. " "
5000 " " 500 " " " "	" " " "	12. " "
10000 " " 1000 " " " "	(egy holdra való)	20. " "

Öt holdon felüli rendelésnél külön kedvezményt, a megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s kívánatra árjegyzékkel szolgál: 5580

BIRO PÁL kertgazdasága, Debreczen.

Ugyanott különböző Ananász, Skarlát és Hónapos fajú számozta-plánták kaphatók, 10 drb 60 fillér, 25 drb 120 fillér, 50 drb 2 kor., 100 drb 3 korona.

VIRÁG és FARAGÓ
Vasipari és gazdasági-cikkek gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Kálka útca 11.
TELEFON: 87-22. KÉRJEN ÁRJELEGYÉKET TELEFON: 87-22.

Istálló-berendezések gyártása és állandó raktára.

Most jelent meg:

Gáspár József
ny. földm.-iskolai igazgató
következő hét műve:

- A tyúk elhelyezése (tyúk-ólak) takarmányozása és nemesítése 150 K.
- A nyári vetésű takarmánynövények termesztése 1 K.
- A takarmánynövények szarítása és eltartása 1 K.
- A luczerna termesztése 1 K.
- A tengeri nemesítése 1 K.
- A paszuly (bab) termesztése 1 K.
- A buza nemesítése 1 K.

Megrendelhetők a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Szőlőt
permetezzünk

köpenyekben.
Méhészek,
gazdászok,
mezei munkások
mindenfélé

munkaruhát, porköpenyt

kaphatnak.

Gutmann J. és Társa

Budapest, VII/7., Rákóczi-ut 16.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve.

SCHICK HENRIK Eszék, Szlavónia

ajánl tölgy-talpfákat és kiterő-fákat, mezei és ipari vasutak létesítéséhez 1 métertől 140 nagyságig. Árak megegyezés szerint minden vasuti és hajó-állomásra. 817

Az összes

GÉPEK és FORMÁK

HOMOKÉRTÉRESÍTÉSRE

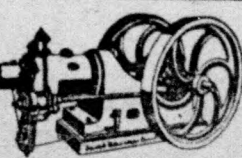
u. m. falazótéglagyártógépek, ürtömbgyártógépek, tetőcserepyártógépek.
Prések: cementburkolólapok előállítási sára. Habarcs és betonkeverők.
Formák: kerítésoszlopok, lépcsők, csövek stb. előállítására.
Kötörők, kőmorzsolók, kavicsmosógépek.

Dr. GASPARY & Co. gépgyára

MARKRANSTÄDT, Leipzig mellett (Németország).
262. sz. árjegyzék díjmentesen.
Kérjük gyárunkat meglátogatni!

A t. gazdaközönség figyelmébe

A W. J. Bates und Co. Lmtd Manchester gépgyárának legújabb rendszerű angol nyersolaj-, benzin- és szivógázmotorjai takarmányos, malombajtási, valamint cséplési célokra Szabó Béla utódánál Budapest, kaphatók:

Váczi-körút 59. szám
Üzemköltség 2 fillér
lőerő és óránként.
Állandó nagy raktár.

GLATZ ÉS TÁRSA

TEJGAZDASÁGI GÉP- és FÉMÁRUGYÁR R.-T.

BUDAPEST, I. KER.,
CSURGÓI-UT 15. SZ.

Berendez városi és gazdasági tejtelepeket, tejcsermokokat és tejszövetkezeteket. Gyárt: sütőipari cikkek. Vállal: ónozást, olmozást és e szakba vágó javítást. Tervrajzokkal, költségvetéssel és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál. 5815

Merinói törzshusjuhászat. St. Ulrich, posta és vasutállomás München, bei Merseburg Prov. Sachsen

15 darab jó 1911. évi

merinói husbak

à 150 koronáért eladó.

Közelebbi felvilágosítást ad a Helldorff'sche Gutsverwaltung juhászati felügyelősége, Johannes Heyne, Leipzig, Frankfurterstrasse 4. 5844

NAGYENYED-re
forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű fajliszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, tülevellek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.
Szőlőoltványok
(előrendű ár) európai és amerikai sima és gyökéres vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társa
faiskolák és szőlőoltványtelepek

BRONS-MOTOR

A Diesel-motor legtokéletesebb ujtása.

A leggyorsabb szarkozat motor.

A leggyorsabb és legtokéletesebb magas nyomású nyersolajmotor. 4 lőerőtől kezdve minden nagyságban. Alacsonyabb üzemű motor.

LAURIN és KLEMENT R.-T. BRONS-motorgyárnak vezérképviselete CSILLAG SÁNDOR Budapest, V., Országház-tér 4. sz. Szemben az Andrássy-szoborral. TELEFON 178-39

Eladó saját termésűből első osztályú **dugyókeresztes** bor- és csemegefajtájú **piros Delaware**-ből **sima és gyökeres vessző**, fajtisztaságért való szavatolással. Arak mérsékeltek. Kivánatra árjegyzékkel szolgálok. **Kendés és Komló**s szőlővessző- és szőlőoltványtermelők. **Székelyhíd**, Bihar megye. 1339

Eladó mangalicza tenyészkatok.

70 drb elsőrendű 13 hónapos mangalicza kan eladó **Stein Testvérek csobaji gazdaságában**. Ugyanitt 80 drb 13 hónapos **tenyész-kocza** is kapható. Vasútállomás: **Tarcsal**. Posta: **Csobaj** (Szabolcs megye). 5513

Angliából importált telivér lincolnshire után származó

telivér lincoln kanok és koczák,

valamint mangaliczával keresztezettek, eladására előjegyzést az alábbi áron elfogad és három hónapon belül szállít:

3 hónapos telivér kan	200.—	kor.
3 " " kocza	150.—	"
3 " keresztezett kan	100.—	"
3 " " kocza	80.—	"

Bezuk István gazdasága Nemetcsérnye (Torontál megye). 5620

A gazdaközönség figyelmébe!

Allamilag ólomzárolt

lóheremag elsőrendű minőségekben 220, 224, 228 K 100 kg.-ként természetűl aranémentes prima primissima 236 K 100 kg.-ként készpénzfizetés mellett a **szatmári** vasútállomáshoz szállítva.

Jóhitelű gazdáknak szívesen adok szeptemberi fizetésre váltó ellen.

Kivánatra mintázott ajánlattal szolgálok.

KLEIN VILMOS FIA magkereskedése, SZATMARNÉMETI. 5293

Megvételre kerestetik

étkező és vetni való **burgonya** fehér, kék, rózsza, sárga és Wolthmann-féle, ugyancsak zöldségneműek, petrezselyemgyökér, sárgarépa bármily nagymennyiségű a legmagasabb napi ár szerint. Szíves ajánlatok kéretnek **Agricola magyarországi termények** kiviteléhez **Budapest, IX., Lónyay-utca 9. szám** címre. Telefon 136-02. 5426

Az ezévi országos állatkiállításon **Budapest székesfőváros tiszteletdíjával kitüntetett** tenyészetemből 1/4 éves szőke mangalicza

kanok és koczák eladók.

Grósz Zsigmond vasut és posta Hosszuhát (Bihar megye). 5564

680 kilogramm tiszta **buzaszem** volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncépelettünk. **Penzt, időt és munkát** takarítanak meg a **Stern-féle** **szab. dobkosárbetétlécsczel.**

Kérdőközlésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-u. 5.

Tenyészkaneladás.

A csabacsüdi uradalom elad hirneves hazai kondorszörű mangalicza tenyészetéből 1 1/2 éves tenyészkatok, vevők kéretnek az uradalom számtartóságához fordulni. 5539

Czim: **Csabacsüd**, Békés megye.

Eladó a gazdaság felozzlása miatt 44 drb kiváló fejős, felerészben vemhes, fele leellett szimmentháli tehén.

Továbbá mezőgazdasági felszerelés, u. m. ekék, boronák, hengerek, vetőgépek stb. **Pusztahosszuvölgy**, u. p. **Pásztó**. 5622

A Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület Zombor gazdasági akadémiát végzett nőtlen, a szerb nyelvet szóban és írásban perfektil bíró **gyakornokot keres.**

Javadalmazása 1200 korona törzsfizetés, 400 korona lakbér. Kiszállítás alkalmával 8 koronaapidij, II. osztályu vasuti jegy és kocsiikon teendő utaknál kilométerenként 50 fillér kocsiipénz. Tartozik az ügyvezető tisztviselő által részére kiadott összes teendőket végezni. Az állás alkalmaztatás esetén azonnal elfoglalandó. A kérvények a Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesülethez Zombor nyújtandók be. **Törley Gyula** társelnök. 5627

Nagy francia pénzcsoport uradalmakat bérletre és megvételre keres.

Ajánlatok „Fertile” jeligére e lap kiadóhivatalába kéretnek. 5637

Egy új ipar a mezőgazdaság számára a burgonya legcélszerűbb értékesítésére.

Mezőgazdák alapítsatok burgonyaszárító-berendezést és gyártsatok burgonyapelyhet!

A burgonyapelyhely a legjobb erő- és hizlaló takarmány.

Németországban a legutóbbi 4 év alatt körülbelül 400 burgonyapelyhely-gyár alakult.

A burgonyapelyhely-gyár mint önálló vállalkozás, avagy egy meglévő szesz- vagy keményítőgyárral kapcsolatban létesíthető. Bővebb felvilágosítással, ajánlattal, nyomtatványokkal készséggel szolgál

Schein Gyula
magánmérnök
Budapest, IX. ker.,
Lónyay-utca 25.

Belföldön az egyedüli Thomassalakgyár!
Tavaszi trágyázás! Óvakodjunk a külföldi Thomassalak utánzatától!
A valódi THOMASSALAK
 lóhere védjegyü

A legjobb és legolcsóbb, minden növényhez alkalmazható, foszforsavas műtrágya, melynek tisztaságáért, beltartalmáért és porfinomságáért mindenkor garantálunk.

Magyarországon 30 év óta van legjobban bevezetve!

László Marcell Budapest, VI. Eötvös-u. 28.
 a Csehország Thomassalak magyarországi vezérképv.

Vétel előtt kérjen árajánlatot! Eredeti stámpurttal kálió és kálium legolcsóbb napi árban!

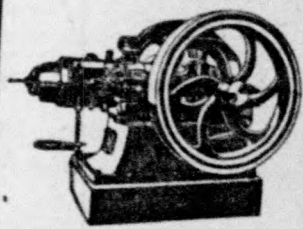
FIGYELEM! Az idén kivételes olcsó árajánlattal szolgálunk!

Eladásra (megbízásból) ajánlunk

300 drb jármos ökört,
 300 „ 1/2 éves borjút,
 10,000 „ südőt,
 4,000 „ juhot

ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Kolozsvár, Deák-Ferencz-utca 11. Telefon 619.

MUNKTELL

NYERSOLA MOTOR

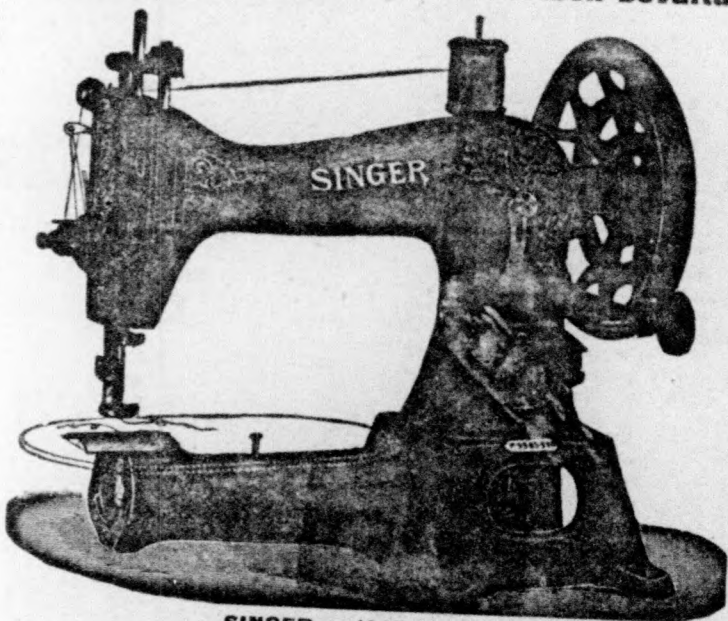
FELTÉTELEN MEGBIZHATÓ
 LEGOLCSÓBB ÜZEM
 BUZT NEM GERJESZT
 ÁLLANDÓ MEZELÉST NEM IGENTEL

MUNKTELL GÉPHERESMEDÉLT RT
 BUDAPEST, V. VACZI-ÚT 6.

SINGER

varrógépek varrás,
 tömés, foltozás és
 beszegéshez, . . .

a szákgyártásnál minden tekintetben beváltak.

SINGER zsáktömő gép.

Elektromotorok és erőüzem-berendezések a legújabb és legtökéletesebb szerkezetben

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

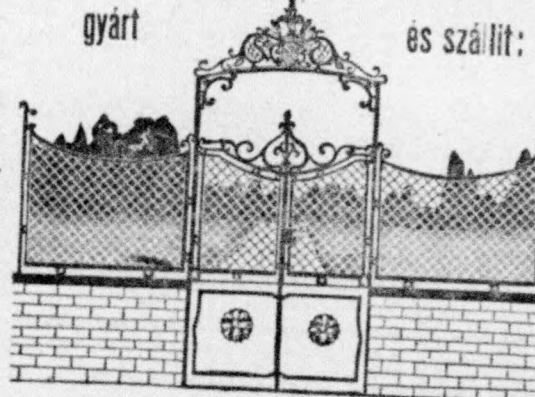
Füüzlet: Budapest, IV. ker.,
 Semmelweis-utca 14. szám.

FIÓKOK MINDENÜTT!

FIÓKOK MINDENÜTT!

Sodronyfonatos kerítések

kertek,
 szőlők,
 gyümölcsösök,
 baromfiudvarok,
 vadaskertek,
 fácskák,
 nosok,

és szállít:

nyaralók,
 parkok,
 tennis-pályák,
 lakóházak
 gyártelepek,
 emlékművek,
 sírhelyek
 stb.-hez

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-út 48/II. sz.

Legújabb II. számú nagy képes írjegyzék, mely számtalan csinos mintarajzot tartalmaz, melyek kivétel nélkül díjmentesen megküldetnek. Részletes költségvetés szintén díjmentesen, melynek készítéséhez a kerítés mérete, az írjegyzék mintarajz száma, esetleg más megjelölés rojza és lehetőleg egyszerű alaprajz szükségesek.

Továbbá ajánlja az összes kulturális munkákban szabadalmazott „HUNGÁRIA” sodronyfonatát, mely a legolcsóbb és legelőnyösebb kerítési anyagot képezi és előnyösebbé teszi felülmenni minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos és világosanbivalommal védett találmány előnye: olcsóság, esztétikum és könnyű kezelése.

Horganyozott vassodronybol készül!

Körülbelül 5 centiméter lyukbőségű:
 Készletben: 1, 1-25, 1/2 és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben és 3 méter magasságban 1, 1-2 1/4 mm. dróterősségben.
 Sodronyerősség: 1 1-2 1-4 1-6 1-8 2 2-2 2-5 2-8 mm.
 Ár □-méterenkint: 30 40 50 60 70 80 91 112 132 fillér.
 Körülbelül 3x5 centiméter (hosszuk) lyukbőségű:
 Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 1/2 méter magasságban pedig az 1 mm.-estől a 3 mm.-es dróterősségig.
 Sodronyerősség: 1 1-2 1-4 1-6 1-8 2 2-2 2-5 2-8 mm.
 Ár □-méterenkint: 48 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.
 Körülbelül 1-5x5 cm. (hosszuk) lyukbőségű:
 Készletben: 1 és 1/2 m. magasságban 1 cm. dróterősségben ár négyzetméterenkint 82 fillér. 1-4 mm. dróterősségben ár négyzetméterenkint 110 fillér.
 Körülbelül 5x10 cm. (hosszuk) lyukbőségű:
 Készletben: 1 és 1/2 méter magasságban.
 Sodronyerősség: 2 2-2 2-5 2-8 mm.
 Ár □-méterenkint: 62 74 86 102 fillér.
 Csomagolásért, feladásért és későbbi költségeikért □-méterenkint 5 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért számítok.
 A horganyozott tőlkessodrony ára (6 cm. tőlkétávolsággal) méterenkint 6 fillér, melynek alkalmazásával a kerítés teljes szerinti megmaradhatóságát.
 Számos ellismerőlevél áll rendelkezésre!
 Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

GŐZ mozdonyok
 lokomobilok
 gépek

GŐZ kazánok
 motorok

VÉTELE, ELADASA, BÉRLETE.

Sinek, kocsi, váltók, fordítókörök, keskeny- és rendes nyomtávú vasutak számára (kölcsönhasználatra is). Keskeny-nyomtávú vasúti anyagok és közlőmű (transzmisszió) alkatrészek gyártása.

Schlesinger Alajos Gépgyára
 Budapest, V., Váci-ut 30-32. szám.

MAGYAR GYÁRTMÁNY!

5 ÉVI JÓTÁLLÁS!

A PERMETEZŐK KIRÁLYA

Megrendelhető a hőmezővásárhelyi Népbanknál.

A m. kir. szab. hivatalnál 21,927/1909. sz. a. bejegyezve. 25% anyag- és időmegtakarítás.

HALADÁS ÖNMŰKÖDŐ PERMETEZŐ

Kitüntetve a nyíregyházi ipari kiállításon.

Szőlő, gyümölcsfa, répa, komló, dínyve permetezésére igen alkalmas

Rozsakarát nélkül el nem rontható, a dugattyú vasalás részében jár.

Az eddigi létező permetezők között a legjobb helyet foglalja el, legkönnyebb kezelése és legkezdősebben működő szerkezetben fogva.

ÁRA teljesen felszerelve, Hőmezővásárhelyi közpénzben 40.- K
 Belföldi erős angol ezennel 45.- K
 Bambuszszálal 48.- K

ÜGYNÖKÖK KERESTETNEK!

Kitüntetve a szegedi borászati kiállításon

HASZNALATI UTASÍTÁS.

Az oldalt fekvő csavar felbontása után 12 liter anyagot megtöltendő, a csavar visszahelyezendő, a dugattyú fel- és alátöltése által egy perc alatt a légkörnyel levő beszívattatott a így a permetezéshez készen áll; a csövön levő szelep kinyitása folytán a szűrött levő a permetezésben levő csomós anyagot utolsó cseppig önműködően, vagyis különböző nélküli kinyomja, a így akár tünneplő ruhában lehet vele dolgozni, mert az anyag nem folyik szét, mint minden más permetezőnél, melyek a folytonos kézi nyomkodás folytán elnyagadnak és folynak.

Amerikából közvetlenül szállított eredeti lófogu magtengerik,

első évi utánterméséből míg a készlet tart, kapható nagy gond-
dal válogatott szemestengeri kilogrammonként 60 fillérért
Lamm B. és Fiai Rebeczi int.-nél, u. p. Városhidvég kapható.

1. „Yellow Dent Ear“

korai aranysárga, 1911. évi termés 1200 négyszögön
26-70 ko.

2. „Booue Country special Ear“

fehér, 1911. évi termés 1200 négyszögön 20-50 ko.

5543

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar osztr. és kir., a román királyi és bolgár
királyi udvaroknak állatgyógyászati osztr. és kir., a román királyi és bolgár
királyi udvaroknak állatgyógyászati osztr. és kir., a román királyi és bolgár
királyi udvaroknak állatgyógyászati osztr. és kir., a román királyi és bolgár

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Kwizda-féle korneuburgi marha-por

Étrendi ezer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban hasz-
nálatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására,
1 doboz ára K 1-40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle

korneuburgi marha-por

csak az ezen védjeggyel való!

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza
Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 28.

Kosaukczió.

Schaumburg Lippe uralkodó herczeg dárdai ura-
almának ráczbolyi gazdaságában

1912. évi április hó 15-én
délután fél három órakor lesz megtartva.

Eladásra kerül:

15 drb eredeti boldebecki merino gyapjas

a hazai fésűs anyákra kiválóan alkalmas 2 éves és

31 drb tisztavérű rambouillette 2 éves kos.

A törzsnáj ez ideig Arnold Félix juhászati igaz-
gató Berlin Friedenau vezetése alatt a verőczei ura-
dalomban lett tenyésztve, onnan ezen uradalom
eladásával ide áthelyezve.

A kosok és a törzsnáj az aukczió előtt meg-
tekinthetők.

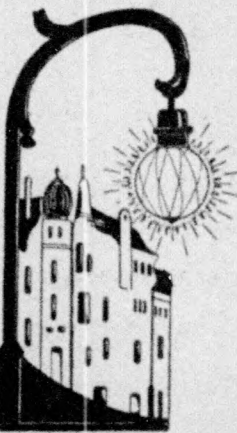
Bejelentést elfogad, felvilágosítással szolgál, érke-
zőknek Magyarboly (pécs—eszéki vonal) állomásra
kocsit állít a

Herczegi uradalom jószágigazgatósága

Dárda posta- és távirdaállomás.

5619

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása

és takarmánykamra

üzeme egy motorral
végezhető. ::

Olcso üzem! Olcso ár! Egyszerű kezelés!

Azonnali szállítás.

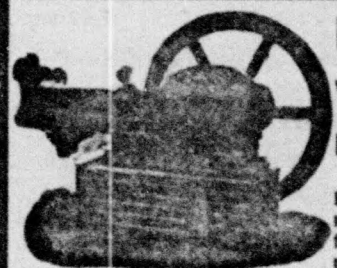
Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFÓN: 102-24.

TELEFÓN: 102-25.

BENZINMOTOROK és LOKOMOBILOK

mezőgazdasági és ipari célokra

WARHALOWSKI J. motorgyár

magyarországi fiókja

Budapest, VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár: Wien, III., Paulusgasse 3.

Elsőrendű szolid kivitel. Legrégibb speciális
motorgyár 3000 motorunk üzemben! Kedvező
fizetési feltételek. Költségvetés ingyen. Magas-
nyomású nyersolajmotorok. 5244

Szőlő- és földbirtokosok!

Szőlő- és földbirtokosok!

Figyeljünk a növényvédelem terén elért szenzációs eredményre.
Szerünk a világversenyen győzött! Kitént, hogy egyetlen vegyszer, mely a kifejlett
növénybetegség ket és kártékony rovarokat egységesen elpusztítja, minden más védőszer
feljavitja a meregmentes

„Antoid“

(szulfó colloid) permetező, páczoló és porozó vegyszer és a

„Kremoid“

rovarirtó növényzsappan.

Aki használja: Pénzt, időt, erőt takarít meg!

Előnye: Melokuláris eloszlása több ezerszer nagyobb, mint a régi vagy új
leközömbösített szuszpenziós rezes oldatoké. A növény levelein és gyümölcsén
előforduló peronoszpóra, lisztharmat, levélfodrosodás, üszög, rozsda, gombabetegségeket
sőt a betegség gyökereit (myceliumát) is néhány óra alatt kiltja egyszeri permetezés
vagy porozás. Ugy a rovarok petéit, mint a kikelt kártékony rovarokat, szőlőmoly,
ilonca, vér- és pajzstetveket elpusztítja.

A szerek teljesen oldódnak, kezelésük egyszerű. Minden küldemény kikészítés
után vegyi- és gyakorlati kipróbáláson megy át.

Dr. Velez Zsigmond a minisztériumnál a gyárak műszaki felügyelője szerünket
kipróbálta, azt egyszerűsítette és kitént, hogy a kifejlett növénybetegségeket csakis szerünk
képes elpusztítani, a többi csak preventív védelmet nyújt, a további fertőzést gátolja,
vagy a betegség terjedését akadályozza. Azonban ha szerünk bármely más szerek
oldatához utasítás szerint vegyitenek azt feljavitják.

Szerünkől fele annyit szükséges, mint bármely más régi vagy új szerből, azért ez
a legolcsóbb, esőben biztos hatású védőszer.

Tapasztalatok: Mind az öt világrészből és hazánkból ezeket meghaladó hiva-
talos és magánlismérő nyilatkozat szerünk jószágáról tanuskodik, megtekinthetők:
a „Szőlővédelmi Közlöny“ és „Gazdálkodók Közlönye“ című lap kiadóhivatalánál Buda-
pest, V., Dorottya-utca 11. honnét a szer megrendelhető.

Lapot és használati utasítást minden rendelőnek ingyen küldünk.

Alkalmazása: Használhatjuk minden növénynél külön-külön vagy együtt, midőn
100 liter vízhez 1/3 kg. Antoid és 1/4 kg. Kremoidot adunk permetezésre alkalmas
oldathoz. Egy hektoliter oldat 130 korona. A lombok fejlettebb idején poralokban
fújtatóval szorjuk ki, midőn a növénybetegségeket és kártékony rovarok ellen is
hatásosan védekezhetünk. A kalászos gazdasági növényeken a látható rozsdát és
üszköt porunk elpusztítja, a termést megmenti.

Árak:

kg. Antoid vízben oldható, 100—200 liter vízhez	K 1-40
„ „ poralokban kifúvásra	„ 1-
„ „ és Kremoid por egységes védelemre az összes gombabetegségeket és szőlőmoly stb. kártékony rovarok ellen	„ 3-20

„Kremoid“ rovarirtó növényzsappan:

1 drb 250 gr. 1/4 kg.-os 15—25 liter vízhez	K—60
1 „ 500 „ 1/3 „ 25—50 „ „	„ 1-20
1 „ 1000 „ 1 „ 50—100 „ „	„ 2-40

Megrendelhető: A „Szőlővédelmi Közlöny“ és „Gazdálkodók Közlönye“ című lapok kiadó-
hivatalától Budapest, V., Dorottya-utca 11. Telefon: 151—81. Tiergram-társaságtól
Budapest, IV., Károly-utca 1. Telefon: 14—24. Gelner és Rausch gyárosoknál
Budapest, VI., Andrássy-út. Telefon: 28—77. 5525

... Mérnöki és műszaki iroda ...
Czeplédy Endre

okleveles mérnök, hites földmérő,
 kir. törvényszéki hites szakértő

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 51.

Telefon
 132-53.

Elvállal bármely vidéken mindennemű **felmérési,**
birtokrendezési, parcellázási, tagosítási ará-
nyosítási és telekkönyvi rendezési munkálatokat,
 öntözési, ut- és **vasutervezéseket,** valamint
mérnökszakértői teendőket és véleményezéseket.

1125

ELADÓ

Nagykátán (Pest megye) község határában, fővonal mellett, Buda-
 pesthez 55 kilométernyire egy egytagban fekvő **21 holdas** (magyar)
 fajszőlővel beültetett jól termő szőlő gyümölcsfák-
 fakkal, épületekkel.

20 magyar hold egytagban fekvő első osztályú szántóföld,
 ebben **2 hold termő fajszőlő gyümölcsfakkal,**
 épületekkel.

2 magyar hold első osztályú Kenderföld, **11 magyar**
 hold elsőrendű Kaszáló.

Piaczterem kényelmes **urilak, istállókkal, melléképüle-**
 tekkel.

Fentnevezett ingatlanok mindegyike egykilométernyire fekszik a vasuti
 állomástól s a város központjától, a 11 hold kaszáló kivételével.

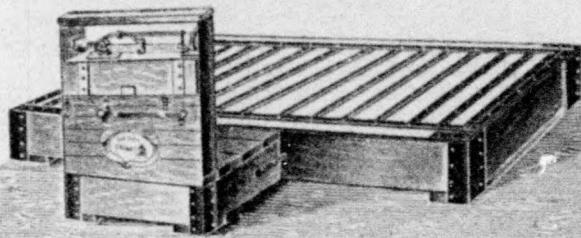
Érdeklődők szives felkeresését bővebb felvilágosítások tárgyában kérem
Sárközy Pál címére **Nagykátán** (Pest megye) intézni.

5657

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI mérleggyára, Budapest, III., Szépvölgy-utca 8. szám.

Ajánlja: „**GRÁNÁT**” jegyű elismert, elsőrangú gyártmányú:
 tizedes-, százados-, marha- és **szekérhídmérlegeit.**

Arjegyzék és részletes költségtá-
 veltés ingyen és bérmentve.

1405

Arjegyzék és részletes költségtá-
 veltés ingyen és bérmentve.

Eredeti karakül juh

4 anya és 1 tenyészkos eladó.

Felvilágosítást **Grünwald és Schiffer** ercsi-i
 jószágfelügyelősege nyújt.

5646

„**RAPID**”
 kézi műtrágya-
 szóró készülék

szabályozható
 szórókanállal.
 41716. sk. szab.

A „**RAPID**” műtrágyaszóró-készüléket

Fischl V. gazd. intéző ur alapos, szakszerű kísérletezés után
 találta fel. A kézzel való szórással szemben a „**RAPID**”-nak
 előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja meg;
 a használatban levő nagy gépekkel szemben a „**RAPID**”
 előnye az olcsó ár, egyszerű kezelés s az, hogy a „**RAPID**”-
 dal egy ember naponként 7-8 holdat votólépésben haladva,
 kényelmesen beszórhat. További előnye a „**RAPID**”-nak,
 hogy az esőtől felázott talajon is lehet vele dolgozni,
 míg a nagy szórógépekkel nem lehet közvetlenül az eső
 után a talajra menni. A „**RAPID**” beállítható szórókanálá-
 val az elszórandó mennyiség pontosan szabályozható.
 Ár Budapesten darabonként **48- korona.**
 Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál és mindennemű mű-
 trágyákat, **szuperfoszfátot, chilisalétromot,**
 ugymint **40%-os káli-trágyasót** stb. a legolcsóbb napi
 árakon ajánl.

WEISZ JAKAB

a Műtrágyát Értékesítő Szövet-
 kezet és a szabadkai műtrágya-
 gyár képviselője.

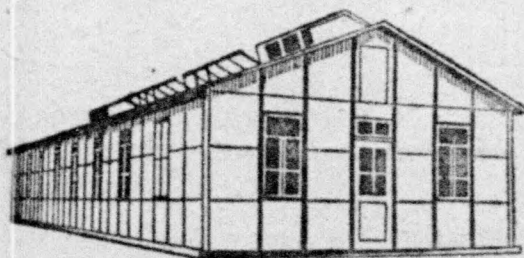
Budapest, II., Rózsadomb, Urge-utca 12. Telefon 42-78.

„HERKULES” ÉPÍTŐ ÉS MŰSZAKI BETETI TÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 19.

TELEFON 126-41.

TELEFON 126-41.

Épít széjjelszed-
 hető és szállítható
 vasvázás lakó-
 házakat, járvány-
 kórházakat, rakta-
 rakat, műhelyeket,
 vadászlakók és
 egyéb épületeket
 saját rendszerük
 szerint gyönyörű
 és első ki-
 vitelben.

Rajzok és költségvetések bárhova díjmentesen rendelkezésre állanak.
A budapesti vas- és fémipari kiállításon
a nagy állami aranyéremmel kitüntetve.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGISZERŐS NÉVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított
 18-7

Bräusweller János

Szegeden Ca. 60 kizárólagosan
 szab. chronometer és műórák, kitalálók
 a reménytelj ingódrákak
 stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Mezei vasutak gyára

ORENSTEIN és KOPPEL, BUDAPEST.

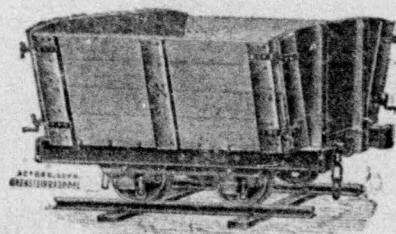
Iroda: Andrássy-ut 102. Gyár: Pa Szt-Lőrincz nyar. Budapest mellett.

szállítanak és gyártanak

vágányokat, váltókat, fordítókorongokat, repaszál-
 lító- és vasbillenő-kocsikat, mozdonyokat. 0000

Vállalnak: mezőgazdasági és szabványos csatla-
 kozó vágánytervezést és teljes építést.

Állandó raktár használt
 anyagokban.

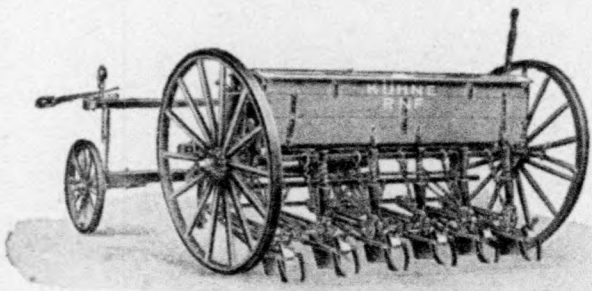
Költségvetések
 díjmentesen.

Vetőburgonya

Haas Ignác görögországi és kemencei (Szabolcs megye) gazdaságában termelt teljesen fajtiszta, egészséges vetőburgonya eladó és pedig: Prof. Wolthmann, Oemichen, Ella, Nilson, Imperator, Magyar Kincs, Hortensia nagyobb tételekben és még Reichskanzler, Hópehely, Gratia, Kék Kifli. Up to Date csak kisebb mennyiségben. Gondos, földmentes, fajtiszta szállítás biztosított. Rendelések és levelezések **Haas Ignác központi irodája, Nyiregyháza** címre intézendők. 5255

A legjobb és legszebb gummi eső köpenyeket kaphatók az Egyesült Rupperts-áru Gyárak Hamburg-Wien ezelőtt Menier J.N. Reithoffer kerakájában BUDAPEST

Telefon 68-54. VI. Andrássy-út 6.

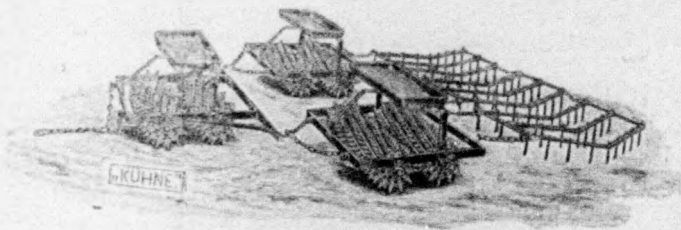
35 százalék megtakarítás répamagban

érhető el.

KUHNE fészekberakó répavetőgépeivel

minden magszemnek kikelését pedig biztosítja a vetés megmunkálása

ZEHETMAYR-féle kéregtörő boronával

Arajánlattal szolgál

„KUHNE” mezőgazdasági gépgyár r.t. **MOSONBAN**

Mindennemű mezőgazdasági gépek elsőrendű kivitelben

„Osborne” aratógépek. Benzinmotorok.

Zsák és ponyva.

Új és használt, juta és len-zsákok, kévekötők, zsineg-árak, továbbá nyers és vízmentes ponyvák legmegbízhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (az Országház mellett).
Telefon 45-26.

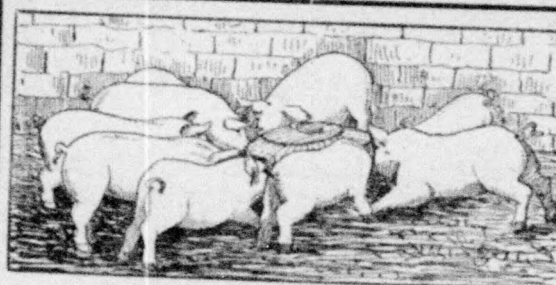
Alapított 1878.

Zsák- és ponyvakölcsönzés.

Sovány és hizott sertéseket

legmagasabb napi árakon értékesít:

Wolf Aladár, Győr.

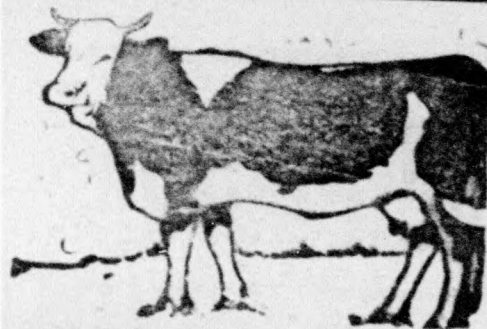

A „Berendezés fiatal állatok felnevelésére“

sz. 52.472. sz. magyar szabadalom gyártására érdeklődők keres'etnek.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

MELLER ERNŐ szab. ügyvivőnél, Budapest, VIII., Üllői-ut 2. sz.

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságoknak és uradalmaknak. **A tarka faj üszők és tehének** jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Irodai telefon

16. szám.

nagybérli cég

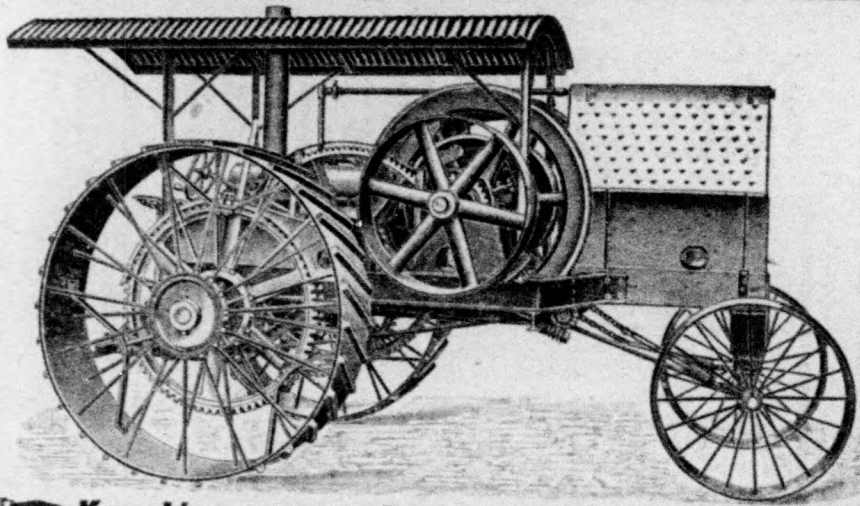
Szatmár.

Gazdasági telefon

155. sz.

„Rekord“ benzintraktor-vontatógép

Világhírű amerikai gyártmány!

Allandó erőfejlesztése 25 lóerő!
 Legnagyobb erőfejlesztése átmenetileg 40 lóerő!
 Szánt 4-vasu ekével!
 Vontatóképessége bámulatosan nagy!
 Csépel 54"–60" cséplőgéppel!

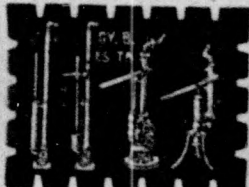
Sokoldalú használhatósága folytán a gazdaság legjövődelműze gépe.

Kezelése egyszerű, benzin- és hűtővízfogyasztása csekély, üzeme tehát igen olcsó!
 Ajánlattal és árjegyzékkel szívesen szolgálunk. ... FEHÉR MIKLÓS gépgyár részvénytársaság BUDAPEST, VÁGZI-UT 80.

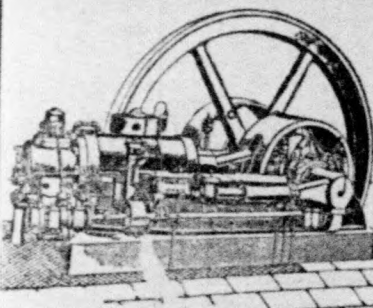
**GYÖZŐ BÉLA
 ÉS TÁRSA
 BUDAPEST
 V. BÁRO ACZÉL-UTCA 3**

MINDENMŰ
SZIVATTYUK
 BÁRMELY CÉLRA
 ÉS ÜZEMRE

TÜZOLTÁSRA
**FEGSKENDŐK,
 SZEREK,
 FELSZERELÉSEK
 ÉS TÖMLÖK**

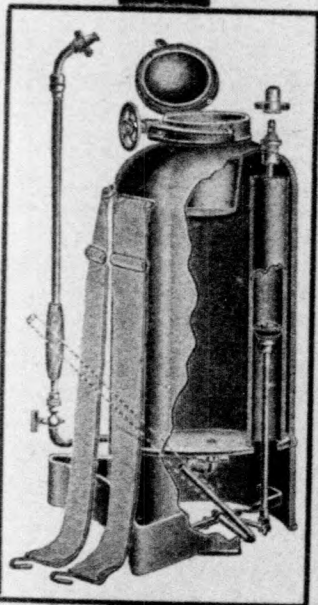
Traulz & Co. Bécs, IV 2.

Magyarországi vezérképviselet FARKAS BÉLA okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körut 8.

Négyütemű egyenyműsű nyersóajmotörök, fekvő elrendezésűek. Egy-szerűsített és javított Diesel-rendszer szerint működő motorok, nehezen gyűlö, olajos olajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbizto-abb legegyszerűbb legtekélyesebb szerkezete. Porlasztó-készülék, gyújtókészülék előmelegítés nincsen. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete kicsiny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható. Üzemköltség óránként és tényleges lóerőnként 1-1 1/2 fillér.

Lokomobil és fűtőgép szerkezeteivel és kezelésével legtekélyesebben Jaisovitsky most megjelent 280 ábrával illusztrált könyve foglalkozik. Minden gazdának a gépek lényegével meg kell ismerkednie, hogy árakony kárt ne szenvedjen s így csak ajánlhatjuk a könyv beszerzését. Ára 10 korona, mely árt bérmentve szállítja a „Patria” könyvkereskedés, Budapest, IX. Kertváros.

Weiss Manfred világhírű tölténygyárában készül a

„COLUMBUS“

egyetememes permetező,

lényeges javításokkal és szabadalmazott új szerkezetű légsűrítővel. Peremartoni Nagy Ákos és Hilibi Paller Ödön szabadalma.

A „Columbus” az összes állami telepeken, a magyarországi ösüzkögyárak területén és termelőink körében sok ezer példányban már negyedik éve működik. Nagyszamu elismerő-levelek!

KITÜNTETÉSEK:

- 1908. aranyérem mezőgazdasági kiállítás Gyöngyös.
- 1908. ezüstérem mezőgazdasági kiállítás Gyöngyös.
- 1910. állami aranyérem nemzetközi kertészeti kiállítás Budapest.
- 1910. állami érem nemzetközi szőlészeti és borászati kiállítás Wien.
- 1910. aranyérem mezőgazdasági kiállítás Nyiregyháza.
- 1911. állami aranyérem világtiállítás Turin.

A „Columbus” ára felszerelve és ládába csomagolva utánvétellel 46 kor. A rügyfakadás előtt való gyümölcsfák permetezésére szolgáló bambuszrudak beépített rézcsővel 1 1/2, 2, 3, 4 és 5 méter hosszúságban vannak raktáron.

Árjegyzéket és leírást ingyen küld!

Haller Ödön irodája, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 11.

Földhaszonbérleti „ hirdetmény. „

Bihar megyében a Budapest—Nagyvárad m. á. v. fővonala mellett fekvő **1200 kat. hold kiterjedésű birtok 1912 október 1-től haszonbérbe adó.** Ugyancsak ott **1914 október 1-től egy ugyancsak 1200 kat. holdas szomszédos birtok is bérbe adó.**

E két birtok egy tagot képez, két cukorgyár közelében fekszik és dohánytermelési engedéllyel bír.

Megtekinthető bármikor.

A haszonbérleti ajánlatok április 15-ig alatti címre küldendők, ahol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

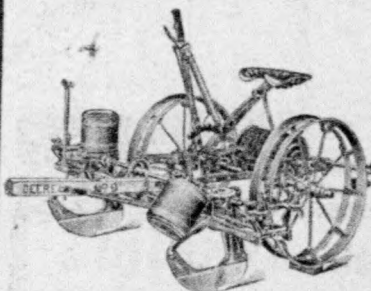
Uradalmi intézőség
Mezőpeterd (Biharmegye).

5624

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körút 52.

nagy választékban és előnyös
árakon kaphatók: lényeges javi-
tásokkal ellátott

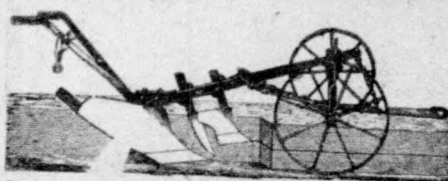
Deering-féle eredeti amerikai
arató-gépek, gyújtógépek, fűkaszalógépek
tárcsásboronák

Deere-féle amerikai négyzetes

„Deere“ kukoricszafi
tengeriültetőgépek,
továbbá a valódi
„Sack“-féle ekék
vetőgépek, grub-
berek, boronák,
valamint kitűnő
szőlőmvelési
eszközök, agyszin-
tén eredeti javított

WESTFALIA

Valódi „SAUK“-féle aczéleke.

**Kayser-féle gabonacentrifugák „APOLLO“
meszelő- és permetezőgépek,
szalmakötélfonógépek** és mindenféle egyéb legelsőrendű
gépek és eszközök.

10125

A gyümölcsfák és kerti vetemények műtrágyázása

Irta:

Grabner Emil

az Országos Növénynevelési Intézet vezetője.

64 oldal, 26 képpel.

Ára 2 korona.

A gyümölcsfatermelés, különösen pedig a zöldségtermesztés ma már egy rendkívül nagy fontosságú mezőgazdasági ággá fejlődte ki magát, a midőn nemcsak a házak mellett lévő kis kertekben, hanem szántóföldeken is nagyban termesztik a zöldségféléket, a melylyel nemcsak a magyar városok szükségletét fedezik, de a mellett igen-igen nagy mennyiségben külföldi nagy városok élelmezése céljából vámvonalaink túlra is szállítunk. Nagy fontosságú kérdés tehát különösen a zöldségtermelést, de a gyümölcsfatermelést is jövedelmezőbbé tenni. E mezőgazdasági ágak jövedelmezőbbé tételénél elsőrangú fontossággal bír a talaj minősége, az abban foglalt tápláló anyagok mennyisége. A szükséges tápláló anyag mennyiségét azonban egyedül istállótrágyával csak nagyon kevés gazda tudja megadni annyival is kevésbé, mert az istállótrágya nem tartalmaz minden növényi tápláló anyagból annyit, a minő nagy zöldségtermékek s nagy gyümölcsfatermékek elérésére elegendő volna.

A modern gazda ezért a műtrágyák segítségét is igénybe veszi ma, már annyival is inkább, mert ezeknek segítségével olyan mennyiségű és olyan minőségű tápláló anyagot juttathat a talajba, a minőre és a mennyire az illető talajnak éppen szüksége van s ez által sokaknál nagyobb terméseket és nagyobb jövedelmeket érhet el. Gazdáink javarésze azonban egyáltalán nem tudja, hogy a műtrágyákat használnak lehet alkalmazni a zöldségfélék és a gyümölcsfatermelésénél, még kevésbé tudja hogy milyen módon kell azokat használni. Ennek eredménye, hogy a gyümölcsfákat egyáltalán nem trágyázzák, a kerti vetemények alá pedig csak szerves trágyát adnak, a minők az a következménye azután, hogy sem gyümölcsből sem zöldségfélékből nem elég nagyok a termésátlagok.

A fentebb nevezett kitűnő munkának az a hivatása, hogy szerző saját tapasztalataiból s az ez irányú külföldi és hazai kísérleti eredményeiből rámutasson a műtrágyák hasznos alkalmazására. E nagy gondal összeállított tanulmány hasznos és könnyen érthető utmutatást ad úgy a nagyobb gyümölcsfatermelő és kertészeknek, mint mindazon gazdáknak, a kik kertészkedéssel előszeretettel foglalkoznak s a kiknek kis kertje talán anyagi hasznot nem is nyújt, de örömet okoz az ha szebb, jobb és nagyobb mennyiségű gyümölcsöt képes termelni s a kik tehát a czélszerűen és helyesen alkalmazott műtrágyákkal éppen úgy érhetnek el az eddiginél jóval nagyobb termés átlagokat, mint a kereskedelmi kertészek nagyobb jövedelmet.

A műtrágyák jövedelmezőségéhez a megajtott számos kísérlet folytán semmi kétség nem fér, a siker csupán attól függ, hogy ezen trágyákat természetüknek megfelelő módon alkalmazzuk, a mit mindenki könnyen megtanulhat a ki e füzetet átolvassa, a mely nélkülözhetetlen lesz ezentúl minden kertész könyvtárában.

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-t. gazdasági szakkönyv-kereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Ha „Forhin“-nal permetez,

I-SZÖR
kevesebb
a gond,

II-SZÖR
kevesebb
a munka,

III-SZÖR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a **bordói keverék**
sokszorta megjavított

kész állapotban!

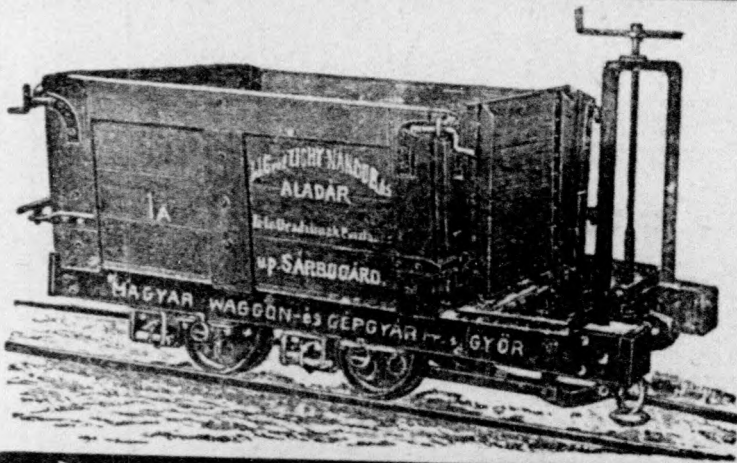
Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!
Bármily harmatnál permetezhet vele. — Semmi
üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat!

Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett

rézkénport és bordói port is.

Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

„FORHIN“ gyártól, Budapest,
VI., Váci-ut 93.

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sínek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskeny-
vágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása **új és**
használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR
keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály

Budapest, V., Váci-körut 32.

KÖSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉPGYÁR R.-T. BAJA

Központi iroda: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

A Kőszei-féle szab. motoros talajművelőgép bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb föld-
munka, aminőt eddig csak
a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával
vetés alá ideálisan kész a
talaj.
3. Ideális trágya-alászán-
tás; feleannyi trágyával
ugyanoly eredmény, mint
az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsó b és
100%-kal jobb talajmunka,
mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag
kikel utána.
7. Legalább 30—50%-kal nagyobb terméshozam (voltak
1910-ben 100%-os terméstöbbletek is).
8. Őrlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére
kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan
dolgozó és munkájában **felülmúlhatatlan talajművelőgép.**

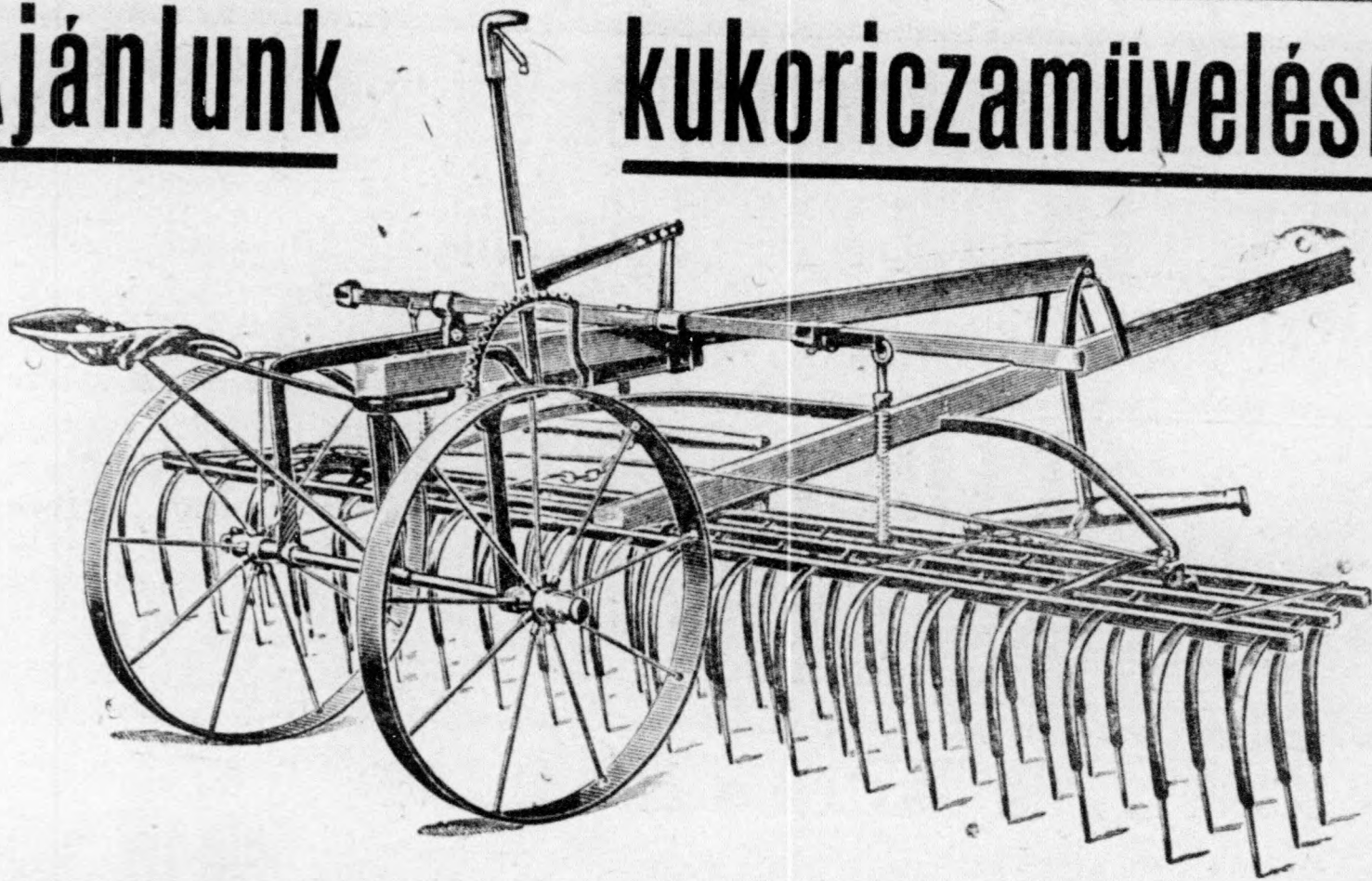
Referenciák: Gr. Széchényi Emil Vajszka, gróf Hunyady
József Kéthely, gr. Wenck-
heim Frigyes Pta-Szöllős,
báró Bánffy Ferencz Kará-
csonyfalva, Máár Zoltán
Alattyan, Rakovszky Antal
Kocsóc, Epstein Sándor
Jászkarajenő, Szintay Ká-
mán Érendred, Zathu-
reczky Károly, Hangács,
Razgha Ernő Hontkiskér,
Pannonhalmi főapátság Kis-
megyer, Buttykay László Mi-
kola, Kohner Alfréd Mun-
kács, báró Sennyey Béla

Bély, gróf Degenfeld József Szirma, dr. Mesterházy Ernő
Nagygeresd, dr. Goszthony Mihály Elárdibükk, gr. Pejacsevics
Tivadar Nasicze, M. kir. állami ménesbirtok Babolna, Gazd.
Akadémia Debreczen, gr. Serényi Béla Putnok stb.

Szabadalmazva az összes államokban.
Német-, Orosz- és Franciaország, Ro-
mánia, Egyiptom, Kanada, Argentína és
Chile részére gyártási engedély adva

Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.

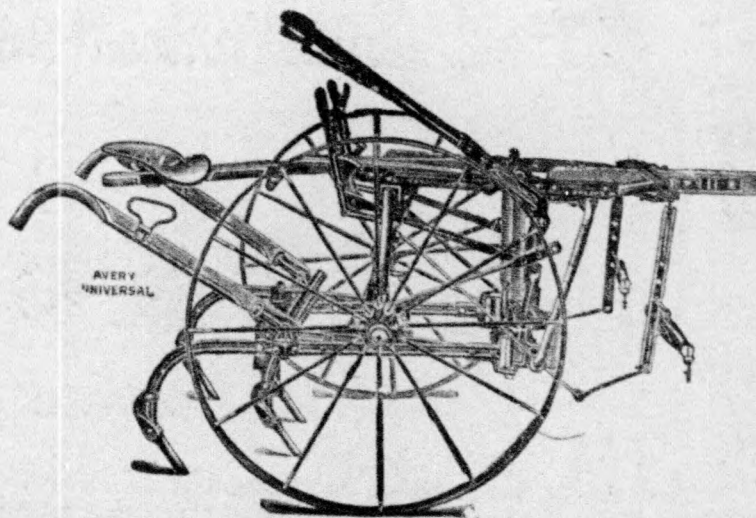
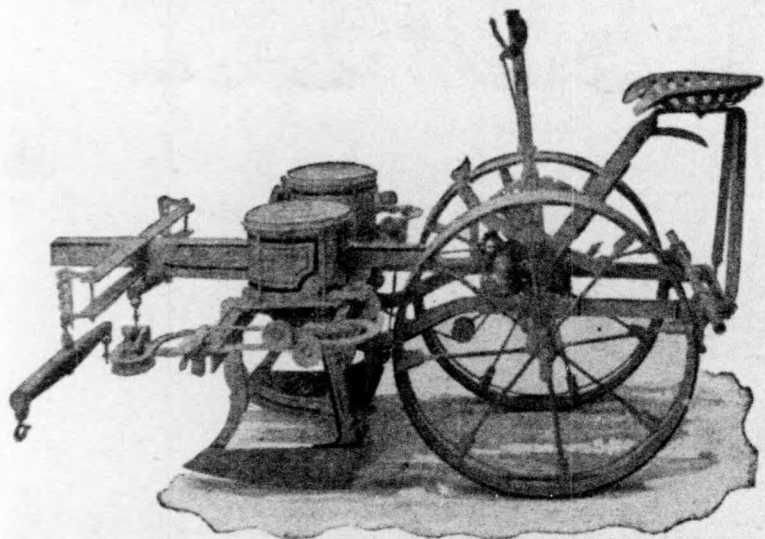
Ajánlunk kukoriczaművelésre.

„Junior Weeder”-eket, mely nemcsak a fiatal kukoricza, hanem minden zsegenövény **legtökéletesebb művelő eszköze.** Fellazítja a kérget, porhanyón tartja a talajt, irtja a gyomot, konzerválja a nedvességet. **Munkateljesítése napi 20—25 hold.** Minden gazdaságban nélkülözhetetlen.

Avery „Junior Planter” kukoricza négyzetbeültetőgépeket, melyekből **ezernél több** van már hazánkban használatban. A legszolidabb, legmegbízhatóbb **négyzetvetőgép.** Végtelen egyszerű kezelés!

Avery „Junior Kultivátor” kukoricza-kapálókat, „Plantage”-jegyű fogatos sorművelőket, a leg-tökéletesebb kivitelben. Eme eszközök alkalmazásával **félköltség** mellett **dupla-termést** érhet el.

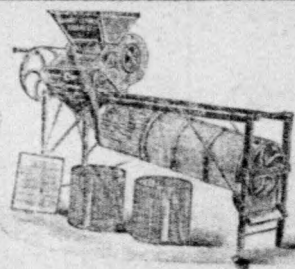
Bächer Rudolf—Melichár Ferencz

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Uzafeller
1912/33. szám.
1251-1254. lap.
11. kö-

Uj és egyszer használt **zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás,**
kézi, manilla és Eagle aratógép kévekötözők kartellen kívül.
NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. Táviratczim NAGELA.
 ::: Telefon 35—92. :::

STAHEL ÉS LENNER

TRIEUR- ÉS LEMEZ-LYUKASZTOGYÁR
**BUDAPEST, VI., ANGYAL-
 FÖLD, ORSZÁGBIRÓ-U. 44/46.**

AJANLJUK: Trieurjeinket, maróit vagy
 sajtolt hengervezelekkel, minden gabona
 tisztítására. :: 5 kg. nyerstehermenny bekül-
 dése mellett különleges trieurt készitünk.

Törökrosták és mindenféle gőzsepiológép-
 aziták, zink-, vas- vagy acél-lemezből.
 Trieur-javítások mindenkör azonnal és
 legolcsóbb árak mellett eszközölitnek.

Répa és szőlőpermetezésnél egyaránt kitünő szolgálatot tesz a
HAIZLER-féle „TEMPUS” permeszórócsó,

mely minden háti permetezőre felszerelhető. Munkaképessége kisebb fogatos per-
 metezővel vetekedik, mert egyszerre négy sor répát lehet vele permetezni. Szintugy kitü-
 nően alkalmazható a szőlő lombjának permetezésénél alulról felfelé, amint azt ujabban előirják!

Ára 18 korona. 5492 Tessék ismertető füzetet kérni! Előjegyzéseket elfogad a

Borászati Lapok szerkesztősége, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

ÁLTALÁNOS SZEKÉRGYÁR, GALGÓCZ

Gazdasági szeker

és

szekérkerék

osztálya.

**Készitmények: Gazdasági szekerek
 és szekerkerékek. Legjobb anyag.
 Legelsőrendű kivitel ::: Legolcsóbb
 árak. Azonnali szállitás**

Mindennemü felvilágositással szivesen szolgál a
Szekérgyári Vezérképviselőt
Budapest, VII., Akácza-utca 20.

Lovak keheessége azonnal gyógyítható „Vergotinine”-vel

VELPRY, Billancourt, sur Seine.

Több ezer elismerőlevél.

Ára üvegenként K 7.15.

25% engedmény állatorvosoknak.

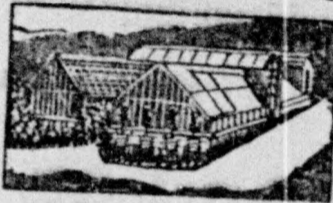
Raktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI., Király-utca 12.

905

Télikertek, pálma- és növényházak

HÖNTSCH ÉS TÁRSA
DREZDA, Niedersedlitz

Budapest, VIII., Eszterházy-utca 20.
Legmagasabb érmek és kitüntetések.

Uj szabadalmazott berendezések
Mindenféle rendszerű fűtések első-
rangú kivitelben.

A kontinens legnagyobb szelgyára növényházak, fűtési berendezések kivitelére és kertészeti eszközök gyártására 400 munkás. —
Iktatás prospektus és katalógus díjmentesen.

SIGNER F. ÉS R. MÉRNÖKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT

Budapest, V., Perczel Mór-utca 1. szám (Szabadság-
tér sarkán).
Telefon: 63—01.

Sürgőnyezim: „Konnektor”.

Alapítva 1903-ban.

Specialitások: Villanyvilágítási, erőátviteli
és szivattyutelepek gaz-
daságok és kastélyok szá-
mára, „Bavaria” és „Refor-
mátor” motorok benzin-,
szivógáz- és nyersolajüzemre.

Néhány referenzia:
Turonyi Biedermann Ottó, Mozsán,
Szentmiklóson, Bükkfán, Endrőzön és
Kárászán 5 berendezés.
Gr. Tisza István, Geszten, Gyantén, Sarkad-
Keresztúron és Varsányhelyen 4 berend.
Lovag dr. Floch-Reyhersberg Alfréd, Gödön
és Sződrákoson 4 berendezés.
Váczi püspöki uradalom, Magyaroson és
Cselétén 3 berendezés.
Csáki Géza Gyula, Csákon 2 berendezés.
Kállay Béni, Nógrádberczel.
Gróf Almásy Dénes, Sarkad.
Bleuer Jenő, Ibrány.
Dr. visontai Korách László, Vámosgyörk.
Zuckermann Arnold, Nyírlövő.
Gróf Dessewffy Miklós, Vencsellő.
Bezerédi Bezerédi Andor, Menfő.
Gróf Bréda Viktor, Lőkősháza.
Ibrányi Mihály, Galgagyörk.
Gróf Keglevich István, Ipolykürt.
Bajcsai Belleczay Tibor, Fiter-puszta.
Ifj. gróf Csáky Gyula, Szendrő.
Segesváry Odón, Domony.
Kakucsi Liebner József, Inárokakucs.
Baró Eöhus László, Lussinpiccolo.
Nadányi Miklós, Feketegyörös.

H. HAUPTNER

világhírű berlini műszergyáros gyártmányai. ~ ~ ~ ~ ~
Az 1910. évi buenos-airesi világkiállításon „Grand Prix”-vel kitüntetve.
Az 1910. évi brüsszeli világkiállításon versenyen kívüli jury-tag. ~ ~

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

7053. sz. **BORJUSZOPTATÓ**

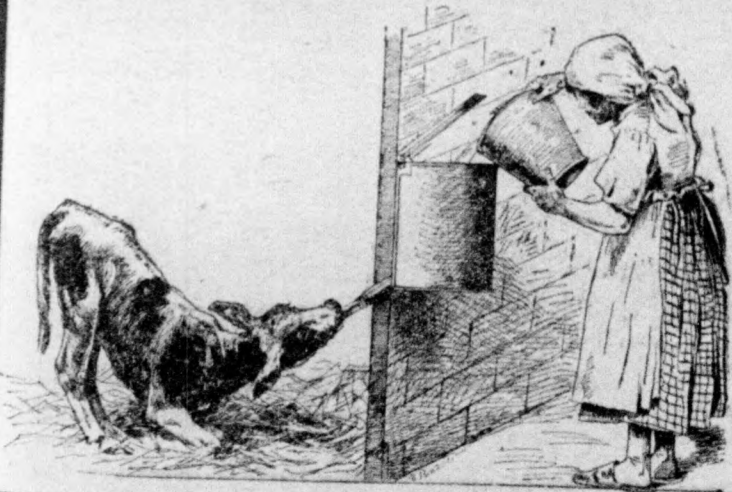
legújabb modell.

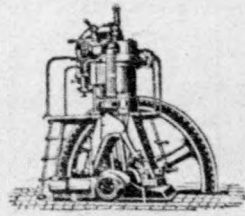
Maga a borjuszoptató voltaképpen zománczott edény fafedővel s ujdonsága a meg-
erősítés módjában nyilvánul. Az edényt ugyanis fafalra akasztjuk, melynek egy
nyílásán a gummieset keresztül vezetjük. Ezáltal elérjük azt, hogy a fiatal mak-
rancoskodó állat pusztán a csecsohoz férhet s az edény feldöntése vagy a tej kiöm-
lése eleve ki van zárva. Ha az edényt megfelelő magasságban erősítjük fel, könny-
szerítjük ezáltal a borjut, hogy miként az anyatőgyről, táplálékát tőrdelpelve vegye
magához. S miután ily helyzetben a borju kénytelen nyugodtan viselkedni, azáltal
is nagyobb mérvű gyarapodást érünk el az állatnál.

7050. sz. Borjuszoptató ára K 11-10
Tartalék gummieset hozzá darabonként K 1-30
Ugyanez fadugóval darabonként K 1-30

Kaphatók a magyarországi vezérképviselő

GEITNER és RAUSCH cégnél Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 8/R. sz.

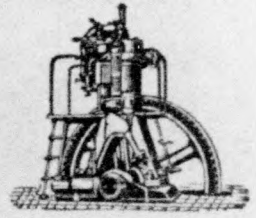
LANGEN és WOLF

BUDAPEST, VI. VÁCZI KÖRÜT 59.

EREDETI

OTTO MOTOROK

A legutóbbi budapesti gépkiallításán motoraink a legmagasabb elismerésben részesültek és aranyéremmel lettek kitüntetve.

Pajzs Gyula rácalmási gazdaságában
(Fejér megye) eladó több elsőrendű törzs-
könyvezett telivér simmenthali

tenyészbika.

5636

Eladó nagyságos GENCSY FERENCZ ur szakolyikerti
(u. p. és vasutállomás Nyíradony, Szabolcs megye)
uradalmában hatvan métermázsa

napraforgóolaj.

Venni szándékozók forduljanak HAUER SÁNDOR jószágigaz-
gatóhoz, BALASSAGYARMAT, Andrásy-ut 6. 5591

A cukorrépa kártékony rovarainak irtására legalkalmasabb a
Brand-féle szab. 6 soros autó-permetező és a Brand-féle szab. földi bolhafogó.

Brand-féle 6 soros répapermetező.

Vezérképviselő:

Kann és Heller

Budapest,

V., Váci-körút 62.

Brand-féle
földi bolhafogó.

5578

Hofherr-Schranz és Clayton-Shuttleworth R.-T.

Budapest, VI. ker., Váci-körút 57. szám.

Magyar gépgyári művek Kispesten.

Ajánlják legújabb
szerkezetű gazda-
sági gépeiket, ugy-
mint:

gőzmozgonyokat,

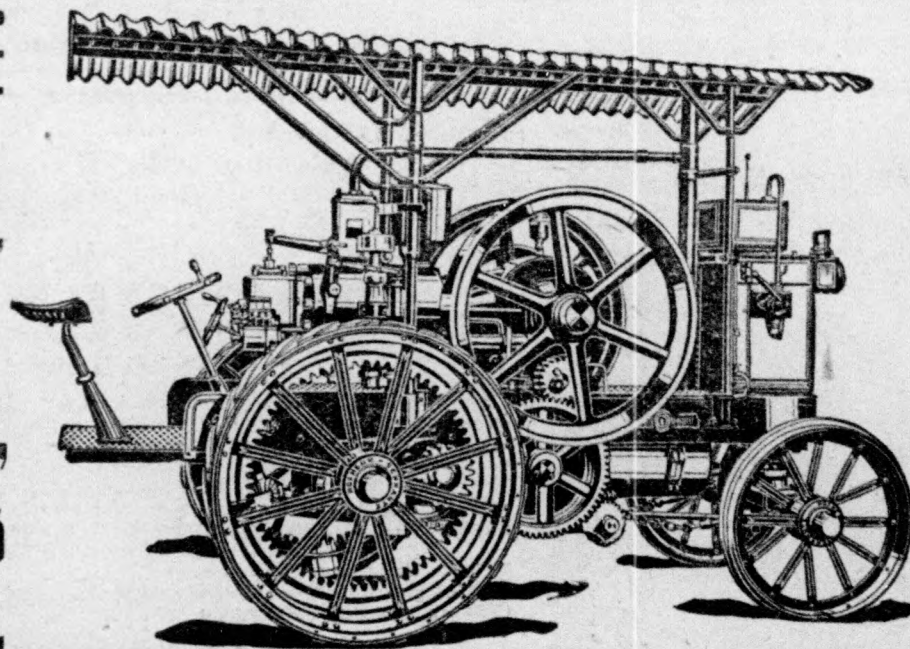
benzin-

lokomobilokat,

gőz- és magánjáró

utimozgonyokat,

mint egyéb gazdasági gépeket a legtekélyesebb kivitelben.

továbbá legújabb
szerkezetű

gőzcséplőgépeket

1912-es új minta!

szalmakazalozókat

emelőmagasság
7, 8 és 11 méter,

lőherefejtőgépeket

egyszerű és kom-
binált szerkezettel,

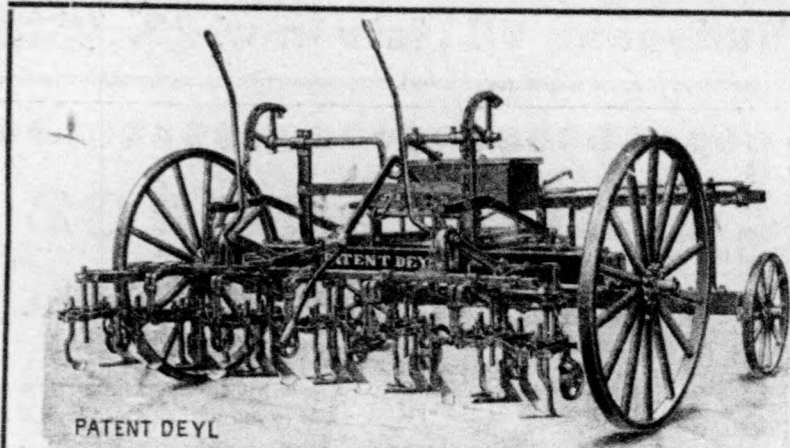
szalmasajtókat

önműködő kötőzkészülék-
kel és kézikötéssel, vala-

Részletes árajegyzékek és ajánlatok kívánatra ingyen és bérmentve.

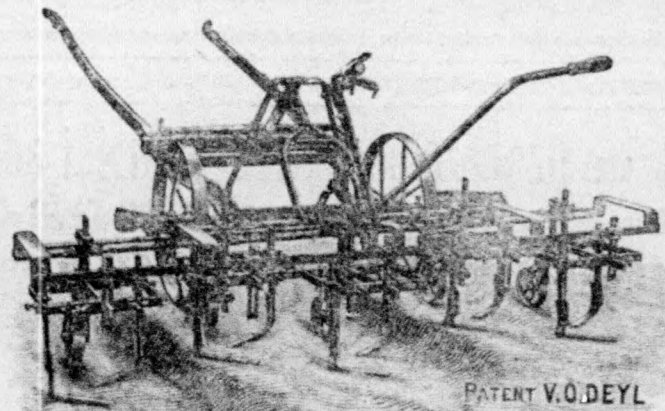
„DEYL”

szabadalmazott **automatikus kapálógépei.**

PATENT DEYL

Négykerekű, egypár igavonó részére,
5-8-soros előkormányval.

PATENT V.O. DEYL

Kétkerekű, egy igavonó részére,
2-5-soros, villaruddal.

Vélemények:

5583

Hidaskürt, 1911 június 13-án.

Indítva érzem magam, a gazdaközönség javára, a következőket tudatni az önöktől vett Deyl-féle répakapálógépről.

A gép más elsőrangú cégek kapálógépei mellett dolgozott és ezen gép megérdemli az elsőbbséget minden más gép felett könnyű járása és munkájának kitűnősége miatt, jobban feldolgozza a talajt, mint azt a munkások teszik és kívánom, hogy a gép mielőbb elterjedjen, mert az a mostani szociális viszonyoknál a gazdáknak előnyére válik.

Teljes tisztelettel:
Pollák Lipót s. k.
nagybérlet.

Szomszédaimnál is van kapáló gép, de a Deyl-félenek még az is előnye a másik felett, hogy egyenlőtlen talajnál is kitűnően használható, amennyiben nem siklik el a földszinén, hanem a gödröket is megkapálja.

Tisztelettel:
Vogl József s. k.,
nagybérlet.

Szabad.
kapáló
gép.

Bórsosgyőr, 1911 augusztus 11 én.

Becses tudomásukra kell hoznom, hogy a két drb Deyl-féle kapáló gép oly jónak bizonyult, nem bántam meg, hogy megvettem, mert répám egy részét tisztán azzal munkáltam meg, leszámítva a sorok egyezését.

Alig bujt ki a répa, már megkezdtem a kapálást a géppel. Könnyen kezelhető és elég gyors munkát végez.

Szabad. autom. chifalétremszóró, melylyel chif, őrlés nélkül szórható. Kapható: 2 sorosan t ligalakban, egy igavonó részére 3-8-sorosig.

Pta-Simon, 1911 nov. 11.

Örömmel értesítem t. czimet, hogy az ez évben önöknél rendelt szab. Deyl-féle autom. egytetemes kapálógéppel minden tekintetben meg vagyok elégedve, úgy könnyű járása, mint kifogástalan munkája a gazdát teljesen kielégíti és a többi egytetemes kapálógépekkel a versenyt diadallal állja ki.

Ezen géppel t. czim a gazdáknak teljesen megfelelő jó gépet bocsájított rendelkezésükre, amiért t. czimet csak dicséret és elismerés érheti.

Teljes tisztelettel:
Dr. Pátkai Dániel,
Simon és Bentai Gazdaság:
Kajzár Sándor s. k.,
intéző.

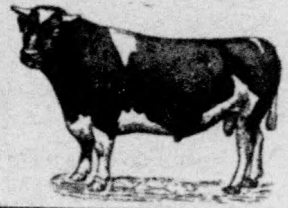
Seidler és Társa
POZSONY.

Uozfeller
1912/33. szám.
1251-1254. lap.
11. kö-

Eredeti frieslandi marhák

részben importáltak, részben beltenyésztésűek **eladók** kedvező feltételek mellett.

Szécsény-kovácsi-i gazdaságban:

(posta: Húgyag, állomás: Órhalom)

30 darab fajtisza Kelet-frieslandi tehén,
100 darab fajtisza Kelet-frieslandi féléves üsző,
100 darab fajtisza Kelet-frieslandi éves üsző,
50 darab fajtisza Kelet-frieslandi befolyatott üsző,
20 darab fajtisza Kelet-frieslandi tenyészbika.

Szíves érdeklődés esetén bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

Párkányi gazdaságban:

(állomás: Párkány-Nána)

5676

110 darab fajtisza Kelet-frieslandi borjas és hasas tehén,
15 darab fajtisza Kelet-frieslandi előhasi üsző,
5 darab fajtisza Kelet-frieslandi tenyészbika.

Goldmann József, Budapest, VII., István-ut 23. Telefon 55-65.

10%, azaz tizszázalék díjvisszatérítést ad a Gazuák Biztosító Szövetkezete

mindazon biztosított tagjainak, kik 1911. évben akár egy, akár több évre nála jégkár ellen biztosítottak, ha 1912. évben ismét a Szövetkezetnél fognak jégkár ellen biztosítani.

Igazgatóság: Budapesten, VIII., Baross-utca 10.

Vezérképviselőségek: Arad, Budapest, Brassó, Debreczen, Kaposvár, Késmárk, Karlóca, Kolozsvár, Komárom, Losonc, Miskolc, Nagybeszterek, Pozsony, Szeged, Szekesfehervár, Temesvár.

Főképviselők: Békéscsaba, Dioszentmárton, Eger, Homonna, Ipolyág, Kassa, Kovászna, Kapuvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Nyiregyháza, Papa, Pécs, Szabadka, Szombathely, Szekszárd, Tapocsa, Veszprém, Zombor, ahol bővebb felvilágosítások kaphatók és biztosítási ajánlatok benyújthatók.

Nagy Ignác

pínczefelszerelési cikkek üzlete

Budapest, VII., Károly-körút 9.

Saját palaczkkupakgyár:

NAGY és WATZKE

PINGGAU — STIRIA

5297

Palaczkkupakok, sörös- és borospalaczkok, parafadugók, bortömlők, borszivattyúk, szűrőgépek stb.

TELEFONSZÁM: 18-64. ALAPITTATOTT: 1884.

Szánt, csépel, vontat

a modern gazdálkodás univerzális hajtóereje

Lux magánjáró

szerkezete, kezelése egyszerű, üzeme megbízható, olcsó, munkája kifogástalan.

Számos referenzia!

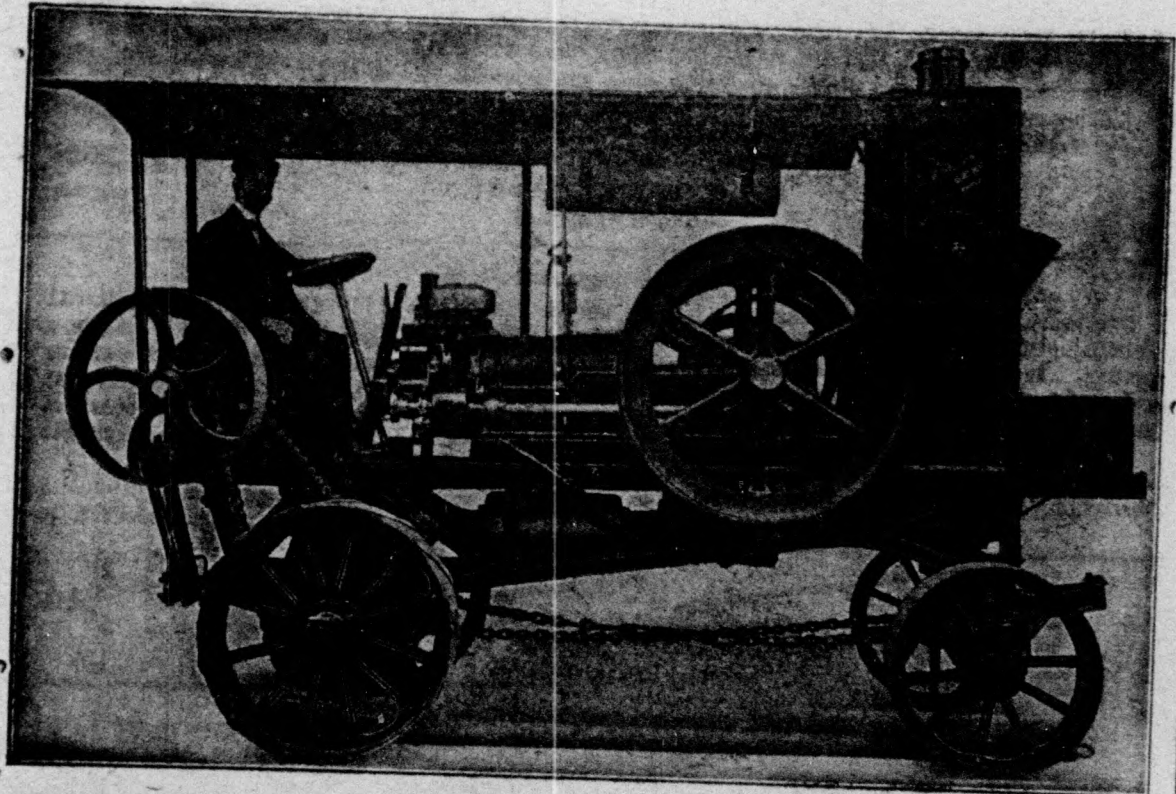
Kényelmes fizetési feltételek!

A vételár törlesztése az üzemmegtakarítás összegével történik.

Teljes szavatosság!

Benzin-lokomobilok, stabil-motorok

nyersolaj-, szivógáz-, benzinüzemre.

KORÁNYI VIKTOR CZÉG Budapest, VI. kerület, Liszt Ferenc-tér 9. sz.

Alaptőke 3 millió kor.

A Budapesti Kereskedők Bankja Motorvállalata.

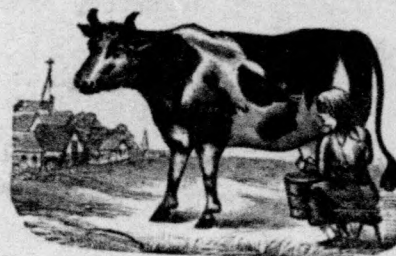
Alaptőke 3 millió kor.

Figyelmeztetés!

Az utóbbi 6 hónap alatt körülbelül 1000 darab ostfriesi, clevelandi (Alsó-Rajnavidék)

tehenet, üszőt és tenyészbikát szállítottunk Magyarországra. Az első és legnagyobb uradalmak és nagybirtokosok szükségletüket legnagyobb részt nálunk fedezik a legteljesebb megelégedésre. Ajánlunk 1912 augusztus, szept. és október havi szállításra

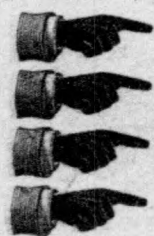

**eredeti ostfriesi
és clevelandi** (Alsó-
Rajnavidék)

hasas teheneket, üszőket, tenyészbikákat

Magyarország bármely vasuti állomására kilószámra a vagonból élősúly szerint, fuvar-, vám- és hibamentesen.

**D. Stoppelmann & H. van Zand
Winschoten-ből (Hollandia).**

Jelenleg Budapesten, Royal-szálloda, ahol **8 napig maradunk** s személyesen tárgyalást óhajtunk. :: Előleges bejelentést német nyelven kérünk. ::

Megjegyezzük, hogy Németországban sokféle fekete-tarka szarvasmarhát tenyésztenek és figyelmeztetjük a t. gazdaközönseget, hogy Ostfrieslandból szállításnál nagyon vigyázzanak arra, hogy az állatok bizonylata a kerületi állatorvos és az előljárásság által láttamozva legyen.

113/5. 912. sz.

Árverési hirdetmény.

A kalocsai érsekségi jóságigazgatóság Pest megye Harta községéhez tartozó Harta-Szentkirály nevű birtokának 12 — esetleg több — évre leendő haszonbérbeadására

folyó évi május hó 14-én d. e. 10 órakor

Kalocsán a jóságigazgatósági irodában megtartandó zárt írásbeli árverésre versenytárgyalást hirdet.

A haszonbérbeadandó birtok területe 7775²⁸/₁₆₀₀ katasztrális hold, melyből mintegy 4100 hold szántó-föld, a többi — 334²⁸/₁₆₀₀ katasztrális hold földadó alá nem eső terület kivételével — rét, illetve legnagyobb-részt legelő.

A bérlet kezdődik 1914. évi január hó 1-én. Az árverési és szerződési feltételek, illetve a kötendő szerződés szövege bérleti szándékozónak kívánatra megküldetik.

Kalocsa, 1912. évi márczius hó 25.

Kalocsai érsekségi jóságigazgatóság.

5618

Szőlőoltvány**mélyen leszállított áron!**

Tulnagy készlet folytán körülbelül 150.000 drb Rip. Port. alanyu I. oszt. gyökeres fásoltványa legkitűnőbb bor és csemege-szőlőfajokban mélyen leszállított áron kerül telepünkről azonnali szállítással eladásra.

A borfajok ezre 150 korona.

A csemegefajok ezre 160 korona.

Ugyancsak eladunk körülbelül 50.000 darab egy-éves gyökeres I. osztályu Ripária Portális vesszőt ezrenként 32 korona árban. Megrendelések a vételár 1/4 részének előleges beküldése mellett, közvetlen hozzánk intézendők.

Badacsony-Szentgyörgyhegyi
:: szőlőoltványtelep ::

Tapolcza (Balatonvidék). Interurbán telefon 83. sz.

Tessék a pontos címre figyelni!

5648

Telefonszám: 72-46.

Sürgőnyezim: Alternó.

GANZ-FÉLE VILLAMOSSÁGI R.-T.
BUDAPEST, II., LÖVŐHÁZ-U. 39.
VÁROSI ÜZLET: IV., KORONAHERCZEG-U. 5.

Elektromos cséplő-berendezések.

Nagy gazdaságok teljes elektromos berendezése.

Központi telep, elosztóhálózat, motorok, iparvasutak.

GANZ ÉS TÁRSA—DANUBIUS **gép-, waggon- és hajó-gyár részvénytársaság**
Budapest, X. ker., Kőbányai-ut 31. szám.

5378

Vétel

Veszek

szénát és szalmát

minden mennyiségben; szállítom préselve és fuvarmentesen minden vasúti állomásra

Böhm Arnold

takarmánygyártó

Budapest, VI. ker., Hegedűs-

Sándor-utca 23. szám.

Telefon 141-80. 890

Földbirtokot,

fővárosi házat, telket veszek és földbirtokosokat finanszírozok. **LEVAI G., Budapest, VII. ker., Lövöldetér 2 a II. em. 17. ajtó.**

Bérlés

Dunántúl egy 800 holdas bérlési keret keresek jó szántóföldet, épületeket és bérleti lakással azonnali vagy évi átvételre. Ügynökök kérésre. A cím a kiadóhatalma sárva. „H. G. 1273” jellegre. 1273

Bérlés, 1000 hold körüli, nagy része szántó és rét, vasúthoz és városnak közel, október elsejére keresetlik. Ajánlatok „Október 83482” alatt Schwarz József hirdetésébe, Budapest, Andrásy-ut 7. kőldendők. 1386

100 holdas bérlési keret keresek urilakással, parkban hol folyóvíz és rét legyen, Budapesthez 50 kilométeren belül, ne tanyán. Doly, Budapest, Kolumbus-u. 28. 1411

Atadó 110 és Monor között fekvő 220 m. hold kiadó minőségű föld bérlése, október 1-re. Kárpáthy Ferencz Monor. 1410

Valódi nemesített torma-dugvány

legolcsóbb napi árban kapható a **Makói Hagymarészvénytársaságnál, Makón**

Takarmányrépamag!

Néhai gróf Pálffy János hagyatékához tartozó Pozsony vm. Szárazpatak intézőségi kerületében 6 métermázsas sárgabogyó kg.-ként 2.10 korona, Alsónyárasd intézőségi kerületében pedig 12 métermázsas oberdorfi sárga kg.-ként 2.40 kor., kiváló minőségű répa vetőmag, míg a készlet tart, eladó. Vételár beküldése ellenében 5 kilón felül bármely mennyiségben a megrendelést közvetlenül az illető uradalmi intézőség eszközli. **Központi iroda Pozsony, Szilágyi Dezső-utca 21.** 5639

Ócskavasat

és fémeket az ország minden részében a legmagasabb napi árak mellett

vásárolok

ABELES EMIL
Budapest, V., Váci-ut 14.

Telefon 24-41. Sürgőnyezim: Barsel, Budapest. 5158

Nyílt levél a tisztelt földbirtokos urakhoz!

Budapest, 1912 április 7-én.

Tekintettel arra, hogy földbirtokot venni szándékozók nagy bizalommal viseltetnek iródom iránt és vételi megbízásaikkal tömegesen keresnek fel, tisztelettel felkérem a tisztelt eladó urakat, hogy birtokuk eladásával — saját érdekükben is — iródomat megbízni sziveskedjenek. Kiváló tisztelettel:

röjtöki Bauer Antal, Budapest, VIII., Baross-utca 4. sz.

Telefon: 165-66.

Istállók és magtárak részére

tüzmentes **sodronybetétes üveg** **melegágyi üvegtábla** **minden vastagságban.**

Állandóan raktáron van:

Táblaüveg minden vastagságban. 1440

Tetőüveg (reczés, bordázott).

Angol ornamentüveg fehér és színes.

Patent Falkonnier üvegtábla.

Tetőcserepek.

Egyszerű és duplavastag **foncsorozott tükör.**

Átlátszó tükörüveg.

Üvegvágó gyémántok.

Ablaktapasz (kitt).

Árajánlattal és **IFJ. WEISS GYULA** tábla- és tükörüveg
bővebb felvilágosítással szolgál: **Budapest, V., Vadász-u. 29.**

514/1911. sz. a., f., e., sc., d.

5668

Földbirtok és malomhaszonélvleti hirdetmény.

Alulírott igazgató-választmány irodájában Naszódon, 1912. évi július hó 10-én délután 4 órakor a naszódvidéki központi ösztöndíjalap tulajdonát képező következő csicsekereszturi (Szolnok-Doboka vármegyében) ingatlanoknak 12 évre (1913—1925.) haszonbérbeadása iránt zárt írásbeli ajánlatokkal árverés fog megtartatni és pedig:

1. A csicsekereszturi 124. sz. telekjegyzőkönyben A+1-3, 6-14, 17-19, 21-51 rendszám alatt foglalt ingatlanok és pedig:
 - a) belső házhely, udvar és kert, 9 hold 1547 négyzetes öl.
 - b) 140 hold 875 négyzetes öl szántóföld, az 1912. évbeli 100 nagyvékás őszi buzavetéssel;
 - c) kaszáló 55 hold 971 négyzetes öl;
 - d) 4 holdnyi szőlőhely, melynek művelése megszüntetett;
 - e) legelő 187 hold 1383 négyzetes öl;
 - f) terméketlen föld, 35 hold 1523 négyzetes öl; lakházak, gazdasági épületekkel;
 - g) a csicsekereszturi 2., 14., 19., 39., 55., 66., 67., 68., 75., 85., 106., 129., 137., 138. és 139. számú telekjegyzőkönyvben bejegyzett 15 curialista, kik közül 14 köteles évenként 90 tenyeres napszámot, egy pedig 90 ökrös napszámot szolgálni saját élelmén, hasonlóképpen 10 csicsekereszturi lakos, kik az alappal szerződési viszonyban állanak és öt 90-90 tenyeres napszámot, mások kevesebbet is szolgálnak és más munkát végeznek;
 - h) a vadászati és halászati jogok.

A kikéltési ár mint évi haszonbér 10.000 K-ában van megállapítva. 2. Ötkövű lésztelőmalom a hozzá tartozó és a 124. számú telekjegyzőkönyvben 185., 186., 187. és 188. helyrajzi szám alatt felvett ingatlanokkal.

A kikéltési ár mint évi haszonbér 2000 K-ában van megállapítva. A zárt írásbeli ajánlatokhoz bánatpénzül a kikéltési ár 10%-át készpénzben esatolandó. Ajánlattevő ajánlatában tartozik nyilatkozni, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti. Az árverési és szerződési feltételek az alapok irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A naszódvidéki közp. iskola és ösztöndíjalapok igazgató választmányától.

Naszódon, 1912. évi április hó 4-én.

Elnök **Dr. D. Ciuta** s. k. Titkár: **Dr. Simon Nestor** s. k.

Bérbeadási hirdetmény.

Kk. báró Csávossy József és Endre tulajdonát képező papdi (vasutállomás Csene, Torontál megye) uradalomhoz tartozó mintegy

1650 kat. hold terjedelmű ingatlant a rajta lévő gazdasági épületekkel

együtt f. évi október 1-től számított 6 évi időtartamra **bérbeadó.** A bérleti ingatlanon lévő élő és holtfelszerelés készpénzzel megváltandó. Az ingatlan az írásban beadandó ajánlat szerint egy tagban vagy részletekben is bérbeadatik. Az ingatlanok a helyszínen megtekinthetők, a vonatkozó leltár alulírott irodájában betekintésre rendelkezésre áll. A félévi bérösszeg a bérlet óvadékaul a szerződéskötéskor gyámi letétbe helyezendő. Az írásbeli bérleti ajánlat f. évi április hó 16-ig bezárólag alulírottnál nyújtandó be. A bérleti szerződés bérbeadóra gyámhatósági jóváhagyás után, bérlore az ajánlat megvételével kötelező. Budapest, 1912. évi április hó.

Dr. Szöke Gyula ügyvéd,

Budapest, IV., Papnövelde-utca I. sz.,

mint kk. báró Csávossy József és Endre gyámjának báró Gerliczy Ferencnek gyámhatóságilag jóváhagyott megbízottja.

5665

Földbirtokosok

pénzügyeit, áruszükségletét ellátja, — jelzálog kölcsönöket, birtokok eladását, vételét és bérletét a legsikeresebben és legrövidebb idő alatt közvetíti, megbízásokat úgy az áru, mint az értéktárgyokra elfogad :

Földes és Kabdebó
bankháza

BUDAPEST, V.,
Váci-körút 76. sz.

Eladás

ZISKA JÓZSEF
néada **HÓSTÉLY GYÖRGY**
mérleggyáros.
Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47.
Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérleget, tisztes és szakszerű, valamint gazdasági szerű, hűd és marhamérlegű. A budapesti, sumol és győri gabonaföldesek szállítója, ugyancsak szaktalan nagy gabonát és uradalmat szállítja. Árjegyzék bérmentve.
Használt mérlegek becsületesebbek és kaphatók, meghibászt állapotban. Javítások elfogadottak és pontosan szabványosítottak. Kivételre utasítások is kitérő szerű. 660

Ahol kalapjaink ninesenek,

kérje ingyen és bérmentve legújabb nagy képes árjegyzékünket.
Josef Pichler & Sohne
cs. és kir. udv. kalapgyárosok
Graz, Körösistrasse 7. 5332

Szénát, szalmát,

Luczernát, lóherét és zabos búkkönyt **veszek és eladok** bármily nagy mennyiségben, felpréseléses modern ló- és gősprésem adom. Ajánlatok :
Schreier Béla
takarmánynagykereskedő
Budapest, Népszínház-utca 33. Telefon 22-57.

Minden kétséget kizáróan a szerkezeti tökéletesség és gazdaságosság legmagasabb fokán álló benzinkomoblok, oszlopkészletek, fekvőleges benzín- és nyersolajmotorok, Diesel-motorok szivógépek, továbbá a hirtveves szab.

"Kinosem"

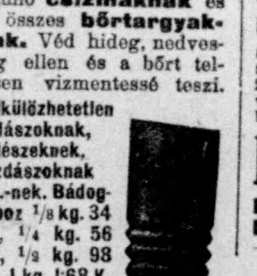
vetőgépek, erőhajtású motorok, lóheréjű gépek és minden egyéb gazdasági gépek legolcsóbb bevásárlási forrása :
Szücs Ödön
mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi vállalatnál,
Budapest, VI., Nagymező-utca 66. sz.
Árjegyzékkel, prospektusokkal és költségelírásokkal kívánja a ingyen szolgálni. 1478

A legkiválóbb fajta nemesített gyümölcsfák

kaphatók
Hoffmann Ignác
Szeged
ujszegedi 50 kat. hold területen levő gyümölcsfaiskolájában. 118
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

CZERNY-féle UNIVERSAL bőrkenőcs

kittinó csizmáknak és az összes bőrtárgyaknak. Véd hideg, nedvesség ellen és a bőrt teljesen vízmentessé teszi.
Nélkülözhetetlen vadászoknak, erdészeknek, gazdaságoknak stb.-nek. Bádogdoboz 1/2 kg. 34 fill., 1/4 kg. 56 fill., 1/8 kg. 98 fill., 1 kg. 168 K.

Nagyobb szükségletnél külön árjegyzék ingyen.
ANTON J. CZERNY, Wien.
Levelezés : XVIII., Carl Ludwigstrasse 2/a. Raktár : I. Maximilianstrasse 9. 1904

Folyékony aluminium-Frico.

Hidegen használható, festésre kész, azonnal száradó, rozsdavédő és diszfestő, állandó ezüstfényű, hőtálló, időjárásnak és nedvességnek ellenálló, fémös hővezető tartalommal, nem oxidáló, nem homályosodó, kiadás (1 kiló 12-14 m² méter kétszeri festésre elegendő) fűtőtestek, gőz- és hűtőcsövek, kémények, motorrészek, rácsok, kályháköpenyek, kályhaajtók, gépek, vas, érc, fa, falazat, üvegfestésére, ugyancsak a ciznőzés pótlására.

Frischauer és Társa
Budapest, VII., Gizella-ut 43.
Telefon 52-70.

Egy millió gyümölcsfa

simá, 100 darab minőség szerint 25 K-tól fáj, körte, dió, gesztenye, őzli és kajszinbarack, cseresznye, szilva stb. darabonként 1 kor. 10 f-lyebb, 100 drb magastörzstű almáfa minőség szerint 25 koronától feljebb. 20.000 drb igen szép dísz és szorfa drb 60 fillér-61 fillér. 2 millió különféle díszbokor 100 darabonként 15 sorosa. 20 millió akác és gladiólia (krisztusövös) csemete 1000 darabonként 12-70 korona. 15 millió erdei csemete : looz, fehérfenyő stb. különbe szép, 7-9 kor., 3-4 éves kosárcsüveg-10lye 1000 drb 15-20 korona. **Fajdarabok és azok tojásait** 20 legértékesebb fajban, valamint vadász- és díszfákhoz és tojások. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen kld.
Gróf Bathány Zsigmond urad. intézősége Csendlak, u. p. Ferenozlak, Vas megye. 8570

Gazdák figyelmébe!

50% olcsóbb mint bármely más világítóanyag a **pyroleum** világitása.
M. K. r. szab. 2821. 1900. A. 1905.
A pyroleum asztalán, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezetett.
Számos elismeréssel nálam bekezdhető. - Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. - Kivételre prospektus ingyen és bérmentve. 9635

DEGEN JAKAB
Budapest, IX. ker., Köszraktár-utca 23.

RATTO
Phosphor-pasta patkányok teljes kipusztítására szakszerűség mellett 1 kor. 2 korona és 4 korona.
DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Váci-körút 6.

Csüdsömört lovknál biztosan gyógyít az „ARBAAX“

3 korona beküldése esetén Jármentve küldi Földes Kelemen pharmacemial laboratoriuma Aradon. 518

Sorfának
utak, megyék mellé, nyilgeyenes erdei nyárfákat szállít
2-3 méter hosszúságban, százat 15. ezret 120 koronáért, ajáncskői Állomásnál gondosan csomagolva,
Molnár Béla, P.-Gortva,
u. p. Ajnácskő. Ültetési idő : márczius hó vége. 1116

Uradalmi
kovácsműhelyekben nélkülözhetetlen szerszámok, u. m. lábbajtasu kovacs-pörölyök és sinfelhuzógépek Állandó raktáron vannak :
KEMÉNY MANÓ
Bpest, V., Rudolf-rakpart 8. 1123

Eladó
arankamemesen termelt nagyiszemű tisztított **Luczernamag,** q-ként 130 koronáért. — **Megvételre kerestetik** 1 vagon **lőbab.** — **Gyapárosi gazdaság,** u. p. Mezőpeterd, Bihar m. 1199

Pompás rózsák
2 aranyéremmel kitüntetve.

Biztos hajtásért és dus virágzásért keszkedünk az árak értékéig.
10 drb magas rózsátó, 2 éves, csak újdonságok — K 20.
10 drb magas rózsátó, 2 éves, régibb legjobb fajták K 16.
10 drb bokorrózsa, 2 éves, csak újdonságok — K 8.
10 drb bokorrózsa, 2 éves, régibb legjobb fajból K 7.
10 drb futórózsa, legszebb fajták — K 7.
10 drb Állanóan virágzó lefűgő balkon növények ládacsakban való előlt-törre, 1-2 ablaknak, gyönyörű ablakdísz — K 5-8
10 drb Chrysantemum, 10 óriási remek faj — K 4.
10 drb Császárszegfü, folyton virágzó pompás faj — K 5.10
20 drb telkemény tollas szegfü, fehér és színt rózsaszín — K 5.
10 drb nemes kaktusz, Dahlia, csak finom faj — K 5.
Szállítás bárholva csomagolással együtt bérmentve, képes főárjegyzék beváltó ültetési utasításokkal ingyen
IFJ. VILK M. FR. és TÁRSA
FEKETEHALON
Brassó megye.

Vesz — elad
szénát, szalmát, mindenféle takarmányokat **vetőmagvakat, terményeket, terményhulladékokat**
GUTFREUND és HERSKOVICS
takarmánynagykereskedők és terménybizományosok.
Budapest, V., Öngyök-u. 17.
Telefon 170-76.
Saját raktár. Lipótvárosi tohorpályásvár, bejárat a Bodor-utazól. Telefon 156-34. 1467

Tökmag.
A szürke indiai mamuth és vörös kínai kereszttezősöböl származó tökmag igen bőtermő és kitűnően eltartható. Magja nálam különként 3 koronáért kapható Tarnai Bertalan földb. Apostag, Pest m. 981

EREDETI V. Vermorel-féle
„Eclair“ Permetező,
„Torpille“ Kénporszóró,
„Excelsior“ Szénkénegező
Brand-féle
Répapermetező,
Boihafogó. 5522
Vezérképviselet :
KANN és HELLER
Budapest, V., Váci-körút 62.

Campbell talajművelési módszerével minden gazdaság meg kell ismerkedni. Az orról szóló szakkönyv 3 kor. 50 fillér előzetes beküldése mellett fűzve, 4 kor. 50 fill. ért köve küldi a Pátria könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Maier Rikárd és Félix
Minostári szállítók
Wien, II., Kaiser Josefstr. 30.
vesznek és eladnak minden állomásnál bármily mennyiségű **szénát, szalmát, burgonyát.**
Préselési sajtai és legmodernebb gősprésszel. — A legnagyobb szolgáltatóképességgel szög. 1290

Vétel

8-10 HP. Lokomobil, 15 évvel ezelőli, éven aluli megvételre kerestetik. Közvetlenül díjaztatnak. Ajánlatok a gép pontos leírásával Rohlik Ferenek, Temešvár, küldendők. 628
Keresek megvételre egy komposztógépet, elevátorral, kislé használtat, legújabb rendszerűt. Saját ajánlatokat kér a gép leírásával, megnevezve hány évig van üzemben, Sárszentmiklósi bértelest. 1387

Buzaszalmát, rozs és árpa szalmát nagyobb mennyiségben keresek megvételre. Ajánlatok Ascher Oskár Wien, II., Praterstrasse 13. 988

Kálai

Sándor és Fia
nagykereskedők
Budapest,
Ul., Király-utca 14. sz.
Telefon 154-76.
Legjutányosabb áron ajánlunk

eredeti északnémetországi **répamagvakat, ólomzárólt luczerna- és lóheremagot stb. gazdasági magvakat.**
Aránjatlattal készséggel szolgálunk.

A „HANGYA“

országos szövetkezeti központ budapesti fiókja a **„HÁZTARTÁS“** fogyasztási szövetkezet **VESZ**

baromfitörzseket, fajtiszta fehér és tarka fűzjabot, sárga és rózsá fajburgonyát vetőmagnak. Czím „Háztartás“ fogyasztási szövetkezet, Budapest, IX., Boráros-tér 6. Interurbán telefon 103-18. 133

Vaj, túró és tojás-
nagy kereskedés.
özv. Popper Edené
törv. bejegyzett exportözég
Budapest, Központi Vásárcsarnok.

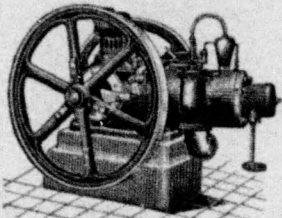
Veszek
kötésre is tea és főzővajat, tehéntúrót s egyéb tejterményt. Tojást legszélsőbb napi áron értékesítem. 5877
Kérek ajánlatokat!!
A „KIS HIRDETESEK“ folytatása az 1089. oldalon van

NYERSOLAJ MOT R „Climax”

3-70 lóerőig.

Legolcsóbb, legbiztosabb műszer. Versenyképes árak. Elsőrangú minőség. Több 100 uradalmi referenciát.

Kérjen ajánlatot

Telefonszám 71-01.

Sürgőnyezim: „CLIMAX”

Képviselők kerestetnek!

Bachrich és Társa

motorgyári fióktelep

Budapest, V., Szabadság-tér 17/3.

(Börze-palota.) 911

Allatok

Elsőrendű fajjelegű

vöröstarka ökor és üszőborjúkat

1-2-3 éves korban, továbbá hizalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyisintén hasas vagy friss fejős

teheneket

a legutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk.

SPITZER és WEILER

Czellődömők.

A szenttamási gazdaságban állandóan eladásra kerülnek fiatal bonyhádi hasastehenek és két éves bonyhádi tenyész bikák.

Állandóan van eladásra felállítva 80-100 darab kiváló szőp, tenyésztésre alkalmas, részint nagyhasas, lognagyoobrészt már nálam leborjazott fiatal bonyhádi tehén és tenyészbika. Érdeklődőknek Köhn József, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. szívesen ad levélebeli bővebb felvilágosítást és előzetes értesítésre Kunszentmiklós-Tass vasúti állomásra kocsis is küld. 5259

Vegyések

„Minimax”

A legjobb és legmegbízhatóbb készítő eszközök, melynek kastélyokban, istállókban, málmokban nem szabad hiányoznia. Ezen készítővel mindenki bízni tud és vele a tiszta még keletkezésében el lehet foglalni. Felvilágosítást ad a Magyar Minimax Rt. Kertész-utca 43. Budapest, VII., Kertész-utca 43. 5598

Valódi bonyhádi friss fejős, hasas, tenyész és lefejő teheneket, üszöket, bikákat

1-től 5 évesig, tinókat szállít bármilyen mennyiségben alku szerint, teheneknél vevő tejhozamról meggyőződhetik, helyben a legbiztosabb kiszolgálással, istállóban állatok állandóan kaphatók. 635

Ha valamelyik gazdátársam az alkut velem nem kéri meg, vagy egyesektől csak bankot óhajt venni állatokat, felvilágosításra szívesen szolgálok, a bevásárlás-hoz embereimet elküldöm, hogy megmutassam a vidéki állatok és gazdasági viszonyait.

Hoffmann Dávid

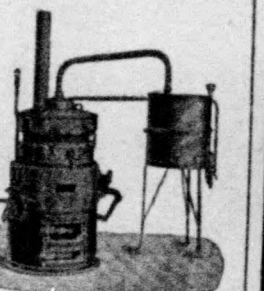
puenteszentgyörgyi bonyhádi Bonyhád, Tolna m. győ

Szalma-précléshez

erősítőpréseseket árulunk egy-két hónapra. Sz. Armin Szabadbattyán, Fel

Szőlőbirtokosok

kérjenek árjegyzéket szőlőültvényekről, szőlővesszőkről. Szőlőbirtványtelep r. t. Győgyőr. 949

Szeszgyár, pálinkafőző-készülék berendezési vállalat

ajánlatot készítenek, mind javításokat igen jutányos ár mellett készíti. Mosonbányán, pálinkafőzőkészítőkben és krumplicsészőművekben nagy rakományok készítenek. Arányi Adolf reznőműgyára Újpest, Lőrincz-ut. 7. Telefon 7500. 5324

Wilczek Rezső

mindennemű festékek, lakkok, kence s ecset-árak valamint gazdasági és szőlészeti cikkek nagykereskedése

Budapest, V., Vecsey-utca 4. sz. (Nádor-utca 31.) Telefon 122-36. 1504

A Sallgyármegyét Gazdasági Egylet Zilahon,

szőlőgyűléssel 200 kat. holdas legelőjére szarvasmarhát vesz fel május 5-től kezdve, október 15-ig. Egy darab marhát 20 korona fizetendő, ebből a beiratásért 2 korona, a többi pedig legelőjére június 15-ig megfizetendő. Gyűlést és sőt a gazdasági egylet felállítását a legelőre adott összeg 15 tizedelével sorozatban kap. A bejelentést május 5-én pontosan Sallgyán kell lenni, hol állatorvosi vizsgálat alá vétetnek. Jelentkezéseket elfogad a Sallgyármegyét Gazdasági Egylet, Zilahon, Április 24-ig. 1358

ZILTZER MÓR

tőzsedügnök Budapest, V. Gabonacsarnok.

Közvetíti gabona, termények, takarmánycikk, gazdasági és répmagvak vételét és eladását.

Elvállalja uradalmak képviselőt.

Sürgőnyezim: Ziltzermó. Telefon: 170-62. Budapest, V., Árpád-utca 9.

TÖRÖIT GÉPRÉSZEK, kazánrepedések,

Korroziók

hegesztését autogén úton műhelyünkben vagy helyszínen lejárólás nélkül, speciálisan hegesztőnkkel, szakszerűen végezzük.

Lakos és Székely

mérnökök. 5600 Gyár és vállalat autogén-hegesztő és vágó berendezésekre. Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Eladás

Alkalmi zongoravétel.

Bösendorfer, Schweighofer, Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányai 400 koronától feljebb. Pénzük 320 K-tól, új zongora vagy pántus 50 K-tól feljebb minden árban. Zongora, csimbomhangolások helyben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón csak az érdeklődőknek. REMÉNYI MIHÁLY a Nagy. Kir. Zeneakadémia szőlője, BUDAPEST, VI., Király-u. 58. sz. 1139

Nincs többé

rossza, opra, köcsvény, fele, kolera és más ragályos fertőzés, mert van „BOROLIN”. Borolinczorka, Borolincz és Borolincz szarvasmarha. A Dr. Borovszky-féle BOROLIN nek az ára kimerítő használati utasítással egyenként 50 fillér, a Borolinczorkának 40 fillér, a Borolincz szarvasmarha 2 kor., a Borolincz házizapannak darabonként 50 fillér és a piperezapannak 80 fillér. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Központi forgalmazó: Budapest, II. ker., Margit- rakpart 45. szám. 755

A legkiválóbb

gyümölcsfák, dísz- és szőlő, mindennemű dísznövények, rózsák, fenyők, valamint egyéb örökzöld növények a legutányosabbban az eddig „Orulka-féle falakos” néven jól ismert, jelenleg pedig uradalmi kezelésbe átvett a legkiválóbb igényeket is kielégítő módon utonnan berendezett Stephaneum falakos és növénytermelési telepről szerzhetőek be. Grossvart, Pozsony mellett. Árjegyzéket kiváratás ingyen és bérmentes. Tudakozására azonnal kimerítő válasz. 811

Eladó

Duka Takács Ferenc és család. Kamarás, Duka, Vas m., gazdaságában egy drb Cornik-féle kútnál karban lévő kévekeletőgépet 800 koronáért. 1080

Akácza

faorvoslathoz, jó gyökere, többször lakókat körülvevő 2 méter törzsmagasságú, 3-10 cm. kerületvastagságú, darabonként 25 fillér. Populus Canadensis és Populus Pyramidalis, melyek kerületvastagsága 10-12 cm., magassága a koronáig az előbbiek 150-200, utóbbiak 150-300 cm., darabonként 60 és 50 fillér. Lucasfenyő (Picea Excelsa) 50-120 cm. magasságú többesű állított diszpedányok földgumóval darabonként 70 fillér. Rózsafák magas- törzsek, 2 évesek, legújabb fajokban, darabonként 1 kor. Ciszecskék (Topisambur) szép filicmi való, vevő szájkáiban szállítva, métermérésenként 8 korona. Minden a szilvén vasúthoz szállítva, csomagolás önköltségén számítja értendő. Szilva rendezéseket kér Sárosi uradalm, Nagysácd, Bars m. 1284

Gözcseplőkészlet

Roby orsú 6-os teljesesen jó a azonnal használatos állapotban hat éves, eladó Bárdony Viktor gazdaságában Danapentele Fejér m. 1283

Eladó földbirtok.

Nagykörös városától félóra járásra, 184 kat. hold, amelyből 83 hold szántó, 24 hold kaszáló és 80 hold legelő, ez utóbbi szőlőtelepítésre igen alkalmas, megfelelő gazdasági épületekkel, szepember hó 1-től átvehető eladó. Labancz Mihály, Nagykö. 56

Gözcseplőkészlet

minden nagyságban magánjárók használatára gyárilag javított állapotban teljes jó állással, valamint új szalmaházakhoz való gépeket kedvező részletfizetéssel szállít Seifried Hugó, Budapest, Forgách-utca 14. 1018

Tökmag.

Eladó óriási indiai fohér takarmánytök, 55-60 métermagú, mintegy 2000 gramm súlyú, júniusban eladó. Hajdúcsanak (Szabolcs m.) gazdaságában. 1208

Napraforgó

és vadrepeszgöcs, 55-60 métermagú, mintegy 2000 gramm súlyú, júniusban eladó. Hajdúcsanak (Szabolcs m.) gazdaságában. 1313

Szénasajtó

Hofner és Schranitz féle gyártmány, teljesen új, júniusban eladó. Hajdúcsanak (Szabolcs m.) gazdaságában. 1335

Takarmányvetésre

ajánlatot teszünk kisebb és nagyobb telekben eladható magasszűzölék, csipkés, penészes, marmag, úgyisintén etetésre mindennemű olajpogácsát. Klein Ferenc és Fia cég, Budapest, VII., Vörösmarty-utca 19. 1342

Nyersolajmotor,

12 és 20 lóerő, 1381

Mázsas

takarmánytök, 1381

Kifliburgonyát

ékezteti, 1385

Bükkönymag,

szembentés, 1376

Magánjáró

motor, 10 lóerő, 1381

Gözcseplőkészlet

8 HP magánjáró, 1381

Fajkrumpli,

Böhms Erfolg, 1380

Nyolczas

gölcseplőkészlet, 1381

8 drb

Kühne-féle „Torontál”, 1384

Eladó

Oppenheim Salomon és Fia szombereki, Baranya megye, bér gazdaságában egy évi utáértéssel lepenyáki vetőtengeri, métermérésenként 27 koronáért az ellenérték előzetes beküldése mellett az Állomásra szállítva. 1403

Alcsuthi tengert vetőmag

eladó. Bővebbet gróf Stubenberg József Székelyhídi uradalmá ad. 1409

Használt, de teljesen új

karban lévő gépek. 1 drb 2 1/2 lóerőjű gözcseplőkészlet. 1 drb 54 lóerőjű Máv. vasúti gépjármű. 1 drb 48 lóerőjű Umráth cséplő. 1 drb Mayer-féle vasráma 30” cséplő. 1 drb 8 q emelő cséplő. 1 drb 6 HP. német gyártmányú szil. benzintű. Bővebb felvilágosítást nyújt a Rimaszombati kereskedelmi bank gyárára. Rimaszombat. 1407

Vetőburgonya

Magyarkincs 6 koronáért métermérésenként kapható vevő szájkáiban ab vasut Ságnagykönyvi. Rendelések: Strasser Vilmoshoz, Muthpuszt, Felső-Iregh. 1385

Uj elavatorok

motoros és gárolvatók, azonnali szállításra. Rimaszombati kereskedelmi bank gépgyára, Rimaszombat. 1408

Préselt búzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla ZOMBOR

(Rákóczi)

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA

kapható Stádel gépgyárban, Győrött

Sok pénzt

takarít meg, ha a drága olajfesték helyett festésre kész

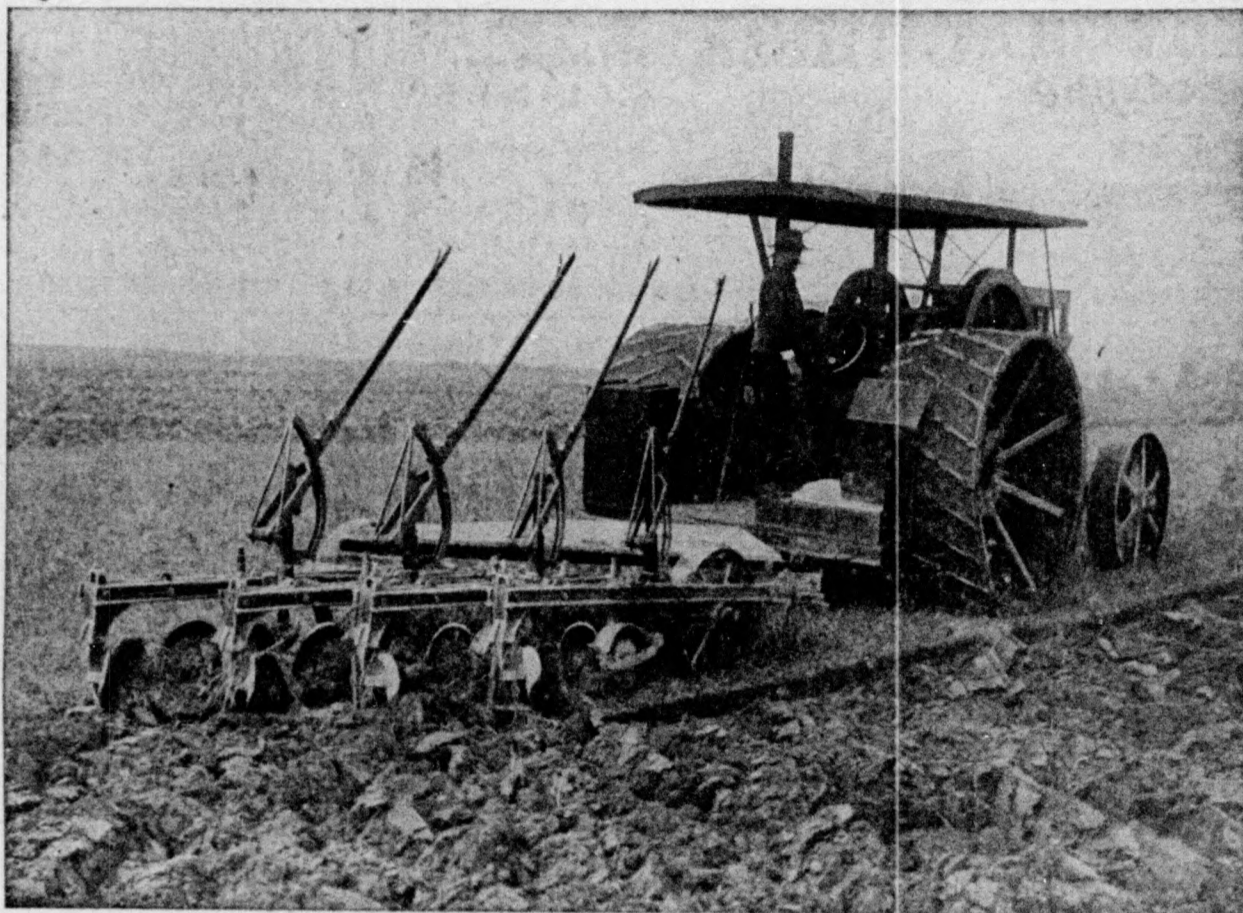
szines Carbolineumot

használat. 5634

Padlólack

1 kg. K 1.80, 10 kg. vételénél a K 1.50.

MintaKártyát ingyen. Gépolaj és zsiradék M. BARTHEL & Co. WIEN, X., Siccardsburggasse Nr. 44.

25 lóerős benzínmagánjáró 4 vasú ekével nehéz magyar talajban.

A szántási üzemköltség holdanként a minimumra redukálódik.
Biztos üzem! Szén- és vízfűvarozás feleslegessé vált.

Referenciákkal és ajánlattal szívesen szolgál!

International Harvester Company of America, Budapest, V., Váci-ut 98.

Az I. H. C. amerikai BENZIN- MAGÁNJÁRÓ

(Tractor)

a legolcsóbb szántógép,

mely 20, 25 és 45 tényleges lóerőben készül.
 20 HP tractor 3-4 vasú
 25 HP tractor 4-5 vasú
 45 HP tractor 7-8 vasú

amerikai ekével

a legideálisabb szántógép.

Számos garnitúra már két év óta működik Magyarországon és mindenhol kitűnően bevált. :: Benzínmagánjárónk a legalkalmasabb gép szántásra, cséplésre és nehéz terhek :: vontatására. :: ::

LEPTER JÁNOS

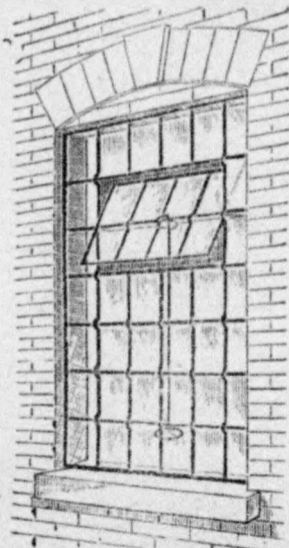
vasszerkezetek és lakatosárúk gyára
 Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

Alapított 1885. Sörgőnczim LEPTER, Budapest, Péterdó. Telefon 55-22

A JELENKOR LEGTOKÉLETESEBB ÉS LEGOLCSÓBB **IDOMVASABLAKA.**

Ujdonság!

Ujdonság!

KÖPPLINGER
 szabadalmazott
IDOMVASABLA.

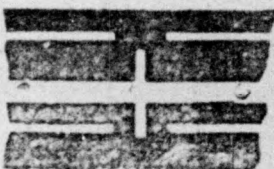
14 MUVELT AL-
LAMBAN SZA-
BADALMAZVA

700

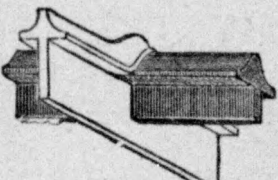
Raktárak, magtárak, gyári épületek, istállók, gazdasági melléképületek, üvegházak, verandák stb. részére kiválóan alkalmas

Régi rendszer.

Köpplinger rendszer.

Megkeresésekre
 költségvetéssel
 készséggel szolgálunk.

A könyvpiac szenzációja!

OLCSÓ JÓKAI

Egy-egy szám ára
40 fill.

A nagy költő legszebb alkotásait bámulatosan olcsó árért, de tetszetős kiállításban teszi hozzáférhetővé ez az új kiadás, mely a magyar irodalom legértékesebb drágaköveit juttatja el az olvasóközönség legszűkebb rétegébe.

Eddig megjelent:

1. Az egyhuszasos leány	K -40
2. A dögöl torony	K -80
3-4. A sárga rózsza	K -40
5. Az ezerkettedik éjszaka	K 1.20
6-8. Péter Péter	K -40
9. Ne hagyj magad	K -40
10. A fekete sereg	K -80
11-12. A cigánybárá	K -40
13. Párba Istennel. — Az utolsó kacsa	K -40
14. Vén emberek nyara. — A ferde	K -80
15-16. Az apja fia	K 1.60
17-20. Bálványos vár	K -40
21. Mégsem lesz belőle tekintetesasszony	K -40
22. A csigák regénye	K -40
23. A fránya hadnagy	K -80
24-25. Rendkívüli nők	K -40
26-30. Egy játékos, aki nyer	K 2.00

Havonta 10 szám jelenik meg.

Megrendelhetők a „Patria” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

A SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

ajánl aratógépekhez való

Manila kévekötfonalat.

sok száz uradalom által kipróbált és ma már a verseny által is a külföldivel egyenragunak elismert teljesen megbízható minőségben, a külföldinél csaknem az egész 12 koronás behozatall vámmal olcsóbban, vagyis

95 kor. árban 100 kg.-ként

bérmentve minden szükségleti vasutállomásra szállítva, készpénzfizetés mellett 2% engedménnyel vagy 4 havi időre.

Felhívjuk továbbá a t. Gazdaközönség figyelmét az egyedül általunk előállított valódi

gazdasági kenderzsákokra,

melyeket gyárunkban előállított tiszta kenderfonalakkból házi ipari uton készítünk.

Magyar Gazdák Hitelintézete Részv.-Társ.

Mezőgazdasági termény- és áruosztálya

Telefon 143-05. Budapest, V., Kálmán-utca 15. Sürgőnyosalm: 64-54. „AGRICOLA”.

Alaptőke egy millió korona.

Ajánl tavaszi szállításra:

Magvakat:

Ia államilag ólomzárolt lóhere- és luczernamagot. Ugyanezek
Ia búkkönymagot, hámozott és hámozatlan vétele a
baltazimet, fehérherét, zyluszapukát és külön legmaga-
legos fűmagkeverékeket, répmagokat eredeti sabb napi
fajtiszta és garantált északnémetországi származék. (Kivánatra mintákkal szolgálunk.) árokon.

Takarmányozzikket:

Korpát, konkolyt, repeze és napraforgópogácsát, répaszele-
teket, száraz moslét, melasset stb.

„Kincsem”, valamint „Lacta” erőtakarmányt (míg készletünk tart) a legjutányosabb árokon.

Mütrágyák:

tavaszi és őszi szállításra kartellen kívül (szuperfoszfát, ohli-
salétrom, thomassalak, osontiszt, kainit és kálisó)

Bankosztályunk kölcsönöket nyújt gazdasági befektetésekre, finan-
szíroz mezőgazdasági üzemeket, igen előnyös fel-
tételi jelzalogos köl- **Gazdasági osztályunk** elvállal birtokokat
csönöket engedélyez. eladás, vétel- és
parcellázásra, valamint birtokbérleteket közvetít. (Állandóan
számos birtok és bérlet van nyilvántartva.)

Egyeztető osztályunk

elvállalja földbirtokosok és bérlők hitelügyeinek rendezését. Kivánatra a helyszíntre küldjük szak-
közegünket.

Az általunk alapított és helyiségeinkben működő

Magyar Érték és Terménybank részv.-társ.
elfogad megbízásokat úgy készáru, valamint határ-
időüzletekre.

Birtok Birtok

eladást,
vételt,

bérbeadást,
bérbevételt

legelőnyösebben és leggyorsabban közvetít a

Budapesti Közvetítő és Kereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Teréz-körút 15. sz.
TELEFON 161-89. TELEFON 161-89.

KOLLARIT-

BÖRLEMEZ RUGANYOS, VIHAR-
BIZTOS és IDÓTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

„Kollarit”-börlemez

5521

kaucuk-kompozícióval bevont szagtalan fedéllemez.

„Kollarit”-börlemez

mezőgazdasági és gyári épü-
letekre a legalkalmasabb.

„Kollarit”-börlemez

vizhatlan, a legnagyobb vizek-
nek ellentáll.

„Kollarit”-börlemez

nem kell mázolni és így fenn-
tartási költséget nem igényel.

Gyártja

Kollár és Társa, Budapest,
Központi iroda V., Pozsonyi-ut 2/c.
Törzsgyár:

KOHN ÉS FRIED, UJPEST.

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GÖZEKÉK páratlanok

munkafeljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékosságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútkomló-
nál szembej

A legökéletesebb dobkosár-betétléc a szabadalmazott Kemény-féle sarkos lécz, tökéletesen pótolja az új dobkosarat.

Olcso ár! Egyedárusítás!

KEMÉNY MANÓNÁL, Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Telefon 159-02. 745

Modern gazdasági épületeket,

takarmánykamrákat, burgonya- és takarmányszárítókat, tejjgazdasági és hűtőtelepeket, jéggyárakat, erő- és világítóüzemeket tervez és berendez, ajánlja a legjobb rendszerű svéd nyersolajmótorokat

→ **Esső Andor és Marsalkó Béla**

okl. gépészmérnök. okl. műépítész.

műszaki és építész irodája,
Budapest, VIII., Baross-utca 97. sz. Telefon 92-80.

Vetőmagszükséglete

beszerzése előtt kérjen mintázott ajánlatot

Szemere és György

gazdasági magkereskedéséből

Budapest, V., Széchenyi-utca 7.

CZEMENTHORDOK

BORSARI TARSÁ

BUDAPEST V.

2,000,000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást.

„EAGLE”
törv. védett aratógép-
kéveket jobb és
olcsóbb a
MANILANÁL

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nádor-u. 31-33. szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 30 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid Szőlőkötöző-fonalak. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál Yessék ajánlatot kéri.

MAGYAR SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

vasöntöde, gép- és rézműgyár, Budapest, V., Csáklya-utca 3. szám.

..... szeszgyárak és szeszfinomítók

Speciál-
gépgyár: élesztőgyárak

..... Keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

} teljes gépészeti berendezése.

Atalakit meglevő gyártelepeket és szállit minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. **BBB** Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. **BBB** Nagy állami érem. **BBB** Legnagyobb kitüntetés.